ABC Certified THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
هڪ ئي وقت ڪراچي ۽ حيدرآباد مان شايع ٿيندڙ قديم سنڌي اخبار
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزاني عبرت
حيدرآباد
Regd: NO-2430-B
68 YEAR 1958 - 2026
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore: Ph: 5854047-8
سال (94) سومر 10 آگسٽ 2026ع 26 صفرالمظفر 1448هه صفحا 06 - ملهه 30 رپيا شمارو (355)
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com

مڪ معاهدو مڪمل طور دفاعي نوعيت جو آهي، ان جو مقصد ڪنهن به ملڪ خلاف ڪارروائي ڪرڻ ناهي: اسحاق ڊار

پاڪستان، سعودي عرب ۽ ترڪي جي قيادت ۽ عوام وچ ۾ پائدار لاڳاپن جي گهرائي جا عڪاس آهن. مڪ معاهدو ڪيترن ئي سالن کان جاري ڳالهين ۽ گڏيل رابطاڪاري جي نتيجي ۾ ٿيو آهي

هر اهو ملڪ ان معاهدي ۾ شامل ٿي سگهي ٿو جيڪو معاهدي جي بنيادي اصولن جي پاسداري ۽ گڏيل احترام، تعاون ۽ پرامن ذريعن ذريعي اختلافن جي حل لاءِ راضي هجي

مڪ معاهدو انهن ملڪن وچ ۾ موجود ڪنهن ٻه طرفه يا گهڻ رخي معاهدن يا بين ملڪن ۽ تنظيمن سان موجود معاهدن کي ختم يا تبديل نٿو ڪري ۽ نه ئي انهن جي جاءِ وٺي ٿو

معاهدي جو مقصد امن سلامتي ۽ مختلف چئلينجز کي منهن ڏيڻ، اسٽريٽجڪ تعاون کي مضبوط بڻائڻ ۽ خطي ۾ امن، استحڪام ۽ خوشحالي کي هٿي وٺائڻ لاءِ گڏيل ڪوشش کي اڳتي وڌائڻ آهي

ڪنهن هڪ ملڪ تي پرڏيهي هٿياربند حملو ٽنهي ملڪن تي حملو تصور ڪيو ويندو، جيڪو گڏيل قومن جي چارٽر جي آرٽيڪل 51 تحت انفرادي ۽ اجتماعي دفاع جي فطري حق سان هم آهنگ آهي

اسلام آباد (اي پي پي) نائب وزيراعظم ۽ پرڏيهي وزير سينيٽر محمد اسحاق ڊار واضح ڪيو آهي ته مڪ معاهدو مڪمل طور تي دفاعي نوعيت رکندڙ آهي ۽ ان جو مقصد ڪنهن به ملڪ خلاف ڪارروائي ڪرڻ ناهي، پر خطي ۾ امن استحڪام ۽ خوشحالي لاءِ جاري ڪوشش کي وڌيڪ
بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو2

پاڪستان مان افغانستان ۾ هٿيارن جي مبينا اسمگلنگ واري دعويٰ ڪوڙي آهي: سنڌ سماءَ واري وزارت

اهڙي دعويٰ حقيقتن جي ابتڙ ۽ عالمي ڌيان اصل مسئلي تان هٽائڻ جي ڪوشش آهي

اسلام آباد (اي پي پي) سنڌ سماءَ واري
بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو2

بلوچستان ۾ آپريشن رد الفتنه، دهشتگردن خلاف انٽيليجنس بيسڊ ڪارروائيون جاري، 15 خوارجي مارجي ويا

سيڪيورٽي فورسز مستونگ، بولان، واشڪ، آواران، سبي، خضدار، هرنائي ۽ نوشڪي ۾ خوارج خلاف ڪيترين ئي ڪامياب ڪارروائيون ڪري دهشتگردن کي ماري ڇڏيو

آپريشن رد الفتنه 3 تحت دهشتگردن خلاف انٽيليجنس بيسڊ مختلف ڪارروائين دوران15 خوارجي مارجي ويا. دهشتگردن جي قبضي مان وڏي مقدار ۾ هٿيار ۽ بارود به هٿ ڪيو ويو

سيڪيورٽي فورسز جي اثرائتين ڪارروائين سبب خوارج جي نيٽورڪ کي شديد نقصان پهتو ۽ سندن چرپر محدود ڪئي وئي آهي. دهشتگردي جي مڪمل خاتمي تائين آپريشن جاري رکڻ جو عزم

صدر آصف علي زرداري، وزيراعظم، شهباز شريف، وفاقي ۽ صوبائي وزيرن پاران بلوچستان ۾ دهشتگردن خلاف ڪامياب ڪارروائين تي سيڪيورٽي فورسز کي خراج تحسين پيش

پاڪستان جي امن کي تباهه ڪرڻ جي هر سازش کي ناڪام بڻايو ويندو هن چيو ته وطن جي دفاع ۽ استحڪام لاءِ جانين جو نذرانو ڏيندڙ شهيد قوم جو فخر آهن: بيان ۾ اظهار

اسلام آباد (اي پي پي) آپريشن رد الفتنه 3 تحت بلوچستان ۾ دهشتگردن خلاف انٽيليجنس بيسڊ مختلف ڪارروائين دوران 15 خوارجي مارجي ويا. سيڪيورٽي فورسز مستونگ، بولان، واشڪ، آواران، سبي، خضدار، هرنائي ۽ نوشڪي ۾ خوارج خلاف ڪيترين ئي ڪارروائيون ڪيون جن جي نتيجي ۾ 15 خوارجي مارجي ويا، جن جي قبضي مان وڏي مقدار ۾ هٿيار ۽ بارود به
بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو2

مڪ گڏيل دفاعي معاهدو پاڪستاني قوم سميت پوري مسلم امت لاءِ فخر جوڳو آهي: عطاءُالله تارڙ

پاڪستان کي عالمي سطح تي اهم مقام حاصل ٿيو جنهن جي قوم هميشه خواهشمند رهي آهي

وزيراعظم شهباز شريف ۽ فيلڊ مارشل سيد عاصم منير تاريخ ساز معاهدي جي تڪميل ۾ اهم ڪردار ادا ڪيو

پورو ملڪ ڀرپور انداز ۾ جشن ملهائي رهيو آهي، سڄي ملڪ ۾ ٽنهي ملڪ جا قومي جهنڊا نظر اچڻ پيا

اسلام آباد (اي پي پي) سنڌ سماءَ بابت وفاقي وزير عطاءُالله تارڙ پاڪستان، ترڪيه ۽ سعودي عرب وچ ۾ مڪ گڏيل دفاعي معاهدي کي تاريخ ساز اڳڀرائي قرار ڏيندي چيو آهي ته هي معاهدو نه رڳو پاڪستاني
بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو2

بلوچستان مان پيش ڪيل ملي نغمي ۾ وطن سان محبت ۽ عقيدت جي جذبي کي نهايت خوبصورتي سان اجاگر ڪيو ويو: شهباز شريف

اسلام آباد (اي پي پي) وزيراعظم محمد
بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو2

مڪ دفاعي معاهدو علائقائي امن استحڪام لاءِ اهم سنگ ميل آهي: سيدال خان ناصر

هي معاهدو مسلم دنيا ۾ اتحاد، گڏيل اعتماد ۽ اجتماعي سلامتي کي به سگهه ڏيندو

تعاون ۽ گڏيل مشاورت کي وڌائڻ وقت جي اهم ضرورت آهي: سينيٽ جو ڊپٽي چيئرمين

اسلام آباد (اي پي پي) سينيٽ جي ڊپٽي چيئرمين سيدال خان ناصر پاڪستان سعودي عرب ۽ ترڪيه وچ ۾ مڪ دفاعي
بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو2

سنڌ جي 40 يونين ڪائونسل سيڪريٽرين کي فوري طور معطل ۽ اڪائونٽ بلاڪ ڪرڻ جو حڪم

غيرحاضري ۽ مقررين جي قانوني حيثيت بابت شڪ جي بنياد تي نوٽيفڪيشن جاري ڪيو ويو

معطل ڪيل آفيسرن ۾ ڪراچي جا 12 يونين ڪائونسل سيڪريٽريز پڻ شامل آهن

يونين ڪائونسلن جون نادرا آءِ ڊيز بلاڪ ڪرڻ لاءِ به لاڳاپيل اختيارين کي خط موڪليو ويو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ لوڪل گورنمينٽ بورڊ پاران غيرحاضري ۽ مقررين جي قانوني حيثيت بابت شڪ جي بنياد تي سنڌ جي 40 يونين ڪائونسل سيڪريٽرين کي فوري طور معطل ڪرڻ جو حڪم جاري ڪيو ويو آهي. جاري ڪيل
بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو2

وفاقي وزير اطلاعات پاران پي ٽي وي نيوز جي سينيئر رپورٽر نويد اظهر جي وڏي ڀاءُ جي لاڏاڻي تي ڏک جو اظهار

اسلام آباد (اي پي پي) سنڌ سماءَ واري وفاقي وزير عطاالله تارڙ پاڪستان ٽيليويزن (پي ٽي وي نيوز) جي سينيئر رپورٽر نويد
بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو2

نه ملڪي دفاعي معاهدو خطي ۽ مسلمان امت جي مفاد ۾ آهي: انجنيئر امير مقام

معاهدي بعد ڪنهن هڪ ملڪ تي حملو ٽنهي ملڪن خلاف حملو تصور ڪيو ويندو

تاريخي دفاعي معاهدو ٽنهي ملڪن جي گڏيل اعتماد، يڪجهتي ۽ گڏيل عزم جو مظهر آهي

اسلام آباد (اي پي پي) ڪشمير گلگت
بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو2

گڏيل دفاعي معاهدو مسلم امت جي اتحاد ۽ خطي ۾ پائيدار امن لاءِ اهم اڳڀرائي آهي: شزه فاطمه خواجه

اسلام آباد (اي پي پي) آءِ ٽي ۽ ٽيلي
بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو2

بلاول ڀٽو جو بيان واضح آهي ته نظام خراب ناهي، پر ان کي حڪمرانن خراب ڪيو آهي: نثار کهڙو

گذريل 50 سالن کان حڪمراني ڪندڙن نظام کي خراب ڪيو ۽ سياسي نظام کي ڪمزور بڻايو ويو

جڏهن به سياسي حڪومتون آيون انهن کي ٽوڙڻ ۽ ڪمزور ڪرڻ جون ڪوششون ٿينديون رهيون، سياست کي ڪمزور ڪيو ويو

محسن نقوي بنا ضرورت جي صوبن وارو بحث ڇيڙي ڇڏيو آهي، پ پ ڪوشش ڪري رهي آهي ته سياسي ماحول ۾ غيرضروري تڪرار پيدا نه ٿئي

حيدرآباد (رپورٽ غلام حسين خاصخيلي) پاڪستان پيپلز پارٽي سنڌ جي صدر نثار احمد کهڙو حيدرآباد ۾ پاڪستان پيپلز پارٽي اڳواڻ ريحان حنيف مهر جي رهائشگاهه لطيف آباد پهچي جتي ڊپٽي
بقايا نمبر 31 ڏسو صفحو2

حيدرآباد: پ پ سنڌ جو صدر نثار کهڙو ميڊيا سان ڳالهائي رهيو آهي

ملڪي درياهن ۽ آبي ذخيرن ۾ پاڻي جي آمد ۽ ڇوڙ جا انگ اکر جاري

اسلام آباد (اي پي پي) واپڊا ملڪ
بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو2

وفاقي وزير محمد حنيف عباسي جي امير العظيم مرحوم جي گهر آمد، ڪٽنب سان تعزيت جو اظهار

لاهور (اي پي پي) ريلوي جي وفاقي وزير
بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو2

لانگ مارچ جو مقصد عمران خان جي آزادي نه پر ساڻس رسائي حاصل ڪرڻ آهي: سهيل آفريدي

27 سيپٽمبر تي ٿيندڙ لانگ مارچ جي پاڻ اڳواڻي ڪندس، اسلام آباد پهچي واپس نه موٽنداسين

پي ٽي آءِ ۽ تحريڪ تحفظ آئين پاڪستان جي اڳواڻن سان صلاح مشوري ڪانپوءِ مارچ جو فيصلو ڪيو آهي

عليمه خان پڻ ان تحريڪ ۾ ساٿ ڏيندي. عمران خان جي آزادي آئين ۽ قانون موجب ٿي ٿيندي

پشاور (مر ڊ) خيبرپختونخوا جي وڏي وزير سهيل آفريدي چيو آهي ته پاڪستان تحريڪ انصاف (پي ٽي آءِ) جي لانگ مارچ جو مقصد پارٽي باني عمران خان جي آزادي نه پر ساڻس ملاقات ۽ عڪس پهچ
بقايا نمبر 34 ڏسو صفحو2

آئين ۾ نون صوبن جي گنجائش آهي، 16 آگسٽ تي سڄي ملڪ ۾ ڌرڻا هنيا ويندا: جماعت اسلامي

وفاقي حڪومت پيٽروليم ڊولپمينٽ ليوي جي آڙ ۾ پنهنجي ڪرپشن لڪائي رهي آهي: حافظ نعيم

جن ماڻهن جي ڪا آمدني ئي ناهي، انهن کان به ٽيڪس ورتو پيو وڃي. پر سياسي جماعتون خاموش آهن

مڪي ۾ ٿيل دفاعي معاهدي جي آجيان ڪريون ٿا، اهو اسلامي دنيا جي ملڪن لاءِ اهم اڳڀرائي آهي

پشاور (مر ڊ) جماعت اسلامي جي امير حافظ نعيم الرحمان پيٽروليم شين جي اگهن واري معاملي تي هڪ ڀيرو ٻيهر حڪومت کي سخت تنقيد جو نشانو بڻائيندي چيو آهي ته پيٽروليم ڊولپمينٽ ليوي جي آڙ ۾
بقايا نمبر 35 ڏسو صفحو2

ملتان: لاڏائو قبيلي جي ڪکاون جهوپڙين تي قومي جهنڊو جهولي رهيو آهي

پاڪستان، سعودي ۽ ترڪي معاهدو مسلم امت لاءِ تاريخي سنگ ميل آهي: عمران شاهه

ٽنهي ڀائر اسلامي ملڪن جو گڏيل اتحاد دنيا کي امن ۽ پائيداري جو طاقتور پيغام ڏئي ٿو

هي تاريخي قدم وزيراعظم ۽ فيلڊ مارشل جي قيادت ۽ ڪوشش سان ممڪن ٿيو آهي

اسلام آباد (اي پي پي) غربت جي خاتمي ۽ سماجي تحفظ واري وفاقي وزير سيد عمران احمد شاهه پاڪستان، سعودي عرب
بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو2

مڪ مڪرم ۾ ٿيل معاهدي تي پوري قوم کي فخر آهي: : علي پرويز ملڪ

پاڪستان خطي ۾ هڪ نمبوار ۽ موثر نيٽ سيڪيورٽي پرووائيڊر طور اڀري رهيو آهي

هاڻي پاڪستان جي اڳيان منزل معاشي ميدان ۾ نمايان ترقي حاصل ڪرڻ آهي: وفاقي وزير

لاهور (اي پي پي) پيٽروليم واري وفاقي
بقايا نمبر 21 ڏسو صفحو2

پارليامينٽ جي مضبوطي، مستحڪم ۽ روشن پاڪستان جي ضمانت آهي: سردار اياز صادق

دستور ساز اسيمبلي جو قيام پاڪستان جي قومي ۽ پارلياماني تاريخ جو هڪ تاريخي سنگ ميل هو

قومي يڪجهتي، ملڪي استحڪام، پائيدار ترقي ۽ عوامي خوشحالي جي ضمانت آهي

نوجوان نسل کي پاڪستان جي آئيني ارتقا، پارلياماني تاريخ ۽ جمهوري روايتن سان روشناس ڪرائڻ ضروري آهي

اسلام آباد (اي پي پي) قومي اسيمبلي جي اسپيڪر سردار اياز صادق چيو آهي ته دستور ساز اسيمبلي جو قيام پاڪستان جي قومي ۽ پارلياماني تاريخ جو هڪ تاريخي سنگ ميل هو جنهن ملڪ ۾
بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو2

گهرو وزير محسن نقوي جي نظام بابت راءِ سندس ذاتي سوچ آهي: رانا ثناءُالله

اسان سياسي ماڻهو آهيون، چاهيون ٿا ته ريلو لاڳن چا هوندي آهي ۽ اها ڪيئن پار ٿيندي آهي

اسان سان ڪنهن ٻئي ڌر طرفان نه ڪا ڳالهه ڪئي آهي ۽ نه ئي اهڙي ڪا خواهش موجود آهي

اسلام آباد (مر ڊ) وزيراعظم جي صلاحڪار
بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو2

پارٽي عورت دنيا ۾ سڀني کان ڊگها وار رکڻ جو رڪارڊ قائم ڪري ورتو

نئين دهلي (اي پي پي) پارٽي عورت دنيا ۾ سڀني کان ڊگها وار رکڻ جو رڪارڊ
بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو2

ڪنهن به آمريڪي فوجي ايراني سرزمين تي قدم رکيو ته ڪيس جيئرو نه ڇڏاسين: فوجي ڪمانڊر

اسان جون زميني فوجون مڪمل جنگي تياريءَ جي حالت ۾ آهن ۽ سرحدن تي لڳاتار نگراني جاري آهي

دشمن جي ڪنهن به ڪارروائي جو ڀرپور ۽ اثرائتو جواب ڏنو ويندو: برگيڊيئر جنرل علي جهانشاهي

تهران (مر ڊ) ايراني بري فوج جي ڪمانڊر برگيڊيئر جنرل علي جهانشاهي آمريڪا کي خبردار ڪيو آهي ته جيڪڏهن ڪنهن به آمريڪي فوجي ايراني سرزمين تي قدم رکيو ته ڪيس جيئرو نه ڇڏيو ويندو. ايراني
بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو2

مضبوط پارليامينٽ ۽ آئين جي بالادستي پاڪستان جي ترقي لاءِ اٽل آهي: سينيٽ چيئرمين

10 آگسٽ 1947ع تي دستور ساز اسيمبلي جي پهرين اجلاس پاڪستان جي پارلياماني سفر جي شروعات ڪئي

سينيٽ وفاقي وحدتن کي برابري جي نمائندگي فراهم ڪري قومي يڪجهتي کي هٿي وٺائي رهي آهي

پنهنجي جمهوري اثاثي جو تحفظ ۽ وڌيڪ مضبوط بڻائڻ اسان جي اجتماعي ذميواري آهي

اسلام آباد (اي پي پي) سينيٽ جي چيئرمين سيد يوسف رضا گيلاني چيو آهي ته 10 آگسٽ 1947ع تي دستور ساز اسيمبلي جي پهرين اجلاس پاڪستان جي پارلياماني سفر جي شروعات ڪئي ۽ هي پاڪستان جي بانين جي جمهوري امنگن جو تاريخي اظهار هو جمهوريت، آئين جي
بقايا نمبر 20 ڏسو صفحو2

پئرس: يورپ ۾ شديد گرمي سبب ڊنيو جو پاڻي سڪي وڃڻ بعد ٻئي مهاڀاري لڙائي ۾ ٻڏل هڪ ٻيڙو ظاهر ٿي پيو آهي

حيدرآباد: جي يو آءِ اڳواڻ مولانا راشد محمود سومرو پبلڪ سروس ڪميشن آڏو رکيل احتجاجي ڪيمپ تي ميڊيا سان ڳالهائي رهيو آهي

آئل ٽينڪرن ۽ گڊز ٽرانسپورٽرن جي هڙتال جاري، اڄ وفاق ۽ سنڌ حڪومت سان ڳالهيون ٿينديون

آل پاڪستان گڊز ٽرانسپورٽ اتحاد پاران ٻئي ڏينهن به ملڪ گير هڙتال جاري رهي، مال بردار گاڏيون اڏن تي بيٺل

رکيو خاطرين سان هڙتال ختم نه ڪئي ويندي. ڊسمبر ۾ اسان سان غلط بياني ڪئي وئي هئي: ملڪ شهزاد اعوان

پيٽروليم واري وفاقي وزير آئل ٽينڪر ڪنٽريڪٽرز ايسوسيئيشن کي اڄ اسلام آباد ۾ ڳالهين لاءِ گهرائي ورتو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ملڪ ۾ آئل ٽينڪرز ۽ گڊز ٽرانسپورٽرن جي ڦيٿا جام هڙتال ڪالهه ڏينهن ٻئي ڏينهن به جاري رهي، جڏهن ته اڄ وفاقي ۽ سنڌ حڪومت سان ڳالهيون ٿينديون. آل پاڪستان گڊز
بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو2

حيدرآباد ۾ شاگردن جي احتجاجي ڪيمپ تي راشد محمود سومرو پهتو

جمعيت علماءِ اسلام سنڌ اسٽوڊنٽ ايڪشن ڪميٽي جي حمايت ڪري ٿي: راشد محمود سومرو

امتحان ڏيندڙن جي عمر جي حد چاليهه سال هجڻ گهرجي ته جيئن نوجوان ان ۾ حصو وٺي سگهن

حيدرآباد (رپورٽ غلام حسين خاصخيلي)
بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو2

يورپ ۾ ٿهر جي گرمي، درياهه سڪي ويا، نازي دور جا جنگي جهاز ظاهر

لنڊن (مر ڊ) يورپ ۾ سخت گرمي ۽ شديد ڏڪار سبب درياهه ايترا سڪي ويا آهن جو نازي دور ۾ ٻوڙيل جنگي جهاز به ظاهر ٿيڻ
بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو2

ڪراچي: نوجوان واپاري مقتول مير رضا جي قتل ڪيس جي جاچ لاءِ نئين ٽيم جوڙي وئي

ڊي آءِ جي ڪرائم اينڊ انويسٽيگيشن عامر فاروقي کي نئين جاچ ٽيم جو چيئرمين مقرر ڪيو ويو

نئين جاچ ٽيم سڀني نون ۽ اضافي ثبوتن کي گڏ ڪندي ۽ محفوظ ڪندي، نوٽيفڪيشن جاري

جسماني، ٽيڪنيڪل، حالتن ۽ فارنزڪ ثبوتن جو جائزو وٺي عدالت ۾ رپورٽ جمع ڪرائي ويندي

ڪراچي (رپورٽ: راهب ڳاهو) مقتول مير رضا جي قتل ڪيس جي جاچ لاءِ نئين جاچ ٽيم جوڙي وئي آهي. ڊي آءِ جي ڪرائم اينڊ انويسٽيگيشن سنڌ ڪراچي عامر فاروقي کي جاچ ٽيم جو چيئرمين ۽
بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو2

سنڌ منهنجي امان
سنڌ منهنجي امان جاڳرتا مظاهرو
احتجاجي ريلي
سنڌ منهنجي امان سنڌ جي وحدت تي وار نامنظور
سنڌ منهنجي امان سنڌ جي تقسيم نامنظور

سنڌ جي مختلف شهرن ۾ سنڌي ادبي سنگت جي سڏ تي سنڌ جي وحدت تي ٿيندڙ مبينا وار خلاف احتجاجي ريليون ڪڍيون پيون وڃن

68 هين سالگرهه مبارڪ
عبرت جي نمائندن لاءِ اطلاع

سنڌ ۾ سچائي ۽ صحتمند صحافت جي سفر ۾ اوهان سان هم قدم عبرت گروپ کي سال 2026ع ۾ 68 سال مڪمل ٿي رهيا آهن، اهو سفر سچائي، پنهنجن سان ڪمٽمينٽ ۽ محبتن پريو رهيو آهي، جنهن ۾ اوهان جو ساٿ، همت افزائي ۽ هر حالت ۾ ٻانهن ٻيلي ٿيڻ واري محبت پريي روي جو پڻ وڏو هٿ آهي. هر سال وانگر هن سال پڻ روزاني عبرت پنهنجي سالگرهه ۽ ملڪ جي آزادي جي ڏهاڙي جي موقعي تي هڪ ست رنگو شاندار ايڊيشن شايع ڪري رهي آهي، جنهن ۾ ٻين گهڻين خوبصورتين سان گڏ اوهان جا پيغام، مبارڪباد ۽ تعارف تي ٻڌل اشتهار ان جي سونهن کي چار چنڊ لڳائيندا، ان ڏس ۾ اداري سان سهڪار ڪريو ته جيئن اهو سدائين لاءِ ساندڻ جهڙو ايڊيشن اڃا سرسهاڻ پريو محسوس ٿئي.

نوٽ: عبرت ست جي ساٿين کي گذارش ٿي ڪجي ته پنهنجا اشتهار جلد کان جلد اداري کي ڏياري موڪلين جيئن انهن کي بهتر جڳهه ڏئي سگهجي.

رابطي لاءِ:
مئنيجر شعبہ اشتهار
03003020943 | 03393020943

سڀني دٻائن باوجود ايران مزاحمت لاءِ مڪمل طور تي تيار آهي: عباس عراقچي

آمريڪا ۽ ايران وچ ۾ سڌيون ڳالهيون نه پر ٽياڪڙي ڪندڙن ذريعي پيغامن جي ڏي وٺ ٿي رهي

ايران ۽ عمان جي معاهدي تحت آبناءِ هرمز ۾ ٻيون سامونڊي گذرگاهون قائم ڪيون وينديون

تهران (مر ڊ) ايراني پرڏيهي وزير عباس عراقچي چيو آهي ته سڀني دٻائن باوجود ايران مزاحمت لاءِ مڪمل طور تي تيار آهي
بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو2

خيبر پختونخواهه ۾ پاڪ فوج پاران ايف سي جي جوانن جي آپريشنل سکيا مڪمل

خاص تربيتي پروگرام جو بندوبست جلوزئي ڪيمپ نوشهره ۾ پاڪ فوج پاران ڪيو ويو

تربيت يافته جوان نه قومي سلامتي، داخلي امن ۽ دهشتگردي روڪڻ ۾ اثرائتو ڪردار ادا ڪري سگهن ٿا

اسلام آباد (اي پي پي) خيبر پختونخواهه ۾ پاڪ فوج پاران فيڊرل ڪانسٽيبلري جي جوانن جي ڇهن هفتن تي ٻڌل خاص
بقايا نمبر 16 ڏسو صفحو2

لاهور: هڪ لاڏائو ڪٽنب مينهوڳي جي موسم ۾ چنگچي رڪشا ۾ سفر ڪري رهيو آهي

آزاد ڪشمير چونڊن جي ٽئين مرحلي ۾ فيصلو عوام جي هٿ ۾ آهي: طارق فضل چوڌري

چونڊن جي پهرين مرحلن ۾ عوام مسلم ليگ (ن) جي حق ۾ پنهنجي اعتماد جو اظهار ڪيو آهي

نواز شريف جو ويزن هميشه پاڪستان ۽ عوام جي ترقي، مضبوط معيشت ۽ خوشحالي رهيو آهي

اسلام آباد (اي پي پي) پارلياماني معاملن واري وفاقي وزير ڊاڪٽر طارق فضل چوڌري چيو آهي ته آزاد جمون ۽ ڪشمير جي چونڊن ٽئين مرحلي ۾ فيصلو عوام جي هٿ ۾ آهي "ايڪس" تي جاري پنهنجي
بقايا نمبر 15 ڏسو صفحو2

يوم آزادي عزم، قرباني، اتحاد ۽ روشن مستقبل جو جشن آهي: شهري

ملڪ جو نوجوان نسل پاڪستان کي وڌيڪ مضبوط ۽ روشن بڻائڻ لاءِ پرعزم آهي

وطن سان محبت صرف جذبو نه پر ذميوارين کي ايمانداري، خلوص سان ادا ڪرڻ جو نالو آهي

اسلام آباد (اي پي پي) يوم آزادي عزم، قرباني، اتحاد ۽ روشن مستقبل جو جشن آهي. يوم آزادي پنهنجي بزرگن جي قربانين، جدوجهد ۽ آزادي جي عظيم سفر کي ياد ڪرڻ جو ڏينهن آهي. يوم آزادي
بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو2

مير رضا علي قتل ڪيس جي عدالتي ڪرائڻ جو فيصلو ڪيو ويو آهي: ضياءُ النجار

گهرو وزير ۽ ڪراچي جي ميئر مقتول جي گهر پهچي وارثن سان تعزيت ڪندي همدردي جو اظهار ڪيو

وڏي وزير جي سفارش تي سنڌ هاءِ ڪورٽ جي معزز جج جي سربراهي ۾ جوڊيشل ڪميشن جوڙيو ويندو

ڪيس جي شفاف ۽ غيرجانبدار جاچ يقيني بڻائي ويندي، ڪنهن به ذميوار سان ڪا رعايت نه ٿيندي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي گهرو وزير ضياءُ الحسن لنجار ۽ ڪراچي جي ميئر بئريسٽر مرتضيٰ وهاب مقتول مير رضا علي خان جي گهر پهچي ويا، جتي ايڊيشنل آءِ جي ڪراچي، ڊي آءِ جي ايسٽ ۽ لاڳاپيل ايس ايس پي پڻ ساڻن گڏ هئا. سنڌ جي گهرو وزير ضياءُ الحسن لنجار ۽ ميئر ڪراچي بئريسٽر مرتضيٰ وهاب مرحوم مير رضا علي خان جي والدين ۽ ٻين وارثن سان ملاقات ڪري تعزيت جو اظهار ڪيو ۽ وارثن سان همدردي جو اظهار
بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو2

صدر آصف علي زرداري پاران سنگاپور جي قيادت جي قومي ڏينهن تي مبارڪون پيش

اسلام آباد (اي پي پي) صدر مملڪت آصف علي زرداري سنگاپور جي 61 هين قومي ڏينهن جي موقعي تي سنگاپور جي هم منصب ٿرمن سنموگارتنم سنگاپور
بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو2

شارجا آبناءِ هرمز کان ٻاهر واپار لاءِ نئون سامونڊي رستو کولي ورتو

خليج عمان ۾ واقع خورفڪان بندرگاهه ذريعي واپار ڪرڻ جو فيصلو ڪيو ويو

چين جي شياومو بندرگاهه وچ ۾ سڌي سامونڊي مال برداري جو نئون رستو شروع ٿي ويو

دبئي (مر ڊ) گڏيل عرب امارتن جي رياست شارجه آبناءِ هرمز کان ٻاهر خليج عمان ۾ واقع خورفڪان بندرگاهه ذريعي واپار ڪرڻ جو فيصلو ڪيو آهي. اماراتي خبرو اداري موجب چين مان ڪاڊين جي وڏي کيپ
بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو2

ميرپورخاص ۾ گهر اندر فائرنگ، ناري ۽ نوجوان مارجي ويا، عورت زخمي، 3 ڄڻا يرغمال

ڪريم ٽائون ۾ فائرنگ واقعي ۾ ماڻڪ لغاري جي ڌيءَ سويرا ۽ فيضان راجپوت مارجي ويا

يرغمالين کي ڇڏائڻ دوران مڇريل ماڻهن ۽ پوليس ۾ جهڙپون، پوليس اهلڪارن تي تشدد، هڪ ڄڻو گرفتار

ناري جي والد پاران واقعو ڪُر جو قرار، منهنجو ڀاءُ سويرا سان محبت ڪندو هو: مارجي ويل نوجوان جو ڀاءُ

ناري ۽ هڪ نوجوان فوت ٿيا آهن ۽ هڪ عورت زخمي آهي، شاهدين گڏ ڪيون پيون وڃن: ايس ايس پي

ميرپورخاص: قتل ٿيل ناري جو لاش ۽ ڪيس قتل ڪرڻ بعد اپگهات ڪندڙ نوجوان جو فوٽو

ميرپورخاص(بيورو رپورٽ) ميرپورخاص جي سيٽ لائيٽ ٽائون ٿاڻي جي حد ڪريم ٽائون ۾ ماڻڪ لغاري نالي شخص جي گهر اندر فائرنگ جي واقعي ۾ 24 سالن جي سويرا ڌي ماڻڪ لغاري قتل ٿي وئي جڏهن ته گهر اندر هڪ ٻئي شخص جو گولي لڳل لاش پڻ هٿ آيو آهي جنهن کي مٽي ۾
بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو2

ميرپورخاص فائرنگ واقعو: فوت ٿيل فيضان راجپوت جو مبينا وڊيو بيان سامهون اچي ويو

سويرا سندس نڪاح ۾ آهي پر هاڻ هوءَ ٻي پردا ٿي رهي آهي: وڊيو بيان

وڊيو ۾ فيضان راجپوت جو سويرا سان نڪاح جا ڪاغذ ۽ وڊيو موجود هجڻ جو به ذڪر

ميرپورخاص: ميرپورخاص ۾ ٽينگري ۾ نوجوان جي مارجي وڃڻ وارو واقعو نئون رخ اختيار ڪري ويو. گولي لڳڻ سبب فوت ٿيل فيضان جو وڊيو بيان سامهون آيو ويو. ميرپورخاص ۾ گهر اندر گولين لڳڻ
بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو2

بقايا 1 روزاني عبرت

وزارت پاڪستان مان افغانستان ۾ هٿيارن جي مبينہ اسمگلنگ جي افغان طالبان جي دعويٰ بي بنياد ۽ حقيقتن جي ابتڙ قرار ڏيندي رد ڪري ڇڏي. سنڌ سماء واري وزارت پاران اڄ هتي جاري بيان ۾ چيو ويو تہ هي دعويٰ حقيقتن جي ابتڙ ۽ عالمي ڌيان اصل مسئلي تان هٽائڻ جي ڪوشش آهي افغانستان آمريڪي ۽ اتحادي فوج جي نڪرڻ بعد ڇڏيل جديد هٿيارن ۽ فوجي سازوسامان جو وڏو مقدار اڳ ئي رکي ٿو ان ڇڏيل سازو سامان جي ماليت جو ڪاٿو 7.2 ارب آمريڪي ڊالر لڳايو ويو آهي بيان ۾ چيو ويو آهي تہ افغانستان ۾ ڪيترن ئي ڏهاڪن کان جنگ سبب جمع ٿيل سوويت دور جي هٿيارن جو پڻ وڏو ذخيرو موجود آهي اهي ذخيرا بہ افغان سر زمين تي هٿيارن جي موجودگي جو هڪ وڏو سبب آهي اهڙن هٿيارن کي پاڪستان سان ڳنڍڻ جي ڪوشش ظاهري طور تي عالمي توجهہ اصل ۽ وڌيڪ سنگين مسئلي تان هٽائڻ جي هڪ ڪوشش آهي بيان ۾ وڌيڪ چيو ويو تہ هي معاملو افغان سر زمين تي دهشتگرد گروهن جي موجودگي ۽ سرگرمين بابت اهم ڳڻتي کي پوئتي اڇلائڻ برابر آهي افغان ڌرتي تي دهشتگردن گروهن کي اڃا بہ پناهہ سهولتڪاري ۽ ۽ ڪارروائي جي آزادي حاصل آهي وزارت پنهنجي بيان ۾ چيو تہ گروهہ افغان ڌرتي تان پاڪستان ۾ دهشتگرد حملن جي منصوبہ بندي، مدد ۽ ڪارروائين ۾ مصروف آهي افغان طالبان کي بي بنياد الزامن بدران پنهنجي ڌرتي تي موجود دهشتگردن جي محفوظ پناهہ گاهن خلاف موثر ڪارروائي ڪرڻ گهرجي بيان ۾ چيو ويو تہ افغان عملدار پنهنجن واعدن جي پاسداري يقيني بڻائين ۽ افغان ڌرتي کي پاڪستان يا ڪنهن بہ ملڪ خلاف دهشتگردي لاءِ استعمال نہ ٿيڻ ڏين

بقايا 2 روزاني عبرت

هٽ ڪيو ويو آهي سيڪيورٽي فورسز جي اثرائتين ڪارروائين سبب خوارج جي نيٽورڪ کي شديد نقصان پهتو ۽ سندن چرپر محدود ڪئي وئي آهي سيڪيورٽي فورسز دهشتگردي جي مڪمل خاتمي تائين آپريشن رد الفتنہ 3 تحت پنهنجي ڪارروائيون بنا رڪاوٽ جاري رکڻ لاءِ پرعزم آهن ٻئي طرف صدر مملڪت آصف علي زرداري، وزيراعظم شهباز شريف، وفاقي ۽ صوبائي وزيرن پاران بلوچستان ۾ دهشتگردن خلاف ڪامياب ڪارروائين تي سيڪيورٽي فورسز کي خراج تحسين پيش ڪندي چيو آهي تہ فتنہ الخوارج ۽ ملڪ دشمن ڌرين خلاف سيڪيورٽي فورسز جي بهادري کي سلام پيش ڪيون ٿا. ايڪس تي اڄ ڏينهن پنهنجي پوسٽ ۾ وفاقي وزير چيو تہ سيڪيورٽي فورسز جي عزم، بهادري ۽ قربانيءَ جي جذبي سان پوري قوم گڏ آهي هن چيو تہ بلوچستان جي مختلف علائقن ۾ 15 دهشتگردن کي مارڻ بهترين پيشهورانہ صلاحيت جو ثبوت آهي پاڪستان جي امن کي تباهہ ڪرڻ جي هر سازش کي ناڪام بڻايو ويندو هن چيو تہ وطن جي دفاع ۽ استحڪام لاءِ جانين جو نذرانو ڏيندڙ شهيد قوم جو فخر آهن قوم پنهنجي بهادر آفيسرن ۽جوانن جي عظيم قربانين کي ڪڏهن بہ نہ وساريندي انشاءَ الله پاڪستان جلد دهشتگردي جي لعنت مان مڪمل نجات حاصل ڪري وٺندو ملڪ ۾ جلد پائيدار امن ۽ استحڪام جو خواب ساڀيان ماڻيندو هن دعا ڪئي تہ الله تعاليٰ شهيدن جا درجا بلند فرمائي ۽ سيڪيورٽي فورسز کي مستقل امن جي قيام ۾ ڪامياب بڻائي

بقايا 3 روزاني عبرت

آئيني جمهوري ۽ پارلياماني نظام جو مضبوط بنياد رکيو هن چيو تہ پارلياماني جمهوريت پاڪستان جي رياست جو اثاثو آهي جنهن جو واضح ثبوت هي آهي تہ پاڪستاني پارليامينٽ 10 آگسٽ تي وجود ۾ آئي جڏهن تہ مملڪت پاڪستان جو قيام بہ ان پارليامينٽ ۾ 14 آگسٽ 1947ع تي ٿيو هن چيو تہ آئين جي بالادستي، قانون جي حڪمراني ۽ پارلياماني روايتن کي هٿي ڏيڻ قومي يڪجهتي ملڪي استحڪام پائيدار ترقي ۽ عوامي خوشحالي جي ضمانت آهي هن انهن خيالن جو اظهار هن دستور ساز اسيمبلي جي قيام جي 79هين سالگرهہ جي موقعي تي پنهنجي پيغام ۾ ڪيو قومي اسيمبلي سيڪريٽريٽ پاران اڄ ڏينهن جاري بيان موجب اسپيڪر اياز صادق چيو تہ 10 آگسٽ 1947ع تي ڪراچي ۾ منعقد ٿيل دستور ساز اسيمبلي جو پهريون اجلاس پاڪستان جي باني جي جمهوري ويزن جو عملي تعبير هو جنهن آئين سازي، قانون سازي ۽ پارلياماني نظام جو بنياد رکي هڪ جديد، جمهوري رياست جي جوڙڻ لاءِ راهہ هموار ڪئي هن چيو تہ هي تاريخي ڏينهن اسان کي آئيني ادارن جي احترام، جمهوري قدرن کي هٿي وٺائڻ ۽ عوامي نمائندگي جي تقدس کي وڌيڪ مضبوط بڻائڻ واري عزم جي تجديد جو موقعو فراهم ڪري ٿو هن چيو تہ رياستي ادارن ۾ موثر ڪردار ادا ڪرڻ لاءِ نوجوان نسل کي پاڪستان جي آئيني ارتقا، پارلياماني تاريخ ۽ جمهوري روايتن سان روشناس ڪرائڻ ضروري آهي هن چيو تہ پارليامينٽ عوام جي امنگن جو ترجمان ادارو آهي جيڪو موثر وقت سر ۽ عوام دوست قانونسازي ذريعي عوام کي درپيش مسئلن جي حل کي يقيني بڻائي ٿو ان موقعي تي قومي اسيمبلي جي ڊپٽي اسپيڪر سيد غلام مصطفيٰ شاهہ چيو تہ دستور ساز اسيمبلي جي قيام جي سالگرهہ پاڪستان جي باني جي جمهوري ويزن آئيني اصولن ۽ عوامي خدمت جي تجديد جو ڏينهن آهي هن چيو تہ پارليامينٽ وفاق جي علامت، قومي وحدت جو مظهر ۽ عوام جو اجتماعي آواز آهي. هن چيو تہ موثر قانونسازي، شفاف طرز حڪمراني ۽ مضبوط جمهوري ادارا هڪ مستحڪم، پرامن ۽ خوشحال پاڪستان جو بنياد آهن ۽ پارليامينٽ ان قومي مقصد کي حاصل ڪرڻ لاءِ پنهنجون آئيني ذميواريون ڀرپور طريقي سان ادا ڪندي رهندي

بقايا 4 روزاني عبرت

قائم ڪري ڇڏيو آهي پرڏيهي ميڊيا گنيز بڪ آف ورلڊ رڪارڊ جي حوالي سان ٻڌايو تہ ڀارتي رياست اتر ڪنڊ جي علائقي هالڊوائي سان تعلق رکندڙ رينوڊريال جي ڊگهن ڪارن وارن جي ڊيگهہ 8 فٽ 10 انچ آهي، ان کان اڳ اهو رڪارڊ يوڪرين سان تعلق رکندڙ عورت اليانا سيرااوا وٽ هو جنهن جي وارن جي ڊيگهہ 8 فٽ 4 انچ هئي رينوڊريال گنيز بڪ آف ورلڊ رڪارڊ کي ٻڌايو تہ هن 2015ع کانپوءِ پنهنجا وار ناهن ڪترايا، هو هڪ يوٽيوبر ۽ ڪانٽينٽ ڪريئيٽر بہ آهي ۽ هن پنهنجن وارن جي واڌ ويجهہ لاءِ پاڻ اهڙا تيل ۽ شيمپو ٺاهيا آهن جيڪي قدرتي شين تي ٻڌل آهن هن جو چوڻ آهي تہ جيتوڻيڪ انهن وارن سبب تمام گهڻي شهرت ملي پر انهن کي سنڀالڻ تمام ڏکيو آهي انهن کي ڌوئڻ سڪائڻ ۽ پوءِ ٺٺي ڏيڻ ۾ ڪلاڪ لڳي ويندا آهن

بقايا 5 روزاني عبرت

رانا ثناءُ الله چيو آهي تہ محسن نقوي آزاد نہ پر پاڪستان مسلم ليگ (ن) جو سينيٽر ۽ پارٽي جو گهرو وزير آهي. خانگي ٽي وي جي پروگرام ۾ ڳالهائيندي رانا ثناءُ الله چيو تہ گهرو وزير محسن نقوي نظام بابت راءِ ڪنهن جي چوڻ تي نہ ڏني آهي اها سندس ذاتي سوچ آهي هن چيو تہ ان حوالي سان اسان سان ڪنهن ٻئي ڌر طرفان نہ ڪا ڳالهہ ڪئي وئي آهي ۽ نہ ئي اهڙي ڪا خواهش موجود آهي رانا ثناءُ الله چيو تہ محسن نقوي آزاد نہ پر مسلم ليگ (ن) جو سينيٽر ۽ پارٽي جو گهرو وزير آهي. هن وڌيڪ چيو تہ اسان سياسي ماڻهو آهيون ڄاڻون ٿا تہ ريڊ لائن ڇا هوندي آهي ۽ اها ڪيئن پار ٿيندي آهي، اسان کي ڪنهن جي مس ڪال جي ضرورت ناهي

بقايا 6 روزاني عبرت

ميڊيا موجب جنرل علي جهانشاهي چيو تہ دشمن جي ڪنهن بہ ڪارروائي جو ڀرپور ۽ اثرائتو جواب ڏنو ويندو ايراني بري فوج جي ڪمانڊر چيو تہ ايراني زميني فوجون مڪمل جنگي تياريءَ جي حالت ۾ آهن ۽ ملڪ جي سرحدن تي لڳاتار نگراني جاري آهي

بقايا 7 روزاني عبرت

ٽرانسپورٽ اتحاد جي صدر ملڪ شهزاد اعوان چيو آهي تہ ٻئي ڏينهن بہ ملڪ گير هڙتال جاري آهي ۽ سموري ملڪ جا ٽرانسپورٽر هڙتال تي آهن اڄ سومر تي وفاقي حڪومت ۽ سنڌ حڪومت سان ڳالهيون رٿيل آهن هن چيو تہ ڳالهين ۾ مواصلات واري وفاقي وزير عبدالعليم خان، وزارت بندرگاهن ۽ جهازراني، ناڻي ۽ پيٽروليم واري وزارتن جا نمائندا شرڪت ڪندا هن چيو تہ وفاقي ۽ صوبائي حڪومتن کي واضح ڪرڻ چاهيان ٿو تہ رڳو خاطري ڪرائڻ سان هڙتال ختم نہ ڪئي ويندي. هن وڌيڪ چيو تہ ڊسمبر ۾ ٿيل اسان جي ملڪ گير هڙتال دوران اسان سان غلط بياني ڪئي وئي هئي، تنهن ڪري مطالبا منظور ٿيڻ تائين ملڪ گير هڙتال جاري رهندي ٻئي طرف پيٽروليم واري وفاقي وزير آئل ٽينڪر ڪنٽريڪٽرز ايسوسيئيشن کي اڄ اسلام آباد ۾ ملاقات لاءِ گهرايو ويو آهي. آئل ٽينڪر ڪنٽريڪٽرز ايسوسيئيشن جي صدر عابدالله آفريدي موجب اسان چئن ڄڻن تي ٻڌل وفد جي صورت ۾ وفاقي پيٽروليم واري وزير سان ملاقات ڪنداسين جيڪڏهن ملاقات دوران اسان جا مطالبا منظور ڪيا ويا تہ اجلاس ڪانپوءِ ان جو اعلان ڪيو ويندو جڏهن تہ مطالبا منظور نہ ٿيا تہ هڙتال جاري رکڻ جو اعلان ڪيو ويندو

بقايا 8 روزاني عبرت

ايس ايس پي آر آر ايف سيد محمد علي رضا کي جاچ ٽيم جو سيڪريٽري مقرر ڪيو ويو آهي تفصيل موجب ان حوالي سان هڪ نوٽيفڪيشن جاري ڪيو ويو آهي نوٽيفڪيشن موجب نئين جاچ ٽيم ۾ ايس پي انويسٽيگيشن ڪورنگي قيس خان ۽ ايس پي انويسٽيگيشن سينٽرل انعم تجمل، ايس آءِ او زمان ڪاٺون انسپيڪٽر چوڌري غضنفر نئين جاچ ٽيم ۾ شامل آهن نوٽيفڪيشن ۾ ڪيترن ئي جاچ ٽيمن کي ڪيس جي جامع، شفاف ۽ غيرجانبدار جاچ ڪرڻ جي هدايت ڪئي وئي آهي نئين جاچ ٽيم سڀني نون ۽ اضافي ثبوتن کي گڏ ڪندي ۽ محفوظ ڪندي جاچ ٽيم جسماني ٽيڪنيڪل حالتن ۽ فارنزڪ ثبوتن جو جائزو وٺندي جاچ ٽيم مقرر وقت اندر لاڳاپيل عدالت ۾ رپورٽ جمع ڪرائيندي ۽ ٽيم کي ڪيس جي پيش رفت بابت روزاني بنيادن تي رپورٽ پيش ڪرڻ جي هدايت ڪئي وئي آهي ۽ ٽيم کي هدايت ڪئي وئي آهي تہ جاچ ذريعي ڪيس کي سڀني پهلوئن کان منطقي نتيجي تي پهچايو وڃي

بقايا 9 روزاني عبرت

ڪندي ڪين يقين ڏياريو تہ ڪيس جي جاچ ۾ انصاف جا سمورا تقاضا پورا ڪيا ويندا. ان موقعي تي سنڌ جي گهرو وزير ضياءُ الحسن لنجار چيو تہ مير رضا علي خان قتل ڪيس جي جوڊيشل انڪوائري ڪرائڻ جو فيصلو ڪيو ويو آهي وڏي وزير سنڌ جي سفارش تي سنڌ هاءِ ڪورٽ جي معزز جج جي سربراهي ۾ جوڊيشل ڪميشن جوڙيو ويندو. ضياءُ الحسن لنجار وڌيڪ ٻڌايو تہ ڊي آءِ جي عامر فاروقي جي سربراهي ۾ نئين جاچ ٽيم پڻ جوڙي وئي آهي، جڏهن تہ نئين جاچ ٽيم ۾ ڪن ايس ايس پيز کي ميمبر طور شامل ڪيو ويو آهي. گهرو وزير چيو تہ مير رضا علي خان جي والدين کي ڪيس جي اڳڀرائي ۽ جاچ بابت مڪمل تفصيلن کان آگاهہ ڪيو ويو آهي نئين جاچ ٽيم مرحوم جي والدين سان مڪمل رابطو ۽ سهڪار برقرار رکندي ۽ ڪين ڪيس جي اڳڀرائي بابت آگاهہ رکيو ويندو هن چيو تہ ڪيس جي شفاف ۽ غيرجانبدار جاچ يقيني بڻائي ويندي، انصاف جا سمورا تقاضا پورا ڪيا ويندا ۽ ڪنهن بہ ذميوار سان ڪا رعايت نہ ڪئي ويندي ٻئي طرف ميئر ڪراچي بئريسٽر مرتضيٰ وهاب چيو تہ وڏي وزير سنڌ جي صدارت هيٺ چار ڪلاڪن تي ٻڌل اهم اجلاس ٿيو جنهن ۾ مير رضا علي خان جي واقعي ۽ ڪيس جي جاچ جي سمورن پاسن جو تفصيلي جائزو ورتو ويو مرتضيٰ وهاب چيو تہ حڪومت پاران ڪيس جي جاچ کي سنجيدگي سان ورتو پيو وڃي ۽ وارثن کي مڪمل انصاف فراهم ڪرڻ لاءِ سمورا ضروري قدم کنيا پيا وڃن. سنڌ جي گهرو وزير ضياءُ الحسن لنجار ۽ ميئر ڪراچي بئريسٽر مرتضيٰ وهاب وارثن کي يقين ڏياريو تہ مير رضا علي خان جي خاندان کي اڪيلو نہ ڇڏيو ويندو ۽ کين مڪمل انصاف جي فراهمي لاءِ هر ممڪن قدم کنيا ويندا

بقايا 10 روزاني عبرت

جي حڪومت ۽ عوام کي مبارڪن جو پيغام ڏنو آهي اڄ تي ايوان صدر جي پريس ونگ مان جاري بيان مطابق صدر مملڪت پنهنجي خط ۾ چيو تہ پاڪستان سنگاپور جي قيادت، دانشمنداڻي طرز حڪمراني ۽ عوام جي پختي عزم ذريعي حاصل ٿيل تعمير ملت ۽ معاشي تبديلي جي سفر کي قدر جي نظر سان ڏسي ٿو هن سنگاپور جي ڪاميابي، جدت ۽ اڳڀرائي کي هڪ متاثر ڪندڙ مثال قرار ڏنو صدر آصف علي زرداري هلندڙ سال کي پاڪستان ۽ سنگاپور وچ ۾ سفارتي لاڳاپن جي قيام جي 60 هين سالگرهہ طور خاص اهميت وارو قرار ڏنو هن چيو تہ گذريل ڇهن ڏهاڪن دوران گڏيل اعتماد، خيرسگالي ۽ عوامي رابطن تي ٻڌل دوستي مسلسل وڌندي رهي هن جو چوڻ هو تہ ٻئي ملڪ گهڻ رخي فورمز تي پنهنجا رابطا ۽ ٻہ طرفا سياسي رابطن کي بہ برقرار رکندا. صدر مملڪت چيو تہ ڊيجيٽل معيشت، گرين ٽيڪنالاجي ساموندي ۽ لاجسٽڪس رابطن ۽ شهري منصوبہ بندي، پيشهورانہ تربيت، تعليمي ۽ ثقافتي مٽا سٽا ۽ سياحت جي شعبن ۾ توسيع ۽ وسيع امڪان موجود آهن. هن چيو تہ پاڪستان ٻنهي ملڪن ۽ انهن جي عوام جي فائدي لاءِ گڏيل دلچسپي جي شعبن ۾ سهڪار کي مضبوط بڻائڻ لاءِ سنگاپور سان گڏجي ڪم ڪرڻ جو خواهشمند آهي

بقايا 11 روزاني عبرت

خورفڪان بندرگاهہ پهچندي چين جي شياومو بندرگاهہ ۽ خورفڪان وچ ۾ سڌي ساموندي مال برداري جو نئون رستو شروع ٿي ويو آهي نئين واپاري رستي سان گاڏين جي منتقلي جو وقت 3 کان 5 ڏينهن تائين گهٽجي ويندو

بقايا 12 روزاني عبرت

گولي لڳل هئي سندس سڃاڻپ فيضان راجپوت نالي شخص طور ٿي آهي جيڪو اي سيز جو مستري آهي ٻئي طرف گهر اندر فائرنگ سبب مالڪ لغاريءَ جي گهر واري غلام خاتون پڻ ٻانهن ۾ گولي لڳڻ سبب زخمي ٿي پئي جنهن کي سول اسپتال ۾ داخل ڪيو ويو جڏهن تہ مقتولہ جو لاش پوسٽ مارٽم جي سلسلي ۾ سول اسپتال نيو ويو واقعي دوران گهر ڀاتين ۽ مقتولہ نينگريءَ جي وارثن مارجي ويل فيضان راجپوت جي ڀائرن عرفان، عمران ۽ هڪ ويجهي عزيز منير راجپوت کي 5 ڪلاڪن تائين يرغمال بڻائي ڇڏيو واقعي جو اطلاع ملڻ تي پوليس پڻ پهچي وئي جڏهن تہ واقعي واري هنڌ جو جائزو وٺڻ لاءِ ايس ايس پي ميرپورخاص پڻ پهتو يرغمال بڻايلن کي پوليس بعد ۾ حراست ۾ وٺي ڇڏيو واقعي دوران سوين ماڻهو گڏ ٿي ويا، جن کان بچائڻ لاءِ پوليس پريزن وين گهرائي جيئن ئي هڪ ڄڻي کي ٻاهر ڪيو تہ مشتعل ماڻهن ڏنڊن سان مٿن حملو ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي جن کي بچائڻ لاءِ پوليس اڳيان وڌي تہ مشتعل ماڻهن ايس ايس پي ميرپورخاص جي پي آر او فراز سهتو ۽ ڪرائم سين جي انچارج احمد منصور کي تشدد جو نشانو بڻايو ان دوران علائقن جنگ جو ميدان بڻجي ويو پوليس مشتعل ماڻهن کي تشدد ڪري پوليس جي گاڏين کي اڳيان ڪيو ۽ ان دوران هڪ ڄڻي وسيم لغاريءَ کي گرفتار پڻ ڪري ورتو آهي واقعي بعد پوليس جي وڏي نفري طلب ڪئي وئي، جن باقي بچيل ٻن يرغمالين ۽ گولي لڳڻ سبب مارجي ويل فيضان راجپوت کي گهر کان ٻاهر منتقل ڪري ڇڏيو واقعي بابت مقتولہ نينگري سويرا لغاري جي والد مالڪ لغاري ٻڌايو تہ واقعي وقت هو موجود نہ هو هي واقعو ڦر جي واردات لڳي ٿو هن وڌيڪ ٻڌايو تہ فيضان راجپوت سندن گهر ۾ داخل ٿيو جنهن سندس ڌيءَ کي قتل ڪيو ۽ فائرنگ ڪري سندس گهر واري کي پڻ زخمي ڪيو آهي هن الزام هڻندي چيو تہ واقعي دوران 3 ٻيا ماڻهو بہ گهر ۾ داخل ٿيا، جن کي پڪڙي هتان پوليس حوالي ڪيو آهي هن وڌيڪ چيو تہ جيڪو شخص سندن گهر ۾ مارجي ويو آهي اهو سندس ساٿين جي فائرنگ ۾ مارجي ويو آهي هوڏانهن مارجي ويل نوجوان فيضان راجپوت جي ڀاءُ جنهن کي يرغمال بڻايو ويو هو ان ٻڌايو تہ کيس سندس ننڍي ڀاءُ فون ڪري ٻڌايو تہ فيضان کي گولي لڳي آهي، جنهن بعد هو پنهنجي ٻئي ننڍي ڀاءُ عمران سان گڏ هتي پهتو تہ کيس پوليس اهلڪارن سميت يرغمال بڻايو ويو هن وڌيڪ چيو تہ کيس ڪا بہ خبر ناهي تہ هي واقعو ڪيئن پيش آيو آهي. مارجي ويل فيضان راجپوت جي ڀاءُ عمران راجپوت ٻڌايو تہ کي فيضان فون ڪري ڪجهہ وڊيوز بہ موڪليون هيون هن وڌيڪ چيو تہ فيضان کيس ٻڌايو تہ هو سويرا سان محبت ڪري ٿو ۽ سويرا بہ ساڻس محبت ڪري ٿي هن وڌيڪ چيو تہ فيضان کيس ٻڌايو تہ هو سويرا جي گهر وڃي رهيو آهي، جنهن بعد هو هتي پهتو تہ ڪجهہ بہ نہ هو بعد هو ٻيهر هتي آيو تہ رش لڳل هئي ۽ سندس ڀاءُ جو لاش مٽي ۾ پيل هو هوڏانهن ڪرائم سين جو جائزو وٺڻ آيل ايس ايس پي ميرپورخاص سيد فدا حسين شاهہ ميڊيا سان ڳالهہ ٻولهہ ڪندي چيو تہ هن واقعي واري هنڌ جو جائزو ورتو آهي هڪ نينگر ۽ هڪ نوجوان فوت ٿيا آهن ۽ هڪ عورت زخمي آهي هن چيو تہ شاهدين گڏ ڪيون پيون وڃن ۽ هي واقعو ڪيئن پيش آيو آهي ان جي جاچ ڪئي پئي وڃي هن وڌيڪ چيو تہ فائرنگ جو واقعو ضرور پيش آيو آهي، ان جا ڪارڻ ڪهڙا آهن ان بابت اڳواٽ ڪجهہ نہ ٿو چئي سگهجي هن چيو تہ واقعو ڦر جو آهي يا ڪو ٻيو ڪارڻ آهي ان بابت بہ اڳواٽ ڪجهہ نٿا چئي سگهون پر بظاهر هي واقعو ڦر جو نٿو لڳي

بقايا 13 روزاني عبرت

سبب مارجي ويل سويرا لغاري ۽ فيضان راجپوت وارو واقعو نئون رخ اختيار ڪري ويو آهي واقعي کان اڳ فيضان راجپوت پنهنجو موبائل ۾ وڊيو بيان رڪارڊ ڪري ڇڏيو هو ذريعن موجب فيضان راجپوت پنهنجي بيان ۾ چيو آهي تہ هو پوليس کي گذارش ڪري ٿو تہ هو جيڪو قدم کڻي پيو پوليس ان ڏس ۾ ڪجهہ نہ ڪري هن چيو آهي تہ مون سان گڏ ٻيو ڪير بہ ناهي، مون پنهنجو فالتو موبائل ۽ ٻيون فالتو شيون وڪرو ڪري ڇڏيون آهن منهنجو هي هڪڙو ئي موبائل آهي جنهن ۾ سڀ ڊيٽا آهي جنهن مان پوليس کي سڀ خبر پئجي ويندي لڙڪ هاريندي پنهنجي وڊيو بيان ۾ هو چوي ٿو تہ سويرا سندس نڪاح ۾ آهي پر هاڻ هوءَ ٻي پرائي ٿي رهي آهي ۽ نڪاح جي وڊيو پڻ هن موبائل موجود آهي ۽ آئون ويندس تہ منهنجي کيسي ۾ نڪاح جا ڪاغذ پڻ هوندا هن وڌيڪ چيو تہ سندس مڱڻي ٻئي هنڌ ڪئي ٿيل هئي پر ڇوڪريءَ (سويرا) پاڻ مون کي گهرايو هن چيو تہ جنهن ڇوڪريءَ سان منهنجي اڳ ۾ مڱڻي ٿيل هئي ان کان آئون معافي گهران ٿو هن وڌيڪ چيو تہ ڇوڪريءَ مون سان اهڙي ڪئي آهي، جو آئون هن راهہ تي اچي ويو آهيان جو پنهنجو پاڻ کي ماريان فيضان وڌيڪ چيو آهي تہ ڇوڪري سندس 10 سالن تائين غلامي ڪندي رهي سندس هر چوڻ مڃيندي هئي هاڻ جڏهن شاديءَ جا ڏينهن ويجها آيا آهن تہ نافرماني ڪرڻ لڳي آهي ۽ هن ڇوڪريءَ مون سان تمام گهڻو غلط ڪيو آهي هو روئيندي وڌيڪ چوي ٿو تہ يا الله پاڪ مون کي معاف ڪري ڇڏجان وڊيو بيان ۾ هو جذباتي ٿيندي چوي ٿو تہ هيءَ منهنجي آفيس آهي آئون ڏاڍو پريشان آهيان آفيس ۾ اي سي بہ لڳل آهي پر ذهني سڪون ناهي ۽ اهو سڪون هن برباد ڪري ڇڏيو آهي وڊيو بيان ۾ هو لڙڪ هاريندي چوي ٿو تہ آئون پنهنجي والدين کي اهو پيغام ڏيڻ چاهيان ٿو تہ بابا ۽ امان مون کي معاف ڪري ڇڏجو امان مون کي خبر آهي تون بيمار آهين پر آئون توکان وڌيڪ بيمار آهيان منهنجو سڪون برباد ٿيل آهي هن وڊيو بيان ۾ وڌيڪ چيو آهي تہ آئون پوليس کي چئي ٿو وڃان تہ منهنجي فيملي کي پريشان نہ ڪيو وڃي، ڪنهن جي بہ فيملي کي پريشان نہ ڪيو وڃي، اسان ٻئي مري وينداسين، حساب ڪتاب ڪليئر ٿي ويندو پوليس کي گهرجي تہ جيڪا بہ جاچ ڪري ڀلي ڪري، پر منهنجي فيملي کي پريشان نہ ڪري. هن وڌيڪ چيو آهي تہ اسان پرڏيدار ۽ ڪاروباري ماڻهو آهيون، منهنجا ڀائر ڪاروباري آهن، انهن جي ڪاروبار ۾ رنڊڪ نہ وڌي وڃي هن وڌيڪ چيو آهي تہ آئون تمام سٺو ڪاروبار ڪندو هئس، پر هن ڇوڪريءَ جي ڪري سڀ ڪجهہ تباهہ ڪري پيو وڃان هن وڌيڪ چيو آهي تہ جنهن جو بہ ڪنهن وٽ ڪو قرض رهيل هجي، تہ کيس معاف ڪري ڇڏين ۽ جن کان آئون پئسا گهران ٿو آهي جيڪڏهن ڏئي سگهن تہ منهنجي فيملي کي ڏين نہ تہ آءُ بہ کين معاف آهي خدا حافظ

بقايا 14 روزاني عبرت

جي موقعي تي قوم پنهنجي بزرگن پاران آزاد ملڪ لاءِ ڏنل قربانين کي ياد ڪندي وطن جي حفاظت جي عزم جو ورجاءُ ڪري ٿي پاڪستان جي 79 هين يوم آزادي جي موقعي تي شهرين پنهنجي جذبن جو اظهار ڪندي چيو تہ جيتوڻيڪ اسان جا شعبا ۽ پيشا مختلف آهن پر اسان جو مقصد هڪ وطن جي ترقي ۽ خدمت آهي سندن وڌيڪ چوڻ هو تہ وطن سان محبت صرف جذبي جو نالو نہ پر پنهنجي ذميوارين کي ايمانداري، خلوص سان ادا ڪرڻ جو نالو آهي نوجوان نسل پاڪستان کي وڌيڪ مضبوط ۽ روشن بڻائڻ لاءِ پرعزم آهي

بقايا 15 روزاني عبرت

هڪ پوسٽ ۾ وفاقي وزير چيو تہ پهرين مرحلن ۾ عوام مسلم ليگ (ن) جي حق ۾ پنهنجي اعتماد جو اظهار ڪيو هاڻي باقي ٽڪن جي معزز ووٽرن جي ذميواري آهي تہ هو ووٽ جي طاقت سان ترقي، خوشحالي استحڪام ۽ عوامي خدمت جي سفر کي اڳتي وڌائين هن چيو تہ قائد محمد نواز شريف جو ويزن هميشہ پاڪستان ۽ عوام جي ترقي مضبوط معيشت ۽ خوشحالي سان ڳنڍيل رهيو آهي هن چيو تہ آزاد ڪشمير ۾ بہ هڪ مضبوط ۽ باصلاحيت حڪومت لاءِ مسلم ليگ (ن) جي ڪاميابي ضروري آهي اچو هاڻي بہ شينهن تي ٺپو هڻي مسلم ليگ (ن) کي ڪامياب ڪيون توهان جو ووٽ، توهان جو فيصلو ترقي جي نالي. ووٽ شينهن کي ووٽ مسلم ليگ (ن) کي هن پنهنجي پوسٽ ۾ آزاد ڪشمير چونڊ، پي ايم ايل اين، نواز شريف ۽ ووٽ فار پي ايم ايل اين جي هيش ٽيگ کي بہ شيئر ڪيو

بقايا 16 روزاني عبرت

آپريشنل سکيا پڄاڻي تي پهتي خاص تربيتي پروگرام جو بندوبست جلوزئي ڪيمپ نوشهره ۾ پاڪ فوج پاران ڪيو ويو ڪور ڪمانڊر پشاور فيڊرل ڪانسٽيبلري سکيا پروگرام جي پڄاڻي واري تقريب ۾ خاص مهمان طور شرڪت ڪئي. آپريشنل سکيا پروگرام ۾ فيڊرل ڪانسٽيبلري جي 187 جوانن سکيا مڪمل ڪئي. ڪور ڪمانڊر پشاور جوانن جي بلند حوصلن نظم وضبط ۽ پيشهورانہ صلاحيتن جي تعريف ڪندي چيو تہ جديد سيڪيورٽي چيلينجز کي منهن ڏيڻ لاءِ اعلي معيار پيشهورانہ سکيا ۽ آپريشنل تياري بنيادي اهميت رکي ٿي تربيت يافتہ جوان ئي قومي سلامتي، داخلي امن ۽ دهشتگردي جي روڪٿام ۾ اثرائتو ڪردار ادا ڪري سگهن ٿا. هن چيو تہ پاڪ فوج قانون لاڳو ڪندڙ ادارن جي ڪارڪردگي وڌائڻ لاءِ سهڪار جاري رکندي ڪور ڪمانڊر پشاور چيو تہ فيڊرل ڪانسٽيبلري جا جوان پنهنجي بهادري، نظم و ضبط ۽ فرض شناسي سان ملڪ جي امن ۽ استحڪام ۾ اهم ڪردار ادا ڪري رهيا آهن

بقايا 17 روزاني عبرت

اسان پنهنجن شهيدن جي ناحق وهايل رت کي نہ وساريندا سين ۽ نہ ئي ان کي نظرانداز ٿيڻ ڏينداسين اسان جي عظيم شهيدن جو رت وهائيندڙن کي معاف نہ ڪيو ويندو ايراني پرڏيهي وزير چيو تہ آمريڪا ۽ ايران وچ ۾ سڌيون ڳالهيون نہ ٿي رهيون پر ثالثي ڪندڙن ذريعي پيغامن جي ڏي وٺ ٿي رهي آهي. تنهن هوندي بہ مفاهمتي يادداشت جون آمريڪا طرفان پيچيدگيون جاري رهڻ تائين ايران ڳالهيون شروع نہ ڪندو هن چيو تہ ايران ۽ عمان وچ ۾ آبناءِ هرمز بابت معاهدو آخري مرحلن ۾ آهي. ايران ۽ عمان وچ ۾ معاهدي سان آبناءِ هرمز کي فوري طور تہ کوليو ويندو هن ٻڌايو تہ ايران ۽ عمان جي معاهدي تحت آبناءِ هرمز ۾ نيون ساموندي گذرگاهون قائم ڪيون وينديون اهي نوان گذرگاهہ ان وقت استعمال ڪيا ويندا جڏهن آمريڪا ٻيا شرط پورا ڪندو ۽ آبناءِ هرمز ٻيهر کوليو ويندو

بقايا 18 روزاني عبرت

لڳا آهن سخت ڏڪار سبب ڊينيوب درياهہ جي پاڻيءَ جي سطح تاريخ جي گهٽ ترين سطح تي پهچي وئي آهي جڏهن تہ پاڻيءَ جي کوٽ سبب توانائي جو بحران پڻ وڌيڪ سنگين ٿي ويو آهي هٽلر جي بحري فوج جا اهي جنگي جهاز سوويت فوج جي اڳڀرائي روڪڻ لاءِ درياهہ ۾ ٻوڙيا ويا هئا، جڏهن تہ جهازن ۾ موجود ڌماڪيدار مواد سبب انهن کي هٽائڻ انتهائي ڏکيو بڻيل آهي

بقايا 19 روزاني عبرت

جميت العماء اسلام جي اڳواڻ مولانا راشد محمود سومرو حيدرآباد ۾ شاگردن جي احتجاج ڪيمپ تي پهچي يڪجهتي جو اظهار ڪيو آهي ، ان موقعي تي جميت العما اسلام جي اڳواڻ مولانا راشد محمود سومرو ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو تہ جميعت علما السلام سنڌ اسٽوڊنٽ ايڪشن ڪميٽي جي حمايت ڪري ٿي هن چيو تہ سنڌ پبلڪ سروس ڪميشن ۾ انٽرويوز جو عمل مڪمل طور تي شفاف هجڻ گهرجي ، سنڌ پبلڪ سروس ڪميشن سالانہ امتحانن جي پهريان ئي اعلان ڪري تہ جيئن شاگرد تياري ڪري سگهن ، تمام امتحانن ڏيندڙن جي عمر جي حد 35 سال نہ پر چاليهہ سال هجڻ گهرجي تہ جيئن تمام نوجوان ان ۾ حصو وٺي سگهن، اچڻ وارن چند ڏينهن ۾ سنڌ پبلڪ سروس ڪميشن اڳيان هڪ لک ماڻهون گڏ ڪندس ۽ جيسيتائين مطالبا نہ مڃيا ويندا اوسيتائين جدوجهد جاري رهندي اسان هاڻي وڌيڪ ميرٽ جي لتاڙ نہ ٿيڻ ڏينداسين نوجوان سان وڌيڪ ظلم نہ ٿيڻ ڏينداسين،شاگرد جتي ويهندا اتي گڏ ويهنداسين چاهي اهي نيشنل هائي وي تي ويهن سي ايم هائوس اڳيان ويهن يا وري بلاول هائوس اڳيان ويهن شاگرد هڪ اشارو ڪندا اتي آئون ۽ منهنجي جماعت گڏ هونداسين جڏهن اسيمبليون جعلي هونديون تہ بيساکين تي حڪومتون هلنديون ۽ بيساکين تي ئي ختم ٿي وينديون پيپلز پارٽي جو ڪردار سامهون آهي ، آصف علي زرداري ۽ بلاول ڀٽو زرداري هن سسٽم جو حصو آهن ، جيڪڏهن تہ آهن تہ سنڌ حڪومت ۽ پيپلز پارٽي نون جي خلاف آهي تہ پوليس ڊپارٽمينٽ کي واضح ڪري تہ نون صوبن خلاف آواز اٿاريندڙن جي خلاف ڪا بہ ڪارروائي نہ ڪري ۽ ڪا بہ ايف آءِ آر نہ ڪري.

بقايا 20 روزاني عبرت

بالادستي، قانون جي حڪمراني ۽ مضبوط پارلياماني ادارا قومي يڪجهتي، سياسي استحڪام، پائيدار ترقي ۽ عوامي خوشحالي لاءِ اهم آهن اڄ تي سينيٽ سيڪريٽريٽ مان جاري بيان ۾ سينيٽ چيئرمين چيو تہ پارليامينٽ قانونسازي، ڳالهين ۽ جمهوري مباحثي ذريعي عوامي امنگن جي حقيقي ترجمان آهي هن وفاق کي مضبوط بڻائڻ ۾ سينيٽ جي اهم ڪردار کي اجاگر ڪندي چيو تہ سينيٽ وفاقي وحدتن کي برابري جي نمائندگي فراهم ڪري قومي يڪجهتي کي هٿي وٺائي رهي آهي هن سمورين سياسي طاقتن تي زور ڀريو تہ هو وسيع تر قومي مفاد ۾ برداشت، گڏيل احترام ڳالهين ۽ اتفاق راءِ جي پارلياماني روايتن کي هٿي ڏين. سيد يوسف رضا گيلاني جمهوريت، آئيني حڪمراني ۽ موثر پارلياماني ادارن جي استحڪام لاءِ سينيٽ جي عزم کي ورجايو هن نوجوان نسل کي پاڪستان جي جمهوري ۽ آئيني سفر کان روشناس ڪرائيندڙ پارليامينٽ کي وڌيڪ موثر رسائي جوڳو ۽ عوام دوست بڻائڻ لاءِ جديد ٽيڪنالاجي مان فائدو کڻڻ جي اهميت تي زور ڀريو هن چيو تہ مضبوط پارليامينٽ، مضبوط وفاق ۽ مستحڪم ۽خوشحال پاڪستان جو بنياد آهي اسان جي اجتماعي ذميواري آهي تہ اسان پنهنجي جمهوري اثاثي جو تحفظ ڪيون ۽ ان کي ايندڙ نسلن لاءِ وڌيڪ مضبوط بڻايون

بقايا 21 روزاني عبرت

وزير علي پرويز ملڪ چيو آهي تہ پاڪستان جي 79هين سالگرهہ جي موقعي تي پوري قوم کي مبارڪون ڏيندي دعاگو آهيان تہ الله تعاليٰ اسان کي ملڪ جي ترقي، خوشحالي ۽ استحڪام لاءِ پنهنجو موثر ڪردار ادا ڪرڻ جي توفيق عطافرمائي، مسلم ليگ(ن) جي قيادت هميشہ قومي مفادن کي مقدم رکيو اڳوڻي وزيراعظم محمد نواز شريف پاڪستان جي دفاع کي ائٽمي بڻايو جڏهن تہ موجودہ حڪومت وزيراعظم محمد شهباز شريف جي قيادت ۾ معاشي استحڪام جي راهہ هموار ڪئي اڄ ڏينهن ميڊيا سان ڳالهائيندي علي پرويز ملڪ چيو تہ وزيراعظم محمد شهباز شريف، فيلڊ مارشل عاصم منير ۽ نائب وزيراعظم ۽ پرڏيهي وزير سينيٽر محمد اسحاق ڊار جي سفارتي ڪاوشن جي نتيجي ۾ مڪہ مڪرمہ ۾ ٿيل معاهدہ پاڪستان لاءِ هڪ اهم ڪاميابي آهي جنهن تي پوري قوم کي فخر آهي هن چيو تہ هاڻي پاڪستان جي ايندڙ منزل معاشي ميدان ۾ نمايان ترقي حاصل ڪرڻ آهي ۽ حڪومت انهي مقصد لاءِ جامع حڪمت عملي تي عمل پيرا آهي هن چيو تہ پاڪستان اڄ خطي ۾ هڪ ذميوار ۽ موثر نيٽ سيڪيورٽي پرووائيڊر جي طور تي اڀري رهيو آهي سعودي عرب جي معاشي قوت، ترڪيءَ جي صنعتي ۽ اقتصادي ترقي ۽ پاڪستان جي مضبوط دفاعي صلاحيت خطي جي امن استحڪام ۽ ترقي ۾ اهم ڪردار ادا ڪري سگهي ٿي وفاقي وزير چيو تہ موجودہ حڪومت انتهائي مشڪل معاشي حالتن ۾ ذميواراڻا فيصلا ڪيا، هڪ وقت اهڙو بہ هو جڏهن تاثر ڏنو پئي ويو هو تہ پاڪستان ڊيفالٽ ٿيڻ طرف وڃي رهيو آهي پر وزيراعظم محمد شهباز شريف جي قيادت ۾ حڪومت، معاشي نظم و ضبط قائم ڪيو ۽ اڄ عالمي سطح تي اها ڳالهہ ٿي رهي آهي تہ پاڪستان کي وڌيڪ ترقي جي راهہ تي ڪيئن گامزن ڪيو وڃي هن چيو تہ ايران ۽ آمريڪا وچ ۾ تڪرار ۽ عالمي حالتن سبب توانائي جي شعبي کي ڪيترن چيلنجز کي منهن ڏيڻو پيو ڊيزل ۽ پيٽرول جي عالمي قيمتن ۾ بہ غيرمعمولي اضافو ٿيو جڏهن تہ حڪومت اهڙن حالتن ۾ بہ ملڪ ۾ پيٽروليم مصنوعات جي کوٽ پيدا نہ ٿيڻ ڏني هن چيو تہ حڪومت محدود وسيلن جي باوجود عوام کي وڌ کان وڌ رليف ڏيڻ جي ڪوشش ڪئي ۽ پنهنجي سگهہ مطابق پيٽروليم مصنوعات جي قيمتن کي ضابطي ۾ رکيو وفاقي وزير ان عزم جو اظهار ڪيو تہ حڪومت توانائي جي شعبي ۾ سڌارن، مقامي وسيلن جي ڳولا، سيڙپڪاري کي هٿي وٺرائڻ ۽ عوام کي وڌ کان وڌ رليف فراهم ڪرڻ لاءِ پنهنجون ڪوششون جاري رکندي

بقايا 22 روزاني عبرت

۽ ترڪيہ وچ ۾ تاريخي گڏيل دفاعي معاهدي کي پوري قوم ۽ مسلم امت لاءِ فخر جوڳو قرار ڏيندي چيو آهي تہ مڪہ مڪرمہ ۾ ٽنهي ڀائر اسلامي ملڪن جو گڏيل ٿيڻ دنيا کي امن ۽ ڀائيچاري جو طاقتور پيغام ڏئي ٿو اڄ تي پنهنجي بيان ۾ وفاقي وزير چيو تہ هي تاريخي معاهدو پاڪستان، سعودي عرب ۽ ترڪيہ وچ ۾ دوستي، گڏيل تعاون ۽ تزويراتي لاڳاپن کي وڌيڪ مضبوط ڪندو هن چيو تہ هي تاريخي قدم وزيراعظم محمد شهباز شريف ۽ فيلڊ مارشل سيد عاصم منير جي قيادت ۽ ڪوششن سان ممڪن ٿيو آهي سيد عمران احمد شاهہ چيو تہ هي معاهدو ٽنهي ڀائر ملڪن جي مشڪل گهڙي ۾ هڪ ٻئي سان گڏ بيهڻ جي عزم کي ظاهر ڪري ٿو هن چيو تہ معاهدي تحت هڪ ملڪ تي حملو ٽنهي ملڪن تي حملو تصور ڪيو ويندو هن چيو تہ پاڪستان سعودي عرب ۽ ترڪيہ جو اتحاد خطي ۾ امن، سلامتي ۽ استحڪام کي هٿي ڏيڻ ۾ پنهنجو اهم ڪردار ادا ڪندو

بقايا 23 روزاني عبرت

مضبوط بڻائڻ آهي هر اهو ملڪ ان معاهدي ۾ شامل ٿي سگهي ٿو جيڪو معاهدي جي بنيادي اصولن جي پاسداري ۽ گڏيل احترام تعاون ۽ پرامن ذريعن ذريعي اختلافن جي حل لاءِ راضي هجي اڄ تي ايڪس تي پنهنجي پيغام ۾ نائب وزيراعظم ۽ پرڏيهي وزير چيو تہ مڪہ گڏيل دفاعي معاهدي (مڪہ معاهدو) جي حوالي سان وضاحت ڪندي چيو تہ گذريل ٻن ڏينهن دوران مڪہ گڏيل دفاعي معاهدي جي حوالي سان جاري بحث ۽ عوامي دلچسپي جي تناظر ۾ اهو ان معاهدي بابت وضاحت ڪري رهيو آهي هن چيو تہ مڪہ گڏيل دفاعي معاهدو جنهن تي پاڪستان سعودي عرب ۽ ترڪيہ 7 آگسٽ 2026ع تي مڪہ مڪرمہ ۾ گڏيل طور صحيحيون ڪيون ٽنهي ملڪن جي قيادت ۽ عوام وچ ۾ ڀائراڻن لاڳاپن جي گهرائي جا عڪاس آهن هن چيو تہ مڪہ معاهدو ڪيترن ئي سالن کان جاري ڳالهين ۽ گڏيل رابطاڪاري جي نتيجي ۾ ٿيو آهي، جنهن جو مقصد امن سلامتي ۽ مختلف چئلينجز کي منهن ڏيڻ اسٽريٽجڪ تعاون کي مضبوط بڻائڻ ۽ خطي ۾ امن استحڪام ۽ خوشحالي کي هٿي وٺائڻ لاءِ گڏيل خواهشن کي اڳتي وڌائڻ آهي نائب وزيراعظم چيو تہ مڪہ معاهدو انهن ملڪن وچ ۾ موجود ڪنهن بہ ٻہ طرفہ يا گهڻ رخي معاهدن يا ٻين ملڪن ۽ تنظيمن سان موجود معاهدن کي ختم يا تبديل نٿو ڪري ۽ نہ ئي انهن جي جاءِ وٺي ٿو تہ ٽنهي ملڪن سان ڪنهن هڪ تي پرڏيهي هٿياربند حملو ٽنهي ملڪن تي حملو تصور ڪيو ويندو جيڪو گڏيل قومن جي چارٽر جي آرٽيڪل 51 تحت انفرادي ۽ اجتماعي دفاع جي فطري حق سان هم آهنگ آهي هن چيو تہ معاهدو مڪمل طور تي دفاعي نوعيت جو آهي. ان جو مقصد ڪنهن بہ ملڪ خلاف ڪارروائي ڪرڻ نہ پر وسيع تر خطي ۾ امن، استحڪام ۽ خوشحالي لاءِ اسان جي جاري ڪوششن کي وڌيڪ مضبوط بڻائڻ آهي

بقايا 24 روزاني عبرت

قوم ۽ پوري مسلم امت لاءِ فخر جو سبب ۽ ٽنهي ڀائر ملڪن وچ ۾ دفاعي حصيداري جي حوالي سان اهم سنگ ميل آهي. پاڪستان کي عالمي سطح تي اهو مقام حاصل ٿيو جنهن جي قوم هميشہ خواهشمند رهي اڄ تي مڪہ مڪرمہ ۾ ٿيل گڏيل دفاعي معاهدي جي حوالي سان خاص ڳالهہ ٻولهہ ڪندي وفاقي وزير چيو تہ الله تعاليٰ جو شڪر آهي، تہ هن پاڪستاني قوم کي اهو تاريخي ڏينهن ڏيکاريو پورو ملڪ هن اهم موقعي تي ڀرپور انداز ۾ ملهائي رهيو آهي سڄي ملڪ ۾ پاڪستان سعودي عرب ۽ ترڪيہ جا قومي جهنڊا نظراچي رهيا آهن هن چيو تہ مڪہ گڏيل دفاعي معاهدو نہ رڳو پاڪستاني قوم پر پوري مسلم امت لاءِ فخر جوڳو آهي وزيراعظم شهباز شريف ۽ فيلڊ مارشل سيد عاصم منير جي قيادت هن تاريخ ساز معاهدي جي تڪميل ۾ اهم ڪردار ادا ڪيو هن چيو تہ الله تعاليٰ جي فضل ۽ ڪرم سان پاڪستان کي عالمي سطح تي اهو مقام حاصل ٿيو جنهن جي پاڪستاني قوم هميشہ خواهشمند رهي وفاقي وزير چيو تہ پاڪستان، ترڪيہ ۽ سعودي عرب وچ ۾ دفاعي معاهدو گڏيل حصيداري جي حوالي سان هڪ اهم سنگ ميل آهي، جنهن تحت ٽئي ڀائر ملڪ دفاع جي شعبي ۾ گڏجي اڳيان وڌندا هن چيو تہ الله تعاليٰ پاڪستان کي حرمين شريفين جي تحفظ جو اعزاز بخشيو جڏهن تہ ٽنهي دوست ڀائر ملڪن وچ ۾ دفاعي معاهدو بہ الله تعاليٰ طرفان هڪ خاص انعام ۽ نعمت آهي. هن چيو تہ هن تاريخي اڳڀرائي کي ملڪ ۾ ڀرپور انداز ۾ ملهايو پيو وڃي، ٽنهي ملڪن جا قومي جهنڊا لهرايا پيا وڃن ۽عوام ۾ خوشي جي لهر آهي عطاءُ الله تارڙ چيو تہ مڪہ گڏيل دفاعي معاهدو امن سلامتي کي هٿي ڏيڻ لاءِ آهي پاڪستان جيڪا پنهنجي اهم اڳڀرائي حاصل ڪئي آهي ان تي الله تعاليٰ جو جيترو شڪر ادا ڪرڻ گهرجي اهو گهٽ آهي هن ان تاريخي ڪاميابي تي پاڪستاني قوم کي مبارڪون ڏيندي چيو تہ الله تعاليٰ پاڪستان کي هن اهم مقصد لاءِ چونڊيو آهي

بقايا 25 روزاني عبرت

معاهدي کي علائقائي ۽ عالمي امن ۽ استحڪام لاءِ اهم ۽ تاريخي اڳڀرائي قرار ڏنو آهي انهن خيالن جو اظهار هن سينيٽ جي مذهبي معاملن بابت اسٽينڊنگ ڪميٽي جي چيئرمين سينيٽر مولانا عطاءُ الرحمان سينيٽ جي ڪيبينيٽ سيڪريٽريٽ بابت اسٽينڊنگ ڪميٽي جي چيئرمين سينيٽر رانا محمود الحسن، پارليامينٽ جي ميمبرن وڪيلن دانشورن سول سوسائٽي جي نمائندن واپاري برادري جي ميمبرن چيمبرز جي نمائندن ۽ ٻين شخصيتن سان ملاقات دوران ڪيو ملاقات دوران شرڪت ڪندڙن ملڪ جي سياسي ۽ اقتصادي صورتحال امن امان ملڪي ترقي ۽ خطي ۾ ٿيندڙ اڳڀرائي تي ڳالهيون ڪيون سيدال خان ناصر چيو تہ هي معاهدو نہ رڳو ٽنهي ملڪن وچ ۾ دفاعي تعاون کي وڌيڪ مضبوط ڪندو پر مسلم دنيا ۾ اتحاد گڏيل اعتماد ۽ اجتماعي سلامتي کي بہ سگهہ وڌائيندو هن چيو تہ موجودہ عالمي ماحول ۾ سيڪيورٽي جا چئلينجز هاڻي ڪنهن هڪ ملڪ تائين محدود ناهن رهيا، تعاون ۽ گڏيل مشاورت کي وڌائڻ وقت جي اهم ضرورت آهي هن چيو تہ پاڪستان خطي ۾ امن استحڪام ۽تعاون کي هٿي ڏيڻ ۾ فعال ڪردار ادا ڪري رهيو آهي. هن چيو تہ ملڪ جي سياسي ۽ عسڪري قيادت جي دانشمنداڻي حڪمت عملي تحت دهشتگردي کي منهن ڏيڻ ۽ سڄي ملڪ ۾ امن ۽ سلامتي کي برقرار رکڻ لاءِ موثر قدم کنيا پيا وڃن هن چيو تہ پاڪستان قدرتي وسيلن ۽ معدني دولت سان مالا مال ملڪ آهي. بلوچستان خيبر پختونخوا ۽ ملڪ جي ٻين حصن ۾ دستياب معدني وسيلن کي صحيح پاليسي سازي، سيڙپڪاري ۽جديد ٽيڪنالاجي ذريعي موثر طريقي سان استعمال ڪري سگهجي ٿو تہ جيئن قومي معيشت کي مضبوط ڪري سگهجي ۽ ماڻهن جي خوشحالي ۽ ڀلائي کي بهتر بڻائي سگهجي هن چيو تہ قومي قيادت سياسي پارٽين، واپاري برادري، سول سوسائٽي ۽ معاشري جي ٻين طبقن جي اجتماعي ڪوشش سان پاڪستان کي درپيش چئلينجز تي ضابطو آڻي ملڪ کي ترقي ۽ خوشحالي جي راهہ تي گامزن ڪري سگهجي ٿو

بقايا 26 روزاني عبرت

شهباز شريف يوم آزادي جي مناسبت سان بلوچستان مان پيش ڪيل ملي نغمي جي تعريف ڪندي چيو تہ ان ملي نغمي ۾ وطن سان محبت ۽ عقيدت جي جذبي کي نهايت خوبصورتي سان اجاگر ڪيو ويو آهي. اڄ تي وزيراعظم آفيس جي ميڊيا ونگ پاران جاري بيان موجب وزيراعظم چيو تہ يوم آزادي جي آمد سان ئي بلوچستان مان پيش ڪيل ان خوبصورت ۽ حب الوطني سان ڀرپور نغمي تي منهنجي دل فخر سان ڀرجي وئي آهي وزيراعظم ان شاندار ڪوشش ۾ شامل گلوڪارن، فنڪارن، پروڊيوسرن ۽ هر ان ماڻهو جو تحسين ۽ دل جي گهرائين سان ٿورو ادا ڪيو جن ان خوبصورت ڪوشش ۾ پنهنجو ڪردار ادا ڪيو وزيراعظم چيو تہ انهن سڀني اسان جي پياري وطن سان محبت ۽عقيدت جي جذبي کي نهايت خوبصورتي سان اجاگر ڪيو آهي

بقايا 27 روزاني عبرت

نوٽيفڪيشن موجب معطل ڪيل آفيسرن ۾ ڪراچي جا 12 يونين ڪائونسل سيڪريٽريز پڻ شامل آهن جن وٽ مجموعي طور 17 يونين ڪائونسلن جو چارج هو سنڌ لوڪل گورنمينٽ بورڊ پاران معطل ڪيل يونين ڪائونسل سيڪريٽرين جا هيڊڪوارٽرز سنڌ لوڪل گورنمينٽ بورڊ مقرر ڪيا ويا آهن ڪراچي مان معطل ڪيل يو سي سيڪريٽرين جو تعلق ملير ڪورنگي، ڪياماڙي، سينٽرل اورنگي، نارٿ ناظم آباد، لياري ۽ ٻين علائقن سان آهي. بورڊ پاران لاڳاپيل اختيارين کي هدايت ڪئي وئي آهي تہ معطل ڪيل يو سي سيڪريٽرين سان لاڳاپيل يونين ڪائونسلن جا اڪائونٽس منجمد ڪيا وڃن ان کان علاوہ معطل ڪيل يونين ڪائونسلن جون نادرا آءِ ڊيز بلاڪ ڪرڻ لاءِ بہ لاڳاپيل اختيارين کي خط موڪليو ويو آهي ذريعن موجب يونين ڪائونسل سيڪريٽرين جي غيرحاضري بابت چيئرمين اسڪروٽني ڪميٽي جي رپورٽ جي بنياد تي ڪارروائي ڪئي وئي ۽ سنڌ لوڪل گورنمينٽ بورڊ پاران 40 يو سي سيڪريٽرين جي معطلي جو باضابطہ حڪم نامو جاري ڪيو ويو آهي

بقايا 28 روزاني عبرت

بلتستان ۽ سيفران معاملن واري وفاقي وزير انجنيئر امير مقام چيو آهي تہ پاڪستان، سعودي عرب ۽ ترڪيہ وچ ۾ سيڪيورٽي ۽ دفاعي معاهدو ٽنهي ملڪن، خطي ۽ پوري مسلم امت جي مفاد ۾ آهي. هڪ مضبوط ۽ هاڪاري پيغام آهي تہ ڪنهن هڪ ملڪ تي حملو ٽنهي ملڪن خلاف حملو تصور ڪيو ويندو اڄ ڏينهن مڪہ گڏيل دفاعي معاهدي جي حوالي سان ڳالهائيندي هن چيو تہ ان معاهدي سان ٽنهي ڀائر اسلامي ملڪن وچ ۾ سيڪيورٽي تعاون وڌيڪ مضبوط ٿيندو ۽ خطي ۾ امن استحڪام ۽ گڏيل تعاون کي هٿي ملندي انجنيئر امير مقام چيو تہ وزيراعظم محمد شهباز شريف ۽ ٻي قيادت جي ڪوشش ۽ محنت سان اها اهم اڳڀرائي ممڪن ٿي جيڪا پاڪستان، سعودي عرب ۽ ترڪيہ لاءِ ئي نہ پر پوري خطي لاءِ هڪ بهترين ۽ اميد ڏيندڙ شروعات آهي هن چيو تہ تاريخي دفاعي معاهدو ٽنهي ملڪن جي گڏيل اعتماد، يڪجهتي ۽ گڏيل عزم جو مظهر آهي ۽ ان جا ڏور رس هاڪاري اثر مرتب ٿيندا

بقايا 29 روزاني عبرت

ڪميونيڪيشن واري وفاقي وزير شزہ فاطمہ خواجہ مڪہ گڏيل دفاعي معاهدي جي حوالي سان چيو آهي تہ اهو معاهدو مسلم امت جي اتحاد ۽ خطي ۾ پائيدار امن طرف اهم اڳڀرائي آهي آءِ ٽي ۽ ٽيلي ڪميونيڪيشن واري وزارت مان جاري بيان ۾ شزہ فاطمہ خواجہ چيو تہ تاريخي مڪہ معاهدي سان مسلم امت لاءِ امن، اتحاد ۽ گڏيل تعاون جي نئين راهہ هموار ٿيندي هن چيو تہ مڪہ معاهدو ايندڙ نسلن لاءِ اتحاد، اعتماد ۽ گڏيل امن جي نئين اميد بڻجندو شزہ فاطمہ خواجہ مڪہ معاهدي تي وزيراعظم محمد شهباز شريف، ولي عهد محمد بن سلمان ۽ صدر رجب طيب اردگان جي قيادت کي خراج تحسين پيش ڪندي چيو تہ بصيرت رکندڙ اها قيادت قومن کي ويجهو آڻي ۽ امن جون نيون راهون کوليندي. وفاقي وزير وزيراعظم محمد شهباز شريف ۽ فيلڊ مارشل سيد عاصم منير جي ڪوششن تي پوري قوم شڪر ادا ڪندي چيو تہ عسڪري ۽ سياسي قيادت جي ڪوششن سان پاڪستان کي عالمي سطح تي امن جي علمبردار جو نئون وقار حاصل ٿيو آهي هن چيو تہ مڪہ معاهدي تحت ڪنهن هڪ ميمبر ملڪ تي حملو سمورن ميمبر ملڪن تي حملو تصور ٿيندو، وفاقي وزير شزہ فاطمہ خواجہ چيو تہ مڪہ معاهدي سان مسلم امت ۾ اتحاد، عزم ۽ اميد جي نئين لهر پيدا ٿي آهي

بقايا 30 روزاني عبرت

اظهر جي وڏي ڀاءُ ناصر حسين جي لاڏاڻي تي افسوس جو اظهار ڪيو آهي. پنهنجي تعزيتي بيان ۾ وفاقي وزير سوڳوار ڪٽنب سان دلي همدردي ۽ تعزيت جو اظهار ڪندي چيو تہ نويد اظهر جي ڀاءُ جي لاڏاڻي جو ٻڌي تمام گهڻو افسوس ٿيو اسان سندس ڏک ۾ برابر جا شريڪ آهيون وفاقي وزير مرحوم جي ايصال ثواب ۽ سوڳوار ڪٽنب لاءِ صبر جي دعا ڪئي

بقايا 31 روزاني عبرت

ميئر صلاح قريشي ، ضلعي سينيئر نائب صدر اظهر سيال ۽ ريحان حنيف مهر سان گڏ ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو تہ پ پ چيئرمين بلاول ڀٽو زرداري جو بيان بلڪل واضح آهي تہ نظام خراب ناهي پر ان کي حڪمران خراب ڪيو آهي،هن چيو تہ گذريل 50 سالن کان حڪمراني ڪندڙن نظام کي خراب ڪيو ۽ سياسي نظام کي ڪمزور بڻايو ويو نظام کي درست ڪرڻ لاءِ پنج سال جو عرصو ڪافي هوندو آهي، پر ملڪ ۾ چار ڀيرا مارشل لا لڳو ۽ هر مارشل لا لڳ ڀڳ ڏهہ ڏهہ سال هلي. جيڪڏهن حڪمران چاهين ها تہ نظام درست ڪري سگهيا پئي،جڏهن بہ سياسي حڪومتون آيون انهن کي ٽوڙڻ ۽ ڪمزور ڪرڻ جون ڪوششون ٿينديون رهيون سياست کي ڪمزور ڏيکاريو ويو ۽ ڪمزور ڪيو ويو چاهي اهو اثر پردي جي اڳيان هجي يا پردي جي پٺيان نثار کهڙو چيو تہ پاڪستان ٽٽڻ وقت بہ سياسي حڪومت اقتدار ۾ نہ هئي، جڏهن تہ سياسي حڪومتن کي بار بار ختم ڪرڻ جون ڪوششون ٿينديون رهيون مشرف جي دور کانپوءِ پيپلز پارٽي 18هين آئيني ترميم آندي جيڪا اڄ بہ موجود آهي،پيپلز پارٽي ان ڳالهہ تي بہ شڪر ڪندي رهي تہ کيس پنج سال حڪومت ڪرڻ جو موقعو مليس پر ان دوران بہ سياسي پارٽين کي مختلف طريقن سان ڪمزور ڪيو ويندو رهيو،نون صوبن واري معاملي تي هن چيو تہ محسن نقوي بنا ڪنهن ضرورت جي هي بحث ڇيڙي ڇڏيو آهي. جڏهن تہ پيپلز پارٽي ڪوشش ڪري رهي آهي تہ سياسي ماحول ۾ غيرضروري تڪرار پيدا نہ ٿئي،هن چيو تہ بلاول ڀٽو زرداري واضح طور چيو آهي تہ هو عوام جي راءِ سان گڏ هلندا نثار کهڙو چيو تہ آئين ۾ واضح لکيل آهي تہ ڪنهن بہ نئين صوبي جي قيام لاءِ لاڳاپيل صوبائي اسيمبلي کان بہ ٻہ ٽهائي اڪثريت سان منظوري ضروري آهي. ان ڪانپوءِ ئي نئون صوبو ٺهي سگهي ٿو جيڪي ماڻهو چون ٿا تہ عوام کان راءِ ورتي وڃي اهي پاڻ بہ اليڪشن ۽ جمهوري عمل تي مڪمل يقين نٿا رکن،جيڪڏهن وزيراعظم ڪنهن معاملي کي اهم سمجهن ٿا تہ ان کي پارليامينٽ ۾ آڻڻ گهرجي،هن چيو تہ بلاول ڀٽو زرداري نہ ڪمزور آهن ۽ نہ ئي ڪنهن معاملي تي مونجهاري جو شڪار آهن جڏهن تہ صوبن ٺاهڻ جو معاملو ڪنهن جي ذاتي يا سياسي خواهش سان نہ پر آئيني ۽ پارلياماني طريقيڪار تحت طئي ٿيڻ گهرجي،سندس چوڻ هو تہ آصف علي زرداري پارليامينٽ کي سپريم بڻايو ايوب خان، ضياءُ الحق ۽ پرويز مشرف کي پيپلز پارٽي يا ڪنهن سياسي جماعت اقتدار ۾ اچڻ جي دعوت نہ ڏني هئي، هن وڌيڪ چيو تہ فوجي حڪمران اقتدار ۾ اچڻ کانپوءِ سياسي جماعتن جي چوڻ تي بہ واپس ناهن ويندا ۽ ملڪ ۾ شروع کان ئي سياست ۽ سياسي نظام کي ڪمزور ڪيو ويو آهي سنڌ پبلڪ سروس ڪميشن بابت پڇيل سوال تي نثار احمد کهڙو چيو تہ اهو هڪ ادارو آهي ۽ ان معاملي بابت هاءِ ڪورٽ ۾ ڪيس هلي رهيو آهي، تنهن ڪري هو عدالت ۾ زير سماعت معاملي تي ڪا راءِ نٿو ڏئي سگهي

بقايا 32 روزاني عبرت

جي مختلف درياهن ۽ آبي ذخيرن ۾ پاڻي جي آمد ۽ ڇوڙ جا انگ اکر جاري ڪيا آهن اڄ ڏينهن جاري تفصيلن مطابق سنڌو درياهہ ۾ تربيلا وٽ پاڻي جي آمد 2 لک 5 هزار 700 ڪيوسڪ ۽ ڇوڙ 1 لک 75 هزار 900 ڪيوسڪ، ڪابل درياهہ ۾ نوشهره وٽ پاڻي جي آمد ۽ ڇوڙ 4 هزار ڪيوسڪ آهي خيرآباد پل تي پاڻي جي آمد ۽ ڇوڙ 2 لک 3 هزار 900 ڪيوسڪ جهلم درياهہ ۾ منگلا وٽ پاڻي جي آمد 31 هزار 700 ڪيوسڪ ۽ ڇوڙ 7 هزار ڪيوسڪ آهي جڏهن تہ چناب درياهہ ۾ مرالا وٽ پاڻي جي آمد 65 هزار ڪيوسڪ ۽ ڇوڙ 45 هزار ڪيوسڪ رڪارڊ ڪيو ويو آبي ذخيرن جي انگن اکرن مطابق ڊيمن ۾ تربيلا ڊيم جو گهٽ ۾ گهٽ آپريٽنگ ليول 1402 فوٽ ڊيم ۾ پاڻي جي موجوده سطح 1549 فٽ، ڊيم ۾ پاڻي ذخيرو ڪرڻ جي انتهائي سطح 1550 فٽ ۽ استعمال جوڳو پاڻي جو ذخيرو 5.523 ملين ايڪڙ فٽ، منگلا ۾ گهٽ ۾ گهٽ آپريٽنگ ليول 1050 فٽ، پاڻي جي موجوده سطح 1205.95 فٽ، ڊيم ۾ پاڻي ذخيرو ڪرڻ جي انتهائي سطح 1242 فٽ ۽ استعمال جوڳو پاڻي جو ذخيرو 4.621 ملين ايڪڙ فٽ جڏهن تہ چشمہ بئراج جو گهٽ ۾ گهٽ آپريٽنگ ليول 638.15 فٽ، پاڻي جي موجوده سطح 648.50 فٽ، پاڻي ذخيرو ڪرڻ جي انتهائي سطح 649 فٽ ۽ استعمال جوڳو پاڻي جو ذخيرو 0.285 ملين ايڪڙ فٽ رڪارڊ ڪيو ويو

بقايا 33 روزاني عبرت

محمد حنيف عباسي اڄ ڏينهن جماعت اسلامي جي سيڪريٽري جنرل امير العظيم مرحوم جي گهر وڃي سندس ڪٽنب سان تعزيت ۽ همدردي جو اظهار ڪيو هن مرحوم جي بلند درجن ۽ سوڳوار ڪٽنب لاءِ صبر جي دعا ڪئي هن چيو تہ امير العظيم سندس پراڻو دوست ۽ عزيز ڀاءُ هو سندس لاڏاڻي تي تمام گهڻو ڏک ٿيو آهي. محمد حنيف عباسي چيو تہ مرحوم مخلص ۽ اصول وارو انسان هو جنهن پنهنجي سياسي، سماجي ۽ قومي خدمتن ذريعي معاشري ۾ نمايان مقام حاصل ڪيو سندس خدمتن کي هميشہ ياد رکيو ويندو. وفاقي وزير مرحوم جي ايصال ثواب ۽ ڏکوئيل ڪٽنب لاءِ صبر جي دعا ڪئي بعد ۾ محمد حنيف عباسي جماعت اسلامي جي نائب امير لياقت بلوچ سان پڻ ملاقات ڪئي ۽ مرحوم امير العظيم جي لاڏاڻي تي تعزيت جو اظهار ڪيو

بقايا 34 روزاني عبرت

حاصل ڪرڻ آهي خانگي ٽي وي کي خاص انٽرويو ڏيندي سهيل آفريدي چيو تہ هو 27 سيپٽمبر تي ٿيندڙ لانگ مارچ جي پاڻ اڳواڻي ڪندو هي رڳو هڪ ڏينهن جي سرگرمي نہ هوندي، اسلام آباد پهچي واپس نہ موٽنداسين خيبرپختونخوا جي وڏي وزير ٻڌايو تہ لانگ مارچ جو اعلان پي ٽي آءِ ۽ تحريڪ تحفظ آئين پاڪستان جي اڳواڻن سان صلاح مشوري ڪانپوءِ ڪيو ويو آهي جڏهن تہ عليمہ خان پڻ ان تحريڪ ۾ ساٿ ڏيندي. لانگ مارچ جي مقصد بابت ڳالهائيندي سهيل آفريدي چيو تہ پي ٽي آءِ جي لانگ مارچ جو مقصد عمران خان جي آزادي نہ پر ساڻس رسائي حاصل ڪرڻ آهي، جڏهن تہ عمران خان جي آزادي آئين ۽ قانون موجب ئي ٿيندي 27سيپٽمبر جي تاريخ ڏيڍ مهيني کانپوءِ رکڻ بابت سوال تي سهيل آفريدي چيو تہ موسم ۽ تيارين لاءِ مناسب وقت ملڻ سبب لانگ مارچ لاءِ 27 سيپٽمبر جي تاريخ مقرر ڪئي وئي آهي

بقايا 35 روزاني عبرت

حڪومت پنهنجي ڪرپشن لڪائي رهي آهي جڏهن تہ هن 16 آگسٽ تي چئني صوبن ۾ ڌرڻا هڻڻ جو اعلان پڻ ڪيو. پشاور ۾ پريس ڪانفرنس ڪندي حافظ نعيم الرحمان چيو تہ مڪي ۾ ٿيل دفاعي معاهدي جي آجيان ڪريون ٿا اهو اسلامي دنيا جي ملڪن لاءِ اهم اڳڀرائي آهي. ڪوشش ڪرڻ گهرجي تہ ايران سميت ٻيا ملڪ بہ ان معاهدي ۾ شامل ٿين ۽ مڪي دفاعي معاهدي ذريعي هڪ طاقتور نيٽ ورڪ جوڙڻ گهرجي. هن چيو تہ خيبر پختونخوا ۾ امن امان قائم ڪرڻ حڪومتن جي ذميواري آهي، امن لاءِ سازگار ماحول پيدا ڪرڻ گهرجي. ٻاهريون سازشون اندروني حالتن سبب ڪامياب ٿينديون آهن. حڪومت کي تنقيد جو نشانو بڻائيندي جماعت اسلامي جي امير چيو تہ پيٽرول جي قيمت 225 رپيا هجڻ گهرجي، پر پيٽرول جا اگهہ آسمان سان ڳالهيون ڪري رهيا آهن جنگ ختم ٿيڻ باوجود پيٽرول جا اگهہ گهٽ نہ ڪيا ويا، جڏهن تہ حڪومت پيٽروليم شين جي ليوي مان وڏي آمدني حاصل ڪئي آهي. پيٽروليم ڊولپمينٽ ليوي جي آڙ ۾ حڪومت پنهنجي ڪرپشن لڪائي رهي آهي. هن چيو تہ ايف بي آر جي عملي طرفان 1300 ارب رپين جي ڪرپشن ڪئي پئي وڃي، جن ماڻهن جي ڪا آمدني ئي ناهي، انهن کان بہ ٽيڪس ورتو پيو وڃي هن ظلم خلاف سمورين سياسي جماعتون خاموش آهن. حافظ نعيم الرحمان چيو تہ جماعت اسلامي 7 آگسٽ تي تاريخي احتجاج ڪيو. اسان عوامي مسئلن لاءِ احتجاج ڪري رهيا آهيون. اسان احتجاج طور سمورين وڏيون شاهراهون بند ڪيون پر اسان جي احتجاج دوران هڪ ايمبولينس کي بہ نہ روڪيو ويو. حافظ نعيم الرحمان چيو تہ بجلي پيدا ڪرڻ تي گهٽ پئسا خرچ ٿيا ۽

ڪراچي جي عوام کي مستقل شهري سهولتن ۽ عملي ڪم گهرجن: فنڪشنل ليگ

شهري سالن کان ٽٽل روڊن، بدحال سيوريج، ڪچري جي ڍيرن ۽ بند نالن جو عذاب ڀوڳي رهيا آهن

وڏو وزير رڳو حڪم جاري ڪرڻ بدران لاڳاپيل بلدياتي ادارن جي ڪارڪردگي جو احتساب ڪري

ڪراچي (بيورو رپورٽ) پاڪستان مسلم ليگ فنڪشنل سنڌ جي ترجمان وزيراعليٰ سنڌ پاران 12 ربيع الاول جي موقعي تي خراب روڊن، بند نالن ۽ ابلندڙ سيوريج کي فوري طور درست ڪرڻ جي هدايتن تي ردعمل ڏيندي چيو آهي تہ ڪراچي جي عوام کي عارضي ۽ نمائشي قدمن بدران مستقل شهري سهولتن ۽ عملي ڪم گهرجن. فنڪشنل ليگ سنڌ جي ترجمان چيو تہ وزيراعليٰ سنڌ کي اوچتو احساس ٿيو آهي تہ ڪراچي جون سڙڪون ٽٽل نالا بند ۽ سيوريج ابلندڙ آهي سوال اهو آهي تہ ڇا اهي مسئلا 12 ربيع الاول کان هڪ ڏينهن اڳ پيدا ٿيا آهن؟ هن چيو تہ ڪراچي جا شهري سالن کان ٽٽل روڊن، بدحال سيوريج، ڪچري جي ڍيرن ۽ بند نالن جو عذاب ڀوڳي رهيا آهن هر وڏي تهوار يا اهم موقعي کان اڳ عارضي صفائي ۽ مرمت شروع ڪئي وڃي ٿي پر ڪجهہ ڏينهن کانپوءِ شهر کي ٻيهر بدانتظامي حوالي ڪيو وڃي ٿو ترجمان چيو تہ جيڪڏهن حڪومت ڪجهہ ڏينهن ۾ روڊ، نالا ۽ سيوريج درست ڪري سگهي ٿي تہ پوءِ سڄو سال اهي ڪم ڇو نٿا ڪيا وڃن؟ ڇا ڪراچي جا شهري صرف مذهبي تهوارن تي حڪومت جي توجهہ جا حقدار آهن؟ هن چيو تہ ڪراچي ملڪ جو معاشي مرڪز ۽ سنڌ جي معيشت ۾ اهم ڪردار ادا ڪندڙ شهر آهي پر بدلي ۾ شهرين کي ٽٽل روڊ، ابلندڙ سيوريج، ڪچري جا ڍير ۽ بنيادي شهري سهولتن جي کوٽ ملي رهي آهي. مسلم ليگ فنڪشنل سنڌ جي ترجمان مطالبو ڪيو تہ وزيراعليٰ سنڌ رڳو حڪم جاري ڪرڻ بدران لاڳاپيل بلدياتي ادارن جي ڪارڪردگي جو احتساب ڪري، ذميوار آفيسرن جو تعين ڪري ۽ ڪراچي جي شهري مسئلن جي مستقل حل لاءِ واضح ٽائيم فريم مقرر ڪري. ترجمان چيو تہ ڪراچي جي عوام کي هاڻي اعلان نہ نتيجا گهرجن 12 ربيع الاول لاءِ روڊ ۽ نالا صاف ڪرڻ ڪافي ناهي. حڪومت کي 365 ڏينهن ڪراچي جي عوام سان گڏ بيهڻو پوندو هن واضح ڪيو تہ ڪراچي جي عوام جي بنيادي حقن، شهري سهولتن ۽ سندن ٽيڪس جي پئسن جي درست استعمال تي ڪو بہ سمجهوتو نہ ڪيو ويندو جڏهن تہ شهر جي مسئلن جي مستقل حل لاءِ هر آئيني، جمهوري ۽ سياسي فورم تي آواز بلند ڪيو ويندو

دفاعي معاهدو ڪنهن خلاف نہ پر خطي ۾ امن جي ضمانت فراهم ڪندو: احسن اقبال

ٽنهي ملڪن وچ ۾ دفاعي معاهدي سان پاڪستان کي هڪ تاريخي ڪاميابي ملي آهي

خطي جي امن ۽ سلامتي لاءِ هتي جي ملڪن کي گڏجي هڪ ٻئي سان تعاون ڪرڻو پوندو

اسلام آباد (اي پي پي) رٿابندي، ترقي ۽ خصوصي قدمن واري وفاقي وزير پروفيسر احسن اقبال پاڪستان سعودي عرب ۽ ترڪيہ وچ ۾ دفاعي معاهدي تي پاڪستاني قوم کي مبارڪون ڏيندي چيو تہ ٽنهي ملڪن وچ ۾ هي معاهدو ڪنهن خلاف نہ پر خطي ۾ امن فراهم ڪرڻ جي ضمانت ڏيندو اڄ تي پاڪستان ترڪيہ ۽ سعودي عرب مڪہ معاهدي جي حوالي سان ڳالهائيندي احسن اقبال چيو تہ ٽنهي ملڪن وچ ۾ دفاعي معاهدي سان پاڪستان کي هڪ تاريخي ڪاميابي ملي آهي هاڻوڪن واقعن ثابت ڪيو آهي تہ هن خطي اندر جيو پوليٽڪس جي نتيجي ۾ جيڪا غير يقيني ۽ ٽڪراءَ جا گهرا اثر آهن انهن مان پاڪستان ئي نہ پر پورو خطو بري طرح متاثر ٿيو آهي خطي جي امن ۽ سلامتي لاءِ هتي جي ملڪن کي گڏجي هڪ ٻئي سان تعاون ڪرڻو پوندو وفاقي وزير چيو تہ پاڪستان سعودي عرب ۽ ترڪيہ وچ ۾ لازوال ۽ مضبوط تاريخي ثقافتي، مذهبي ۽ سفارتي رشتو قائم آهي ان معاهدي سان هن خطي ۾ امن جي ڪوششن کي وڌيڪ سگهہ ملندي

مقدس ڌرتي تي گڏيل دفاعي معاهدو مسلم امت جي اتحاد جو پيغام آهي: رانا ثناءُ الله

تاريخي ڪارنامي ۾ وزيراعظم ۽ فيلڊ مارشل جون ڀرپور ڪوششون ۽ محنت شامل آهي

وڌندڙ سهڪار جي نتيجي ۾ پاڪستان جي معيشت ۽ ملڪي حالتن ۾ نمايان بهتري ايندي

اسلام آباد (اي پي پي) وزيراعظم جي سياسي معاملن واري صلاحڪار رانا ثنا الله چيو آهي تہ مقدس ڌرتي تي سعودي عرب، ترڪيہ ۽ پاڪستان وچ ۾ گڏيل دفاعي معاهدي جي صورت ۾ هڪ تاريخي دستاويز وجود ۾ آيو آهي جيڪو مسلم امت جي اتحاد جو پيغام آهي اڄ ڏينهن پاڪستان ترڪيہ ۽ سعودي عرب مڪہ گڏيل معاهدي جي حوالي سان ڳالهائيندي هن چيو تہ ان تاريخي معاهدي تي سعودي عرب جي ولي عهد ۽ وزيراعظم محمد بن سلمان ترڪيہ جي صدر رجب طيب اردگان ۽ وزيراعظم محمد شهباز شريف مبارڪباد ۽ پوري قوم سميت مسلم امت خراج تحسين جا مستحق آهن اهو هڪ تاريخي لمحو ۽ اهڙو دستاويز آهي جنهن کي هميشہ ياد رکيو ويندو هن چيو تہ ان تاريخي ڪارنامي ۾ وزيراعظم محمد شهباز شريف ۽ فيلڊ مارشل سيد عاصم منير جون ڀرپور ڪوششون ۽ محنت شامل آهي هن چيو تہ ان معاهدي سان مسلم امت جي اتحاد جو بنياد رکيو ويو آهي جيڪو صرف دفاع تائين محدود نہ رهندو پر واپار ۽ گڏيل تعاون جي سمورن شعبن تائين ڦهلجندو هن جو چوڻ هو تہ ٽنهي ملڪن جي وچ ۾ وڌندڙ سهڪار جي نتيجي ۾ پاڪستان جي معيشت ۽ ملڪي حالتن ۾ نمايان بهتري ايندي، تڪليفون گهٽ ٿينديون عام ماڻهو خوشحال ٿيندو ۽ پاڪستان ترقي ڪندو رانا ثنا الله چيو تہ هر پاڪستاني کي سڄي دنيا ۾ ملندڙ عزت سان گڏوگڏ روزگار جا نوان موقعا ميسر ايندا ۽ عوام جي مالي مشڪلاتن جو بہ انشاءالله خاتمو ٿيندو

ڪراچي ۾ سنڌي ادبي سنگت طرفان سنڌ جي وحدت تي وار خلاف احتجاجي مظاهرو

سيڪريٽري نثار ناز رڪ جي اڳواڻي ۾ ٿيل احتجاج ۾ عامر وڙائچ سميت ٻيا اڳواڻ پڻ شامل

سنڌ جي وحدت تي ڪنهن بہ قسم جو وار سنڌ جي عوام لاءِ ناقابل قبول آهي: اڳواڻ

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌي ادبي سنگت ڪراچي شاخ پاران مرڪز جي سڏ تي ڪراچي پريس ڪلب آڏو سنڌ منهنجي امان جي عنوان هيٺ سنڌ جي وحدت تي وار خلاف احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو جنهن جي اڳواڻي سيڪريٽري نثار ناز رڪ ڪئي جنهن ۾ ڪراچي بار ايسوسي ايشن جي صدر عامرنواز وڙائچ انجمن ترقي پسند مصنفين سنڌ جي صدر رياض شاهد دايو جيئي سنڌ محاذ جي اڳواڻ مشتاق قريشي، پاڪستان ڊيموڪريٽڪ پارٽي جي اڳواڻ آغا سعيد، ترقي پسند اديب نصير سومرو ذوالفقارواهوچو حسروريسيچو سارنگ منيرسومرو وحيد محسن گل محمدمنگي، وحيد سمون نذير سومرو رحمان ملڪ، ڏلفي چاچڙ سنگت شاخ ڀيري جو سيڪريٽري رجب پنديءَ ٻين سڄاڻ ڌرين قلمڪارن صحافين وڪيلن سول سوسائٽي سميت مختلف مڪتب فڪر سان تعلق رکندڙن وڏي انگ ۾ شرڪت ڪندي سنڌ جي امڪاني ورهاڱي ۽ ڌرتي جي وحدت تي وار کي مڪمل طور رد ڪيو ويو ان موقعي تي خطاب ڪندي سنڌ جي سڄاڻ ڌرين چيو تہ سنڌ هزارين سالن جي تاريخ، تهذيب، ثقافت ۽ قومي سڃاڻپ رکندڙ ڌرتي آهي سنڌ جي وحدت تي ڪنهن بہ قسم جو وار سنڌ جي عوام لاءِ ناقابل قبول آهي هنن چيو تہ وفاق پنهنجي نااهلي ۽ ناڪام پاليسين کي لڪائڻ سان گڏ سنڌ جي وسيلن تي قابض ٿيڻ لاءِ مختلف حربا استعمال ڪري رهيو آهي جن کي سنڌ جو باشعور عوام ڪنهن بہ صورت قبول نہ ڪندو اڳواڻن چيو تہ سنڌ جي قدرتي وسيلن زمينن پاڻي معدني ذخائر ۽ ٻين وسيلن تي سنڌ جي عوام جو آئيني ۽ تاريخي حق آهي سنڌ جي وسيلن بابت فيصلا سنڌ جي ماڻهن جي مرضي ۽ حقن کي نظرانداز ڪري نہ ٿا ڪري سگهجن هنن چيو تہ سنڌ جي وحدت کي ڪمزور ڪرڻ يا سنڌ کي انتظامي بنيادن تي ورهائڻ جون ڪوششون سنڌ جي هزارين سالن جي تاريخ، ثقافت ۽ قومي وجود کي نقصان پهچائڻ برابر آهن اهڙين ڪوششن خلاف اديب، شاعر صحافي قلمڪار دانشور ۽ سول سوسائٽي گڏجي پرامن جمهوري ۽ آئيني جدوجهد جاري رکندا سنڌي ادبي سنگت ڪراچي شاخ جي اڳواڻن چيو تہ سنڌ جي وحدت ۽ سڃاڻپ جو تحفظ رڳو ڪنهن هڪ سياسي يا ادبي ڌر جو نہ پر سنڌ جي هر باشعور شهري جو گڏيل فرض آهي. هنن سنڌ جي سمورين سڄاڻ ڌرين کي اپيل ڪئي تہ سنڌ جي وحدت ۽ وسيلن جي تحفظ لاءِ پنهنجو ڀرپور ڪردار ادا ڪن.

ٽنهي ڀائر اسلامي ملڪن اتحاد ۽ ڀائيچاري جو عملي ثبوت ڏنو آهي: عبدالعليم خان

پاڪستان، سعودي عرب ۽ ترڪيہ وچ ۾ تاريخي معاهدو پوري مسلم امت لاءِ سنگ ميل آهي

وزيراعظم شهباز شريف ۽ فيلڊ مارشل سيد عاصم منير معاهدي کي ممڪن بڻائڻ ۾ اهم ڪردار ادا ڪيو

اسلام آباد (اي پي پي) مواصلات واري وفاقي وزير عبدالعليم خان پاڪستان، سعودي عرب ۽ ترڪيہ وچ ۾ تاريخي گڏيل دفاعي معاهدي کي پوري مسلم امت لاءِ سنگ ميل قرار ڏيندي چيو آهي تہ ٽنهي ڀائر اسلامي ملڪن پنهنجي اتحاد ۽ ڀائيچاري جو عملي ثبوت ڏنو آهي. اڄ ڏينهن پاڪستان، ترڪيہ ۽ سعودي عرب مڪہ گڏيل معاهدي جي حوالي سان ڳالهائيندي چيو تہ پوري مسلم امت لاءِ هي تاريخي ڏينهن آهي جڏهن پاڪستان سعودي عرب ۽ ترڪيہ اهڙو تاريخي معاهدو ڪيو جيڪو مسلمان امت لاءِ سنگ ميل جي حيثيت رکي ٿو هن ان ڪاميابي تي عالم اسلام، پاڪستاني قوم، هٿياربند فوج ۽ ملڪي قيادت کي مبارڪون ڏنيون عبدالعليم خان وزيراعظم محمد شهباز شريف ۽ فيلڊ مارشل سيد عاصم منير کي معاهدي کي ممڪن بڻائڻ ۾ اهم ڪردار ادا ڪرڻ تي دل جي گهرائين سان مبارڪون ڏنيون. هن چيو تہ اڄ پاڪستاني قوم پاڪستان فوج ۽ پاڪستاني قيادت جو پوري دنيا ۾ مان مٿانهون ڪيو آهي هن تاريخي لمحي تي پوري مسلم امت خوش آهي. پاڪستان، ترڪيہ ۽ سعودي عرب گڏجي عهد ڪيو آهي تہ ٽنهي ملڪن مان ڪنهن هڪ تي ايندڙ حملي کي گڏيل حملو تصور ڪيو ويندو ۽ گڏجي ان جو مقابلو ڪيو ويندو. وفاقي وزير تاريخي ڪاميابي تي پوري قوم کي هڪ ڀيرو ٻيهر مبارڪون ڏنيون.

تاريخي معاهدو پوري مسلم امت لاءِ محفوظ ۽ خوشحال مستقبل جي اميد آهي: وجيهہ قمر

اسلام آباد (اي پي پي) تعليم ۽ پيشهوراڻي تربيت واري مملڪتي وزير وجيهہ قمر چيو آهي تہ پاڪستان سعودي عرب ۽ ترڪيہ وچ ۾ گڏيل دفاعي معاهدو مسلم امت لاءِ خوشي ۽ فخر جو هڪ غيرمعمولي معاهدو آهي اڄ ڏينهن پاڪستان ترڪيہ ۽ سعودي عرب مڪہ گڏيل دفاعي معاهدي جي حوالي سان ڳالهائيندي چيو تہ سعودي ولي عهد محمد بن سلمان ترڪ صدر رجب طيب اردگان ۽ وزيراعظم محمد شهباز شريف اهو فيصلو ڪري ثابت ڪيو آهي تہ مضبوط قيادت قومن کي ويجهو آڻيندي آهي هن وزيراعظم شهباز شريف ۽ فيلڊ مارشل سيد عاصم منير جي محنت ۽ بهترين قيادت کي ساراهيندي پوري قوم طرفان کين مبارڪون ڏنيون هن چيو تہ ان معاهدي تحت ڪنهن هڪ ميمبر تي حملو ٽنهي ملڪن تي حملو تصور ٿيندو ۽ هاڻي مشڪل جي ان گهڙي ۾ ڪو بہ ملڪ اڪيلو نہ ٿيندو هن چيو تہ مڪہ مڪرمہ جي سر زمين تان مليل هي خوبصورت پيغام پوري دنيا ۾ مسلم امت کي متحد ڪرڻ جو سبب بڻجي سگهي ٿو هن چيو تہ سعودي عرب جي مضبوط معيشت، ترڪيہ جي جديد دفاعي طاقت ۽ پاڪستان جي تجربيڪار فوج گڏجي امن ۽ گڏيل خوشحالي جون ضمانت بڻجنديون هن چيو تہ اڄ اسان فخر ۽ عاجزي سان الله تعاليٰ جو شڪريو ادا ڪيون ٿا هي معاهدو پوري مسلم امت لاءِ محفوظ ۽ خوشحال مستقبل جي اميد آهي

نامڪمل دستاويزن تي ڪنهن کي بہ جهاز جي سفر جي اجازت نہ ڏني وڃي: محسن نقوي

لاهور (اي پي پي) گهرو معاملن واري وفاقي وزير محسن نقوي علامہ اقبال انٽرنيشنل ايئرپورٽ لاهور جو دورو ڪيو ۽ مسافرن جي اميگريشن پراسيس جو جائزو ورتو. هن اميگريشن ڪائونٽرز جو معائنو ڪيو ۽ عملي سان اميگريشن جي عمل ۽ مسافرن کي فراهم ڪئي ويندڙ سهولتن جي باري ۾ معلوم ڪيو. وفاقي وزير اميگريشن جي منتظر مسافرن سان بہ ملاقات ڪئي ۽ انهن کان اميگريشن پراسيس ۾ لڳڻ واري وقت جي باري ۾ پڇا ڪئي. مسافرن ٻڌايو تہ اميگريشن جي عمل ۾ اٽڪل 30 منٽ لڳي رهيا آهن ۽ انتظامن کي وڌيڪ بهتر بڻائڻ جي ضرورت آهي. گهرو وزير مسافرن جي شڪايت جو فوري نوٽيس وٺندي اميگريشن جي عمل کي تيزي ڪرڻ لاءِ ايئرپورٽ تي سمورن ڪائونٽرز کليا رکڻ جا حڪم جاري ڪيا. هن چيو تہ ٻيا ڪائونٽرز بہ کليل هجڻ سان اميگريشن ۾ دير نہ ٿيندي ۽ مسافرن کي وڌيڪ سهولت ميسر ٿيندي. گهرو وزير مسافرن کي خاطري ڪرائي تہ اميگريشن جي عمل کي وڌيڪ تيز ۽ موثر بڻايو ويندو ۽ مسافرن کي غير ضروري انتظار کي منهن نہ ڏيڻو پوندو. ان موقعي تي هڪ مسافر ايجنٽ طرفان رقم وٺڻ جي شڪايت بہ ڪئي. گهرو وزير شڪايت جو موقعي تي ئي نوٽيس وٺندي معاملو ڊائريڪٽر ايف آءِ اي جي حوالي ڪري ڇڏيو ۽ لاڳاپيل ايجنٽ جي گرفتاري جا حڪم جاري ڪيا. گهرو وزير ايف آءِ اي اختيارين کي هدايت ڪئي تہ نامڪمل سفري دستاويزن تي ڪنهن کي سفر ڪرڻ جي اجازت هرگز نہ ڏني وڃي، جڏهن تہ مڪمل دستاويز رکڻ واري ڪنهن بہ مسافر کي سفر کان نہ روڪيو وڃي. هن چيو تہ جديد ٽيڪنالاجي جي استعمال سان اميگريشن جو عمل آسان ۽ تيزي ٿيو آهي جڏهن تہ جعلي دستاويزن تي سفر ڪندڙن خلاف پڪڙ وڌيڪ سخت ڪئي پئي وڃي. مڪمل سفري دستاويز رکندڙ مسافرن کي هر ممڪن سهولت فراهم ڪئي ويندي ۽ انهن کي بنا سبب ڏکيائين کي منهن نہ ڏيڻو پوندو.

بجلي نہ پيدا ڪرڻ تي وڌيڪ خرچ ٿيو آهي. هن وقت نااهلي ۽ ڪرپشن عروج تي آهي آءِ پي پيز مافيا خلاف روڊن تي نڪرڻو پوندو ۽ عوام کي پنهنجن حقن لاءِ ٻاهر اچڻو پوندو. هن اعلان ڪيو تہ 16 آگسٽ تي چئني صوبن ۾ هڪ ئي وقت ڌرڻا هنيا ويندا. پنجاب ۾ وزيراعليٰ هائوس جڏهن تہ سنڌ ۽ خيبر پختونخوا ۾ گورنر هائوس سامهون ڌرڻو هنيو ويندو. هن چيو تہ سڄي دنيا ۾ احتجاج روڊن تي ئي ٿيندا آهن حڪومت چوي ٿي تہ روڊن تي احتجاج سان عوام پريشان ٿئي ٿي، پر احتجاج روڊن تي ئي ٿيندو آهي. گهر ۾ تہ عوام کان حڪمرانيءَ جو حق کسيو ويو آهي ۽ جڏهن عوام کان هر حق کسيو ويو آهي تہ پوءِ عوام ميدان ۾ ئي ايندو. سمورين سياسي جماعتن کي چوان ٿو تہ اسان جو ساٿ ڏين. هڪ سوال جي جواب ۾ جماعت اسلامي جي امير چيو تہ تحفظ آئين تحريڪ سان رابطي ۾ آهيون. ماضي ۾ اتحادين جا ڪي خاص سٺا نتيجا نہ نڪتا آهن. سياسي جماعتن کي پنهنجي سطح تي احتجاج ڪرڻ گهرجي. جڏهن تہ عوامي مسئلن تي سڀني کي ڳالهائڻ گهرجي پيپلز پارٽي ۽ مسلم ليگ (ن) هڪ ٻئي تي جيڪي الزام لڳائي رهيا آهن اهي درست ڳالهائي رهيا آهن.

عبرت
68 Golden Jubilee Year
سنسار
IBRAT SANSAR
سنڌي ايڊيشن
انچارج: مجيب ناريجو
Ibratsansar@yahoo.com
سومر 10 آگسٽ 2026ع

نون صوبن جي نالي ۾ سنڌ جي وحدت تي وار بند ٿيڻ گهرجن

فريد احمد

پاڪستان ۾ نون صوبن جي قيام جو بحث هڪ ڀيرو ٻيهر سياسي منظرنامي جي مرڪز ۾ اچي ويو آهي. وفاقي سطح تان ايندڙ بيانن، سياسي تجويزن ۽ ميڊيا جي بحثن سبب اهو سوال ٻيهر اڀريو آهي ته ملڪ جي وڏن صوبن کي انتظامي سهولت جي نالي ۾ ورهائڻ گهرجي يا نه. بظاهر ڳالهه انتظامي بهتري، عوام تائين سهولتن جي تيز پهچ ۽ بهتر حڪمرانيءَ جي ڪئي وڃي ٿي، پر سنڌ ۾ هن بحث کي رڳو انتظامي معاملو سمجهيو نٿو وڃي. سنڌ جي ماڻهن لاءِ پنهنجي صوبي جي وحدت جو سوال تاريخ، ثقافت، ٻولي، وسيلن، سياسي سڃاڻپ ۽ مستقبل سان ڳنڍيل آهي.

اهو به ڏسڻ ضروري آهي ته نون صوبن جو بحث اهڙي وقت ٻيهر ڇو اڀريو آهي، جڏهن عام ماڻهو مهانگائي، روزگار جي کوٽ، امن امان، معاشي دٻاءُ ۽ بنيادي سهولتن جي مسئلن ۾ ڦاٿل آهي ۽ وچ اوڀر جون بدلجندڙ حالتون به پاڪستان جي معيشت ۽ سلامتيءَ تي اثر وجهي رهيون آهن. جيڪڏهن ملڪ کي واقعي انتظامي بهتري گهربل آهي ته ان لاءِ پهرين کان موجود ادارن کي موثر بڻائڻ، مڪاني حڪومتن کي اختيار ڏيڻ ۽ وسيلن جي منصفاڻي ورهاست تي ڌيان ڏيڻ گهرجي. صوبا ٽوڙڻ کي هر انتظامي مسئلي جو پهريون ۽ واحد حل بڻائڻ جي منطق کي سنجيدگيءَ سان پرکڻ جي ضرورت آهي.

نون صوبن جي حامين جو دليل آهي ته وڏا صوبا انتظامي طور ڳرا ٿي وڃن ٿا، حڪومت لاءِ هر علائقي تائين هڪجهڙي توجهه ڏيڻ ڏکيو ٿئي ٿو ۽ ننڍا صوبا عوامي مسئلا وڌيڪ تيزيءَ سان حل ڪري سگهن ٿا. هي دليل پنهنجي جاءِ تي بحث طلب ضرور آهي، پر سوال اهو آهي ته ڇا رڳو صوبي جي آبادي يا ايراضي وڏي هجڻ سان حڪمراني ناڪام ٿي وڃي ٿي؟ جيڪڏهن اهوئي معيار هجي ته دنيا جا ڪيترائي وڏا انتظامي يونٽ ڪڏهن به موثر نموني نه هلي سگهن ها. اصل مسئلو انتظامي ڍانچي جي ماپ کان وڌيڪ ادارن جي مضبوطي، اختيارن جي ورڇ، پاليسين جي معيار، مالي وسيلن ۽ جوابدهيءَ جو آهي.

پاڪستان جو پنجاب، ڀارت جو مهاراشٽر ۽ چين جو گوانگ ڊونگ وڏا انتظامي يونٽ آهن. انهن جي ڪارڪردگيءَ جو دارومدار رڳو آبادي يا ايراضيءَ تي ناهي، پر ادارن، منصوبابندي، وسيلن جي استعمال ۽ انتظامي صلاحيت تي آهي. ان جي ابتڙ هڪ ننڍو صوبو به جيڪڏهن ڪمزور ادارن، ناقص منصوبابندي ۽ غيرموثر حڪمرانيءَ جو شڪار هجي ته ان جي ننڍي ماپ عوام جي مسئلن جو پاڻمرادو حل نٿي بڻجي.

ان ڪري جيڪڏهن اصل مسئلو انتظامي آهي ته انتظامي حل به موجود آهي. پاڪستان ۾ مڪاني حڪومتن کي حقيقي اختيار ڏنا وڃن، چونڊيل مڪاني ادارن کي مالي وسيلن تي حق ڏنو وڃي، ضلعن ۽ تعلقن تائين ترقياتي فنڊن جي شفاف منتقلي يقيني بڻائي وڃي ۽ عوام جا فيصلا عوام جي ويجهو ڪيا وڃن.

ارڙهين آئيني ترميم کان پوءِ صوبن کي اختيار منتقل ٿيا، پر هي سوال اڃا به موجود آهي ته صوبن اندر اهي اختيار هيٺين سطح تائين ڪيتري حد تائين پهتا آهن. جيڪڏهن اختيار صوبائي راڄڌانيءَ کان هيٺ ضلعي، تعلقي ۽ مڪاني سطح تائين نٿو پهچي ته رڳو نئون صوبو ٺاهڻ سان عام ماڻهوءَ جي زندگيءَ ۾ ڪهڙي بنيادي تبديلي ايندي؟

سنڌ جي معاملي ۾ ڳالهه اڃا وڌيڪ حساس ٿي وڃي ٿي. سنڌ رڳو پاڪستان جي نقشي تي هڪ انتظامي رنگ نه آهي. سنڌ هڪ تاريخي، ثقافتي ۽ تهذيبي وحدت آهي، جنهن جو سفر موهن جي دڙي کان جديد دور تائين جاري رهيو آهي. سنڌ جي پنهنجي ٻولي، ادب، ثقافت، تاريخ ۽ سماجي سڃاڻپ آهي. 1936ع ۾ سنڌ کي بمبئي پريزيڊنسي کان الڳ صوبائي حيثيت ملڻ سنڌ جي سياسي تاريخ جو اهم سنگ ميل هو. ان کان اڳ به سنڌ پنهنجي جداگانه تاريخي حيثيت رکي ٿي ۽ ان کان پوءِ به سنڌ جي صوبائي سڃاڻپ لاءِ سياسي جدوجهد جاري رهي.

ون يونٽ جو تجربو سنڌ جي اجتماعي سياسي شعور ۾ اڄ به زنده آهي. جڏهن سنڌ سميت مغربي پاڪستان جي مختلف صوبن ۽ علائقن کي هڪ انتظامي اڪائيءَ ۾ ضم ڪيو ويو ته سنڌ ۾ ان خلاف سخت سياسي ۽ عوامي ردعمل پيدا ٿيو. ون يونٽ جي خاتمي سان صوبائي سڃاڻپون ٻيهر بحال ٿيون. ان تاريخي پسمنظر کي نظرانداز ڪري اڄ سنڌ کي ٻيهر انتظامي بنيادن تي ورهائڻ جي ڳالهه ڪرڻ سان لازمي طور تي ماضي جا خدشا ٻيهر پيدا ٿيندا.

سنڌ جي دانشورن جو موقف خاص اهميت رکي ٿو. سنڌن دليل جو بنيادي نڪتو اهو آهي ته پاڪستان جو وفاق رڳو انتظامي حدبندين جو ٺاهيل نقشو ناهي، پر تاريخي اڪاين ۽ انهن جي سياسي سڃاڻپ سان جڙيل وفاقي نظام آهي. ان ڪري ڪنهن تاريخي وحدت جي جاگرافيائي ورهاست کي رڳو انتظامي سهولت جي نالي ۾ ڏسڻ درست نه ٿيندو. سنڌ بابت اهو سوال وڌيڪ اهم آهي، ڇاڪاڻ ته سنڌ جي وحدت جو تصور ان جي تاريخي ۽ ثقافتي وجود سان ڳنڍيل آهي.

هڪ ٻيو اهم پهلو اهو آهي ته سنڌ ٻين علائقن جي سياسي يا انتظامي مطالبن ۾ غيرضروري مداخلت نٿي ڪرڻ چاهي. جيڪڏهن سرائيڪي وسيب، بهاولپور يا هزاره جا ماڻهو پنهنجي تاريخي، سياسي يا انتظامي سڃاڻپ بابت ڪو مطالبو ڪن ٿا ته انهن جي ڳالهه ٻڌڻ ۽ ان تي جمهوري انداز ۾ بحث ڪرڻ سندن حق آهي. پر ان اصول جو مطلب اهو به آهي ته سنڌ بابت ڪو فيصلو سنڌ جي ماڻهن جي رضامندي ۽ اعتماد کان سواءِ نه ڪيو وڃي.

ان کان وڌيڪ اهم ڳالهه اها آهي ته سنڌ جي ورهاست بابت ڪنهن به تجويز کي سنڌ جي ماڻهن جي اجتماعي احساسن کان الڳ ڪري نٿو ڏسي سگهجي. سنڌ ۾ رهندڙ مختلف ٻولين، ثقافتن ۽ برادرين جا ماڻهو سنڌ جي گڏيل سماجي زندگيءَ جو حصو آهن. سنڌ جي وحدت جو مطلب ڪنهن هڪ برادريءَ جي بالادستي نه، پر هڪ گڏيل تاريخي ۽ جغرافيائي وحدت جو تحفظ آهي. ان ڪري سنڌ جي وحدت جي ڳالهه کي ڪنهن ٻئي آبادي يا ٻوليءَ خلاف تعصب طور پيش ڪرڻ به درست نه ٿيندو.

جيڪڏهن انتظامي مسئلو آهي ته پوءِ سوال اهو آهي ته موجوده صوبن اندر انتظامي ڍانچي کي مضبوط ڪرڻ لاءِ ساڳي سياسي سنجيدگي ڇو نه ڏيکاري وڃي؟ ضلعن کي اختيار ڇو نه ڏنا وڃن؟ مڪاني ادارن کي مالي خودمختياري ڇو نه ڏني وڃي؟ صوبائي مالياتي ڪميشن کي موثر ڇو نه بڻايو وڃي؟ صحت، تعليم، پاڻي، صفائي، روڊن ۽ روزگار سان لاڳاپيل فيصلا مقامي سطح تي ڇو نه ڪيا وڃن؟

جيڪڏهن اهي ڪم نٿا ٿين ۽ پوءِ عوام کي ٻڌايو وڃي ته مسئلو رڳو صوبي جي وڏي هجڻ جو آهي، ته اهو دليل اڌورو رهجي وڃي ٿو. عوام کي نئون صوبو نه، پهرين بهتر حڪمراني گهرجي. عوام کي نئون نقشو نه، پر اسڪول، اسپتال، پاڻي، روزگار، امن ۽ انصاف گهرجي. جيڪڏهن اهي شيون موجوده نظام ۾ بهتر طريقي سان ڏئي سگهجن ٿيون ته پوءِ رڳو سياسي نقشي ۾ تبديليءَ جي ضرورت ڇو پيدا ڪجي؟

سنڌ جي حوالي سان نون صوبن جي مخالفت ان ڪري واجب آهي، ڇاڪاڻ ته هتي تجويز جو تعلق رڳو انتظامي ڪارڪردگيءَ سان نه، پر هڪ تاريخي وحدت جي وجود سان آهي.

اڄ پاڪستان کي نون تڪرارن کان وڌيڪ مضبوط ادارن جي ضرورت آهي. ملڪ کي اهڙي انتظامي اصلاح جي ضرورت آهي، جيڪا عوام کي حڪومت جي ويجهو آڻي، نه اهڙي سياسي مهم جي، جيڪا تاريخي وحدتن بابت نوان خدشا پيدا ڪري. جيڪڏهن مسئلو حڪمرانيءَ جو آهي ته حڪمراني بهتر ڪئي وڃي. جيڪڏهن مسئلو اختيارن جي مرڪزيت جو آهي ته اختيار هيٺين سطح تائين منتقل ڪيا وڃن. جيڪڏهن مسئلو وسيلن جي ورڇ جو آهي ته وسيلن جي منصفاڻي ورڇ يقيني بڻائي وڃي.

سنڌ جي وحدت ڪنهن هڪ سياسي جماعت جي جاگير ناهي، پر سنڌ جي تاريخي وجود سان لاڳاپيل آهي. ان ڪري سنڌ کي انتظامي تجربن جي نالي ۾ ورهائڻ جي ڪنهن به تجويز جي مخالفت ڪرڻ سنڌ جي سياسي ۽ سماجي حقن جي حفاظت جو حصو آهي. پاڪستان جو وفاق تڏهن مضبوط ٿيندو، جڏهن ان جون تاريخي اڪايون پاڻ کي محفوظ سمجهنديون، جڏهن وسيلن جي ورڇ انصاف سان ٿيندي، جڏهن صوبن اندر اختيار عوام تائين پهچندا ۽ جڏهن ڪنهن به آئيني تبديليءَ لاءِ وسيع اتفاقِ راءِ کي بنيادي اصول بڻايو ويندو.

سنڌ کي انتظامي مسئلن جي حل لاءِ بهتر حڪمراني گهرجي، پر پنهنجي تاريخي ۽ جغرافيائي وحدت جي قيمت تي نه. نوان صوبا ٺاهڻ ڪنهن به ملڪ لاءِ هڪ وڏو آئيني ۽ سياسي قدم آهي. سنڌ جي معاملي ۾ اهو قدم ان کان به وڌيڪ حساس آهي. تنهن ڪري سنڌ جي ورهاست بابت ڪنهن به تجويز جو جواب واضح هجڻ گهرجي: انتظامي سڌارا قبول، عوامي سهولتن لاءِ نوان قدم قبول، مڪاني حڪومتن جي مضبوطي قبول، پر سنڌ جي تاريخي ۽ جغرافيائي وحدت کي سنڌ جي عوام جي رضامنديءَ کان سواءِ ٽوڙڻ قبول ناهي.

وچ اوڀر ڇڪتاڻ ۾ ٿاپر، آمريڪا جو محدود ٿيندڙ ڪردار

مجيب ناريجو

گذريل هڪ هفتي دوران وچ اوڀر جي صورتحال ۾ هڪ اهڙي تبديلي نظر آئي آهي، جيڪا رڳو جنگي محاذ تي خاموشيءَ جو معاملو نٿي لڳي. ايران ۽ آمريڪا وچ ۾ ڇڪتاڻ ختم ناهي ٿي، سياسي ۽ معاشي دٻاءُ به برقرار آهي ۽ خطي ۾ فوجي خطرو به موجود آهي، پر ڌرين طرفان هڪٻئي خلاف نئين وڏي فوجي ڪارروائي نظر نه آئي آهي. ان جي ابتڙ سفارتڪاري، وچٿرين ڪوشش ۽ امڪاني سوديبازيءَ لاءِ گنجائش وڌندي نظر اچي ٿي. اهڙي صورتحال ۾ اهو به سوال پيدا ٿي رهيو آهي ته ڇا آمريڪا علائقي مان پنهنجو ڪردار محدود ڪري رهيو آهي، ۽ نوان دفاعي اتحاد ان جي جاءِ والاريندا؟

صورتحال کي رڳو ڇڪتاڻ ۾ گهٽتائي چوڻ به ڪافي نه آهي، درست ڳالهه اها آهي ته ڇڪتاڻ جي نوعيت ۾ تبديلي نظر اچي رهي آهي. آمريڪا علائقي ۾ فوجي واڌ بدران سفارتي رابطا وڌائڻ ۽ ايران به جنگ کي وسيع ڪرڻ کان پاسو ڪرڻ جي ڳالهه ڪري ٿو. نتيجي ۾ ٻنهي ڌرين وچ ۾ اهڙي صورتحال پيدا ٿي آهي. ان تبديليءَ ۾ عمان، قطر ۽ ٻين وچ وارن جو ڪردار اهم بڻجي ويو آهي. ايران ۽ آمريڪا جي وچ ۾ سڌو رابطو سياسي طور ڏکيو هئڻ سبب علائقائي ملڪ اهڙي پل جو ڪردار ادا ڪري سگهن ٿا. هرمز جي لنگهه بابت عمان ۽ ايران ۾ ڳالهين بهتريءَ ڄاڻهن وڏڻ جو خبرون اچي رهيون آهن. جنهن ٿي آمريڪا جي گهر نظر آهي ۽ صدر ٽرمپ ان حوالي سان ڊيل جا امڪان ظاهر ڪندو رهيو آهي، جڏهن ته ڪجهه مهينا اڳ عمان خلاف فوجي ڪارروائي ان ڪري ڪئي وئي هئي ته هو ايران سان گڏجي هرمز ۾ ٽيڪس اوڳاڙڻ جي رٿابندي ڪري رهيو آهي، پر هاڻي عمان بابت رويو تبديل آهي.

ان هوندي به سفارتڪاريءَ جي هيءَ وڌندڙ گنجائش ان وقت وڌيڪ معنيٰ رکي ٿي، جڏهن ان کي آمريڪا جي فوجي صورتحال سان گڏ ڏٺو وڃي. گذريل ڏينهن ۾ آمريڪي فوجي قيادت طرفان ايران جي ميزائل حملن کي منهن ڏيڻ لاءِ دفاعي وسيلن، انٽرسيپٽرن ۽ اسرائيل جي دفاع لاءِ بحري قوت جي موجودگي بابت خدشا سامهون آيا آهن. جن مان پتو پوي ٿو ته ايران سان ڊگهي فوجي ڇڪتاڻ آمريڪا لاءِ به رڳو سياسي طور اڙانگو عمل نه پر فوجي وسيلن ۽ ترجيحن جو چئلينج پڻ آهي.

اهڙيءَ طرح گذريل هڪ هفتي دوران جيڪو منظر سامهون اچي ٿو ان ۾ هڪ ئي وقت ٻه متوازي رخ نظر اچن ٿا: فوجي دٻاءُ تي سفارتي سوديبازيءَ کي ترجيح ملي رهي آهي. ان باوجود اهو سوال هاڻي وڌيڪ اهم ٿي ويو آهي ته هيءَ ٿاپر ايندڙ مرحلي ۾ ڪنهن نئين فوجي ڪارروائيءَ کان اڳ جو وقفو ثابت ٿيندي يا ڪنِ اهڙين ڳالهين جي شروعات بڻجندي، جنهن ۾ ايران، آمريڪا ۽ علائقائي ملڪ پنهنجي مفادن کي نئين توازن سان بيهارڻ جي ڪوشش ڪندا.

آمريڪي فوجي قيادت جا خدشا ته ڪنهن به ڊگهي جنگ لاءِ رڳو سياسي ارادو ڪافي ناهي، ان لاءِ دفاعي وسيلا، ميزائل روڪڻ وارا نظام، بحري قوت ۽ مسلسل فوجي رسد به گهربل هوندي آهي. جنهنجو گهڻو حصو خرچ ٿي چڪو آهي.

ايران سان ڇڪتاڻ جي پسمنظر ۾ آمريڪي ڪمانڊرن طرفان سامهون آيل خدشا ان ڪري اهم آهن، ڇاڪاڻ ته اهي واشنگٽن جي فيصلا سازيءَ ۾ موجود عملي حدن جو هڪ پاسو ظاهر ڪن ٿا.

عالمي ميڊيا جي رپورٽن موجب آمريڪي فوجي ڪمانڊ ايران جي حملن کان اسرائيل جي دفاع لاءِ آمريڪا وٽ گهربل سطح جي بحري قوت موجود نه هجڻ بابت پينٽاگون کي خبردار ڪيو. رپورٽ موجب خدشو اهو به هو ته جيڪڏهن وڌيڪ بحري قوت موجود نه ٿي ته آمريڪي ڪمانڊ کي آمريڪا يا اسرائيل مان ڪنهن هڪ جي حفاظت کي ترجيح ڏني ويندي اها ڳالهه ان ڪري اهم آهي، جو ان مان پتو پوي ٿو ته بحران دوران آمريڪا لاءِ سوال رڳو اهو ناهي ته هو ايران خلاف ڪهڙي ڪارروائي ڪرڻ چاهي ٿو پر اهو به آهي ته هڪ ئي وقت مختلف محاذن تي پنهنجي دفاعي ذميوارين کي ڪيتري حد تائين نڀائي سگهي ٿو.

انٽرسيپٽرن بابت بحث به ساڳئي تصوير جو ٻيو پاسو آهي. ايران جي ميزائلن کي روڪڻ لاءِ آمريڪي دفاعي نظامن جي وڏي استعمال بابت رپورٽون سامهون اچڻ کان پوءِ اهو سوال پيدا ٿيو ته جيڪڏهن جنگ ڊگهي ٿي وڃي ته دفاعي وسيلن جي فراهمي ۽ ذخيري تي ڪيترو دٻاءُ پئجي سگهي ٿو. آمريڪي دفاعي وسيلن بابت خدشا وڌڻ بعد اسرائيلي وزير اعظم جا پڙڪين وارا بيان بند ٿي ويا آهن.

هن بحران جو دفاعي پاسو اسان کي هڪ اهم نتيجي ڏانهن وٺي وڃي ٿو: جنگ جي شدت جو فيصلو رڳو سياسي ارادن سان نه، پر وسيلن، دفاعي صلاحيتن، اتحادين جي ضرورتن ۽ جنگ جي ڊگهي ٿيڻ جي قيمت سان به ٿيندو آهي. شايد انهيءَ ڪري گذريل هڪ هفتي جي ٿاپر ۽ سفارتي سرگرمين کي سمجهڻ لاءِ فوجي محاذ جي خاموشيءَ سان گڏ پينٽاگون جي اندر ٿيندڙ حساب ڪتاب کي به نظر ۾ رکڻو پوندو.

گذريل هڪ هفتي جي صورتحال مان ڪيترائي اهم اشارا ملي رهيا آهن ته ايران ۽ آمريڪا وچ ۾ ٻيهر فوجي ڇڪتاڻ وڌي ته ان جو بار اڳ وانگر رڳو آمريڪا نه کڻندو پر وچ اوڀر جا ملڪ پنهنجي سلامتيءَ جي وڌيڪ ذميواري پاڻ سنڀاليندا.

آمريڪا طرفان خطي ڏانهن نئين وڏي فوجي واڌ ۾ احتياط، پنهنجي شهرين لاءِ حفاظتي هدايتون، فوجي قيادت طرفان دفاعي وسيلن بابت خدشا ۽ ساڳئي وقت سفارتڪاريءَ لاءِ رويا نرم رکڻ مان اهو امڪان ضرور پيدا ٿئي ٿو ته واشنگٽن هن مرحلي تي وڏي سڌي فوجي مداخلت بدران پنهنجي موجود وسيلن کي منظم ڪرڻ، ايران تي دٻاءُ برقرار رکڻ ۽ علائقائي ڀائيوارن کي وڌيڪ ڪردار ڏيڻ واري حڪمت عمليءَ کي اهميت ڏئي رهيو آهي.

ان کي آمريڪا جي وچ اوڀر مان پنهنجو سڌو فوجي ڪردار محدود ڪرڻ طور به ڏسي سگهجي ٿو.

اهو امڪان علائقائي ملڪن جي بدلجندڙ دفاعي روين سان گڏ ڏسڻ سان وڌيڪ دلچسپ ٿي وڃي ٿو. سعودي عرب ڊگهي عرصي کان پنهنجي دفاعي نظام لاءِ آمريڪي هٿيارن، فوجي ٽيڪنالاجي ۽ سهڪار تي وڏو ڀروسو ڪندو رهيو آهي، پر هاڻي رياض پنهنجي دفاعي لاڳاپن کي وڌيڪ وسيع ڪرڻ طرف به وڌي رهيو آهي. ترڪي ۽ پاڪستان سان وڌندڙ دفاعي سهڪار ۽ ٻين ذريعن سان سلامتيءَ جا بندوبست ان ڳالهه جو اشارو آهن ته نار وارا ملڪ پنهنجي دفاع کي آمريڪا تي ڀاڙڻ بدران مختلف ڀائيوارن سان ڳنڍڻ چاهين ٿا.

انهيءَ پسمنظر ۾ پاڪستان ۽ ترڪي جي اهميت به وڌي سگهي ٿي. ترڪيءَ وٽ پنهنجي فوجي صنعت، دفاعي تجربو ۽ علائقائي اثر آهي، جڏهن ته پاڪستان وٽ وڏي فوجي صلاحيت سان گڏ ايران سان لڳندڙ ڊگهي سرحد به آهي. اها سرحد پاڪستان جي ڪردار کي سعودي عرب يا ترڪي کان مختلف بڻائي ٿي. جيڪڏهن مستقبل ۾ ايران سان ٻيهر ڪو وڏو بحران پيدا ٿئي ٿو ته پاڪستان لاءِ معاملو رڳو خليجي سلامتيءَ جو نه رهندو، پر ان جا سڌا سرحدي، سياسي، معاشي ۽ سلامتيءَ وارا اثر به سامهون ايندا. تنهنڪري اسلام آباد لاءِ ايران خلاف ڪنهن فوجي صف بنديءَ کان وڌيڪ اهم پنهنجي سرحدي سلامتي، علائقائي توازن ۽ سفارتي ڪردار برقرار رکڻ هوندو.

پر هتان هڪ وڌيڪ وڏو تجزياتي امڪان پيدا ٿئي ٿو. ڇا آمريڪا پاڻ اڳيان بيهڻ بدران علائقائي قوتن کي اڳتي آڻڻ واري حڪمت عمليءَ ڏانهن وڌي رهيو آهي؟ جيڪڏهن واشنگٽن سمجهي ٿو ته هر علائقائي بحران ۾ وڏي فوجي موجودگي برقرار رکڻ مهانگو ۽ ڊگهي مدي ۾ ڏکيو آهي، ته هو علائقي جي ملڪن کي پنهنجي پنهنجي علائقي ۾ وڌيڪ دفاعي ذميواري کڻڻ لاءِ چئي سگهي ٿو.

ايران لاءِ به صورتحال سادي ناهي. جيڪڏهن آمريڪا پنهنجي سڌي فوجي ڪردار کي محدود ڪري ٿو ۽ علائقائي ملڪ پنهنجي دفاعي صلاحيت وڌائين، ته تهران کي مستقبل ۾ رڳو واشنگٽن سان مقابلو ڪرڻ بدران پنهنجي پاڙيسري ۽ علائقائي ملڪن سان لاڳاپن کي به نئين نظر سان ڏسڻو پوندو. ان ڪري سفارتڪاري ايران لاءِ به اهم بڻجي ٿي.

گذريل هڪ هفتي جي صورتحال مان في الحال ايترو ضرور چئي سگهجي ٿو ته جنگ جو خطرو ختم ناهي ٿيو پر جنگ کانسواءِ مسئلو حل ڪرڻ جي ضرورت وڌيڪ نمايان ٿي آهي. فوجي محاذ تي ٿاپر، سفارتي ڪوششون، هرمز بابت ڳالهين جا امڪان ۽ آمريڪي فوجي وسيلن بابت سامهون آيل خدشا هڪ اهڙي تصوير ٺاهين ٿا. جنهن ۾ سڀ ڌريون پنهنجي ايندڙ قدم بابت وڌيڪ حساب ڪتاب ڪندي نظر اچن ٿيون.

شايد هن بحران جو ايندڙ مرحلو به انهيءَ حساب ڪتاب مان طئي ٿيندو: ايران ڪيتري حد تائين ڳالهين لاءِ گنجائش پيدا ڪري ٿو آمريڪا ڪيترو فوجي دٻاءُ برقرار رکي ٿو. اسرائيل پنهنجي حڪمت عمليءَ کي ڪهڙي رخ ۾ وٺي ٿو ۽ علائقائي ملڪ پنهنجي سلامتيءَ جي ذميواري ڪيتري حد تائين پاڻ کڻڻ لاءِ تيار ٿين ٿا. جيڪڏهن موجوده ٿاپر ڳالهين ۾ تبديل ٿي وڃي ٿي ته وچ اوڀر هڪ نئين سفارتي مرحلي ڏانهن وڌي سگهي ٿو پر جيڪڏهن سفارتڪاري ناڪام ٿي ته موجوده فوجي خاموشي ٻيهر ڇڪتاڻ ۾ تبديل ٿيڻ جو خطرو به موجود رهندو.

تنهنڪري گذريل هڪ هفتي کي شايد جنگ جي خاتمي جو هفتو نه، پر جنگ ۽ سفارتڪاريءَ جي وچ ۾ نئين توازن جي ڳولا جو هفتو چوڻ وڌيڪ مناسب ٿيندو. ۽ جيڪڏهن آمريڪا واقعي پنهنجي سڌي فوجي ڪردار کي محدود ڪندي علائقائي ملڪن کي پنهنجا مسئلا پاڻ حل ڪرڻ ۽ پنهنجي سلامتيءَ جي وڌيڪ ذميواري کڻڻ جي طرف وٺي وڃي ٿو، ته پوءِ ايران-آمريڪا ڇڪتاڻ کان اڳتي وڏي وچ اوڀر جي طاقت جي پوري ترتيب ۾ به تبديليءَ جا امڪان پيدا ٿي سگهن ٿا.

سريلنڪا جي يونيورسٽي آف روحونا جي سينيئر ليڪچرار طرفان سنڌالاجي جو دورو

مهمان اسڪالر ڊاڪٽر اماني منڪارا ميوزيم سميت اداري جا مختلف شعبا گهميا، ڊائريڪٽر سان ملاقات

سنڌالاجي شاندار تحقيقي، ادبي ۽ ثقافتي ادارو آهي، جتي اچي ڪيس تمام گهڻو مزو آيو آهي: ڊاڪٽر اماني

هيڪ جي پاڪ-سري لنڪا فيڪلٽي ايڪسچينج پروگرام تحت سنڌ يونيورسٽي ڄامشوري جي دوري تي آيل آهيان

ڄامشورو(پ ر) سريلنڪا جي يونيورسٽي آف روحونا جي سينيئر ليڪچرار ڊاڪٽر اماني منڪارا انسٽيٽيوٽ آف سنڌالاجي جو دورو ڪيو. ان موقعي تي هن ڊائريڪٽر سنڌالاجي ڊاڪٽر فياض لطيف سان ملاقات ڪئي ۽ علم، ادب ۽ تحقيق سان لاڳاپيل گڏيل دلچسپي وارن موضوعن تي ڳالهه ٻولهه ڪئي. ان موقعي تي سنڌ يونيورسٽيءَ جي زولاجي شعبي جي چيئرپرسن پروفيسر ڊاڪٽر رفعت سلطانه پڻ ساڻس گڏ هئي. ملاقات دوران ڊاڪٽر اماني منڪارا يونيورسٽي آف روحونا ۽ سنڌالاجي وچ ۾ تاريخي، ثقافتي، علمي ۽ تحقيقي سهڪار شروع ڪرڻ ۾ تمام گهڻي دلچسپي ظاهر ڪئي. ڊائريڪٽر سنڌالاجي معزز مهمان کي سنڌالاجي اچڻ تي ڀليڪار چيو ۽ تحقيقي رٿائن تي گڏيل سهڪار کي هٿي وٺرائڻ جو يقين ڏياريو. ڊاڪٽر فياض لطيف مهمان اسڪالر کي ميوزيم سميت سنڌالاجي جا مختلف شعبا گهمايا ۽ انهن بابت تفصيلي آگاهي ڏني، جن کان هوءَ تمام گهڻي متاثر ٿي، خصوصي طور تي ميوزيم ۾ محفوظ تاريخي نوادراتن، رلين، ڀرت جي نمونن، هٿ جي هنرن ۽ ٻين مختلف ثقافتي شين، شخصيتن جي ڪارنرن کي تمام گهڻي دلچسپي سان ڏٺو ۽ انهن جي واکاڻ ڪئي. هن چيو ته سنڌالاجي شاندار تحقيقي، ادبي ۽ ثقافتي ادارو آهي، جتي اچي ڪيس تمام گهڻو مزو آيو آهي ۽ ڪافي نيون شيون ڏسڻ لاءِ مليون آهن. هن چيو ته هوءَ هائر ايجوڪيشن ڪميشن اسلام آباد جي پاڪ-سري لنڪا فيڪلٽي ايڪسچينج پروگرام تحت سنڌ يونيورسٽي ڄامشوري جي دوري تي آيل آهي، جنهن جو مقصد ٻنهي ادارن وچ ۾ تعليمي ۽ تحقيقي سهڪار کي هٿي وٺرائڻ آهي. جنهن سلسلي ۾ هن جي وائيس چانسلر پروفيسر ڊاڪٽر فتح محمد مري سان پڻ ملاقات ٿي آهي ۽ سندس مثبت سوچ مان هوءَ تمام گهڻي متاثر ٿي آهي. هن چيو ته سنڌ يونيورسٽي ۾ اچي ڪيس جيڪا عزت ملي آهي اها سندس زندگيءَ جي خوبصورت يادن ۾ شامل هوندي، جنهن لاءِ هوءَ وائيس چانسلر ۽ ڊائريڪٽر سنڌالاجي سميت سڀني جي تمام گهڻي ٿورائتي آهي.

ڄامشورو سريلنڪا جي يونيورسٽي آف روحونا جي سينيئر ليڪچرار طرفان سنڌالاجي جو دورو ڪري رهيو آهي

سکر ۾ "پاڪستان ۽ افواج پاڪستان هميشه زنده باد" ريلي

سول ڊفينس سکر پاران پاڪستان زنده باد جي نعرن سان ريلي ڪڍي وئي

سکر(بيورو رپورٽ) سول ڊفينس سکر پاران "پاڪستان ۽ افواج پاڪستان هميشه زنده باد" ريلي جو انعقاد. سول ڊفينس سکر پاران "پاڪستان ۽ افواج پاڪستان هميشه زنده باد" جي عنوان سان هڪ پرجوش ريلي جو انعقاد ڪيو ويو، جنهن ۾ شرڪت ڪندڙن قومي جهنڊا بلند ڪيا ۽ پاڪستان زنده باد ۽ پاڪستان فوج زنده باد جا نعرا لڳايا. هي ريلي گلوب چوڪ کان بندر روڊ ۽ مختلف رستن کان ٿيندي پريس ڪلب سکر تي اختتام پذير ٿي.شرڪت ڪندڙن پنهنجي عزم جو اظهار ڪيو ته سکر جا ماڻهو پاڪستان ۽ انهن جي فوج سان گڏ بيٺا آهن ۽ ملڪ جي سلامتي، استحڪام ۽ ترقي لاءِ هر ممڪن ڪردار ادا ڪندا. ريلي کي خطاب ڪندي ڊپٽي چيف وارڊن سول ڊفينس سکر ڊاڪٽر سعيد اعوان چيو ته پاڪستان اسان کي آسانيءَ سان نه مليو پر اهو اسان جي اڪابرن ۽ شهيدن جي بي مثال قربانين جو ثمر آهي. اڄ اسان جنهن آزادي، امن ۽ سڪون سان گذاري رهيا آهيون ان ۾ پاڪستان فوج جي شهيدن جون عظيم قربانيون شامل آهن جن کي پوري قوم هميشه ساراهيندي

حيدرآباد ۾ نوجوان مهربان رند جي وارثن قتل ڪيس ۾ انصاف نه ملڻ خلاف احتجاج جاري

حيدرآباد(اسٽاف رپورٽر) بلڙي شاهه ڪريم ۾ پلاٽ جي تڪرار تان مبينا قتل ٿيل نوجوان مهربان رند جي وارثن قتل ڪيس ۾ انصاف نه ملڻ خلاف ڪالهه 6 ڏينهن به حيدرآباد پريس ڪلب سامهون خميسو رند ۽ جي اڳواڻي ۾ احتجاجي مظاهرو ڪيو ان موقعي تي هنن الزام هڻندي چيو ته 2 مهينا اڳ پلاٽ جي تڪرار تان جوابدارن منهنجي پوٽهيت سوٽ مهربان رند کي زهر ڏئي قتل ڪيو مهربان جي قتل ۾ برادري ۽ ڳوٺ جا بااثر ماڻهو الهوڙايو الهبچايو ۽ هڪ عورت ملوث آهن

واهر ڪريو: سکر ۾ آباد لاڪا جي رهواسي جو احتجاج

هن وقت ڳلي ۾ رسولي جي مرض ۾ مبتلا آهيان: شاهد سومرو

بيماري سبب هو سخت تڪليفن ۽ ذهني اذيت کي منهن ڏئي رهيو آهيان

سکر(بيورو رپورٽ) آباد لاڪا جي رهواسي سومرو برادري سان تعلق رکندڙ شاهد سومرو سکر پريس ڪلب پهچي سنڌ حڪومت، مخير حضرات ۽ لاڳاپيل اختيارين کي پنهنجي علاج لاءِ مالي سهائتا ۽ فوري طبي سهولتون فراهم ڪرڻ جي اپيل ڪئي. شاهد سومرو ٻڌايو ته هو شادي شده ۽ انتهائي غريب شخص آهي. سندس هڪ جوان ڌيءَ پڻ آهي جڏهن ته هو هن وقت ڳلي ۾ رسولي جي مرض ۾ مبتلا آهي. هن چيو ته بيماري سبب هو سخت تڪليفن ۽ ذهني اذيت کي منهن ڏئي رهيو آهي، پر غربت سبب هو پنهنجي مرض جو مناسب علاج ڪرائڻ جي سگهه نٿو رکي. متاثر شخص لاڳاپيل اختيارين کان مطالبو ڪيو ته سندس بيماري جو فوري نوٽيس وٺي ڪيس بهتر طبي سهولتون فراهم ڪيون وڃن ۽ ضرورت پوڻ تي کيس وڏي سرڪاري اسپتال ۾ سندس علاج ڪرايو وڃي

سيپڪو سب ڊويزن ون ۾ رات دير سان آپريشن ٽيم جي ڪارروائي

عملي پاران مبينا طور لڳايل ڪيترائي بوگس (ڊمي) ميٽر لاهي ضبط

۽ ملوث عملي خلاف کاتي اندر ڪارروائي ڪرڻ جو آپريشن ٽيم جو دعويٰ

سکر (بيورو رپورٽ) سيپڪو سب ڊويزن ون ۾ رات دير سان آپريشن ٽيم جي ڪارروائي. لاڳاپيل سب ڊويزن جي عملي پاران مبينا طور لڳايل ڪيترائي بوگس (ڊمي) ميٽر لاهي ضبط ڪري ورتا، بجلي چورن ۾ ڏڪڻي. غريب صارفين پاران سيپڪو آپريشن ٽيم سان اظهار تشڪر. بجلي چورن خلاف ڪارروائي جاري رکڻ ۽ ملوث عملي خلاف کاتي اندر ڪارروائي ڪرڻ جو آپريشن ٽيم جو دعويٰ. خبر موجب سکر اليڪٽرڪ پاور سپلاءِ ڪمپني (سيپڪو) سب ڊويزن ون جي حدن ۾ ايوب گيٽ جي مختلف علائقن ۾ لاڳاپيل سب ڊويزن جي عملي پاران مبينا طور بوگس (ڊمي) ميٽر لڳائڻ جي اطلاع تي سيپڪو آپريشن ٽيم جي عملي رات دير سان ايوب گيٽ ۽ ايڪسائيز آفيس ڀرسان پولن تي لڳل ڪيترائي بوگس (ڊمي) ميٽر لاهي تحويل ۾ وٺي ڇڏيا، جڏهن ته تارون پڻ ضبط ڪيون ويون. سيپڪو آپريشن ٽيم موجب اها ڪارروائي سيپڪو چيف جي خاص هدايتن ۽ عوامي شڪايتن تي ڪئي وئي آهي بجلي چوري جي ڪنهن به صورت ۾ اجازت نه ڏني ويندي. جيڪڏهن بوگس (ڊمي) ميٽر لڳائڻ ۾ لاڳاپيل سب ڊويزن جو عملو ملوث ثابت ٿيو ته ان خلاف کاتي اندر ڪارروائي جي سفارش ڪئي ويندي. ٻئي طرف آپريشن تي غريب علائقي واسين ۽ صارفين سيپڪو آپريشن ٽيم سان اظهار تشڪر ڪندي مطالبو ڪيو آهي ته بجلي چورن خلاف بنا ڪنهن فرق جي ڪارروائي جاري رکي وڃي

سکر سيپڪو ڪارروائي ۾ عملي ميٽر لاهڻ بعد ٿنڀو خالي نظر اچي رهيو آهي

حيدرآباد جي واسا ملازمن مطالبن جي مڃتا لاءِ ڪالهه 36 ڏينهن به احتجاج جاري رهيو

ذاڪر الله، محمد نديم، شاهد خان، جاويد پٽي ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو، نعريبازي

حيدرآباد واٽر ۽ سيوريج ڪارپوريشن جا ملازم ۽ رٽائر ملازم مهينن جي پگهار ۽ پينشن کان محروم آهن: مظاهرين

حيدرآباد(اسٽاف رپورٽر) حيدرآباد جي واسا ملازمن مطالبن جي مڃتا لاءِ ڪالهه 36 ڏينهن به حيدرآباد پريس ڪلب سامهون ذاڪر الله، محمد نديم، شاهد خان، جاويد پٽي ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو ان موقعي تي هنن چيو ته حيدرآباد واٽر ۽ سيوريج ڪارپوريشن جا ملازم ۽ رٽائر ملازم مهينن جي پگهار ۽ پينشن کان محروم آهن. هنن چيو ته 20 مهينن جون پگهارون ۽ پينشن نه ملڻ سبب ملازم سخت مالي مشڪلاتن کي منهن ڏيڻ تي مجبور آهن. هنن چيو ته ڪارپوريشن ۾ سي اي او، فنانس آفيسر ۽ من پسند اسٽاف کي هر مهيني پگهارون جاري ٿين ٿيون ۽ سڀريون مراعتون وٺي رهيا آهن پر ننڍن ملازمن لاءِ پگهارون ۽ رٽائر ملازمن لاءِ پينشن جي رقم ادا ڪرڻ لاءِ ناهي جيڪا مزدور دشمني آهي. هنن چيو ته اداري جي هر مهيني ڪروڙين رپين جي وصولي هجڻ باوجود ننڍا ملازم پنهنجي حق کان محروم آهن. هنن سنڌ جي وڏي وزير سيد مراد علي شاهه، وزير بلديات کي اپيل ڪئي ته ماسري جو نوٽيس وٺي رهيل پگهارون ۽ پينشن جلد ادا ڪري ملازمن ۾ ڦهليل بيچيني ختم ڪئي وڃي

ڪوٽ غلام محمد ۾ ميرٽ بحال تحريڪ جي نوجوانن جو احتجاج

احتجاج ڪندڙ نوجوانن پاران 5 کان 15 گريڊ جا آفر آرڊر جاري ڪرڻ جو مطالبو

ٽيسٽ پاس ڪرڻ بعد پنج سال گذرڻ باوجود کين نوڪريون نه ڏنيون ويون آهن: مظاهرين

ڪوٽ غلام محمد(ن ع) ميرٽ بحال تحريڪ جي نوجوانن جو احتجاج، 5 کان 15 گريڊ جا آفر آرڊر جاري ڪرڻ جو مطالبو ڪوٽ غلام محمد ۾ ميرٽ بحال تحريڪ جي نوجوانن پاران بينظير پبلڪ پارڪ کان پريس ڪلب ڪوٽ غلام محمد تائين هٿن ۾ بينر ۽ پلي ڪارڊ کڻي احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو. احتجاج جي اڳواڻي زوار ڪوسو سڪيش لوهاڻو شهريار خاصخيلي ۽ ٻين ڪئي. ان موقعي تي 5 کان 15 گريڊ جي ٽيسٽ پاس ڪندڙ نوجوانن سنڌ حڪومت جي پاليسين خلاف سخت احتجاج ڪندي چيو ته سال 2021ع ۾ آءِ بي اي سکر پاران ورتل ٽيسٽ ۾ نوجوانن 40 کان 70 مارڪون حاصل ڪري ڪاميابي حاصل ڪئي، پر پنج سال گذرڻ باوجود کين نوڪريون نه ڏنيون ويون آهن احتجاج ڪندڙ نوجوانن جو چوڻ هو ته سنڌ حڪومت پاران گذريل پنجن سالن کان رڳو دلاسا ڏنا پيا وڃن، جڏهن ته بار بار ٽيسٽون وٺڻ عمر جي حد گهٽائڻ ۽ ميرٽ جي لتاڙ سبب ٽيسٽ پاس ڪندڙ نوجوانن ۾ سخت بيچيني پکڙيل آهي. هنن الزام لڳايو ته ميرٽ تي ٽيسٽ پاس ڪندڙ نوجوانن کي نظرانداز ڪري سفارشي بنيادن تي ٻين نوجوانن کي آفر آرڊر ڏنا ويا آهن. نوجوانن چيو ته 5 کان 15 گريڊ تائين ميٽرڪ، انٽر ۽ گريجوئيٽ ڪيٽيگري جا ڪيترائي اميدوار ٽيسٽ ۽ انٽرويو پاس ڪري ويٺل آهن، پر کين اڃا تائين آفر آرڊر جاري نه ڪيا ويا آهن. هنن سنڌ حڪومت کان مطالبو ڪيو ته ٽيسٽ ۽ انٽرويو پاس ڪندڙ بيروزگار نوجوانن کي فوري طور آفر آرڊر جاري ڪري سندن بيچيني ختم ڪئي وڃي ۽ ميرٽ جي بحالي کي يقيني بڻايو وڃي

الشفاء ٽرسٽ جي سهڪار سان شرفا آباد ۾ هڪ ڏينهن وارو مفت اکين جو ڪيمپ لڳائي وئي

سکر (بيورو رپورٽ) الشفاء ٽرسٽ جي سهڪار سان شرفا آباد ۾ هڪ ڏينهن وارو مفت اکين جو ڪيمپ لڳائي وئي، جنهن ۾ 300 کان وڌيڪ مردن، عورتن ۽ ٻزرگن جي اکين جو مفت معائنو ڪيو ويو. ڪيمپ ۾ ماهر ڊاڪٽرن ۽ طبي عملي مريضن جي اکين جو تفصيلي معائنو ڪيو ۽ نظر جي ڪمزوري، اکين مان پاڻي اچڻ ۽ ٻين اکين جي بيمارين بابت طبي مشورا ۽ علاج بابت رهنمائي فراهم ڪئي. ماهرن شهرين کي اکين جي صفائي، حفاظت ۽ بروقت علاج جي اهميت بابت پڻ آگاهي ڏني. مفت اکين جو ڪيمپ منعقد ڪرائڻ ۾ سماجي اڳواڻ لياقت چنو اهم ڪردار ادا ڪيو. سندس ڪوششن سان شرفا آباد ۽ ڀرپاسي جي غريب ۽ مستحق ماڻهن کي مفت طبي سهولت فراهم ڪئي وئي. ان موقعي تي علائقي جي رهواسين الشفاء ٽرسٽ ۽ لياقت چنو جي فلاحي خدمتن کي ساراهيندي چيو ته مالي مشڪلاتن سبب غريب ماڻهو علاج جون سهولتون حاصل ڪرڻ کان محروم رهجي وڃن ٿا، تنهنڪري اهڙا مفت طبي ڪيمپ عوام لاءِ انتهائي فائديمند آهن. شهرين مطالبو ڪيو ته اکين سميت ٻين بيمارين لاءِ پڻ مستقل بنيادن تي مفت طبي ڪيمپ منعقد ڪيا وڃن جيئن غريب ۽ پٺتي پيل علائقن جي ماڻهن کي سندن گهرن جي ويجهو طبي سهولتون فراهم ٿي سگهن

حيدرآباد جي مختلف علائقن جي رهواسي گڏاڻي برادري جو احتجاج

حيدرآباد (اسٽاف رپورٽر) حيدرآباد جي مختلف علائقن جي رهواسي گڏاڻي برادري جي ماڻهن 3ڏينهن اڳ خانپور مهر جي ڳوٺ عالم گڏاڻي ۾ هٿيارٻندن جي فائرنگ ۾ 10ورهين جي ٻارڙي جي قتل ۽ 2ڄڻن جي زخمي ٿيڻ واري واقعي خلاف ڪالهه حيدرآباد پريس ڪلب سامهون شعيب گڏاڻي،شاهن گڏاڻي ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ احتجاجي مظاهرو ڪيو. ان موقعي تي هنن چيو ته خانپور مهر ۾ معمولي ڳالهه تان هٿيارٻندن ڪائونسلر ممتاز گڏاڻي جي گهر تي چڙهائي ڪري فائرنگ ڪري ڏني جنهن جي نتيجي ۾ 10ورهين جو عبدالرحيم گڏاڻي قتل ٿي ويو جڏهن ته 2ڄڻا زخمي ٿي پيا. جنهن واقعي جو ڪيس داخل هجڻ باوجود پوليس جوابدارن کي گرفتار نه ڪري سگهي آهي جنهن جي اسان سخت مذمت ڪريون ٿا. هنن اعليٰ اختيارين کان مطالبو ڪيو ته واقعي جي جوابدارن کي گرفتار ڪيو وڃي

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan
متحده عرب امارات ۾ قيمت 2 درهم - سعودي عرب ۾ 2 ريال
ABC CERTIFIED
ايڊيٽر انچيف ۽ پبلشر: قاضي اسد عابد
روزاني عبرت
هيءَ اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو پاپولر پرنٽرز مان ڇپرائي عبرت گروپ آف پبليڪيشنز
جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد مان جاري ڪئي
روزانه عبرت علائقائي اخبارن ۾ باقائده تصديق ٿيل سڀ کان وڌيڪ اشاعت رکندڙ اخبار آهي
Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Lhr. Ph: 7236191
Reach us at www.dailyibrat.com, E-mail: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk

سومر 10 آگسٽ 2026ع

سنڌ ۾ وڌندڙ بيچيني، ڪنهن تحريڪ جو سنيهو ته ناهي؟!

سنڌ جي وحدت، پاڻيءَ جي ورڇ وسيلن تي اختيار ۽ صوبائي خودمختياري جا سوال هڪ ڀيرو ٻيهر سياسي بحث جي مرڪز ۾ اچي ويا آهن سنڌ ايڪشن ڪميٽي جي تازو اجلاس، مختلف شهرن ۾ احتجاجن وڪيل برادري جي مذمتي ٺهرائن ۽ قومي تحريڪ جي اڳواڻن کي جاري ڪيل نوٽيسن خلاف ردعمل مان اندازو لڳائي سگهجي ٿو ته سنڌ ۾ انهن معاملن بابت بيچيني وڌي رهي آهي اهڙي صورتحال ۾ وفاقي ۽ صوبائي حڪومتن لاءِ ضروري آهي ته معاملي کي طاقت، دٻاءُ يا انتظامي قدمن بدران سياسي ڳالهين ۽ آئيني رستي سان حل ڪرڻ جي ڪوشش ڪن ڄامشوري ۾ ٿيل سنڌ ايڪشن ڪميٽيءَ جي اجلاس ۾ سنڌ جي وحدت، پاڻيءَ جي حقن وسيلن ۽ ملڪي خودمختياري بابت سخت موقف اختيار ڪيو ويو اجلاس ۾ 22 آگسٽ تي حيدرآباد ۾ احتجاجي ريلي ڪڍڻ سيپٽمبر ۾ ڪراچيءَ ۾ ڪانفرنس منعقد ڪرڻ ۽ سنڌ جي مختلف ڊويزنل هيڊڪوارٽرن ۾ عوامي جاڳرتا مهم هلائڻ جو اعلان ڪيو ويو آهي ساڳئي وقت ڪئنالن جي منصوبن خاص طور جلالپور ڪئنال رٿا بابت به سنڌ جي سياسي ڌرين پاران سخت خدشا ظاهر ڪيا ويا آهن سنڌ جي عوام لاءِ پاڻيءَ جو مسئلو ڪو نئون ناهي سنڌ جي زراعت، معيشت ۽ لکين آبادگارن جي زندگي سنڌو درياهه سان ڳنڍيل آهي جڏهن به درياهه جي پاڻيءَ جي ورڇ، نون ڪئنالن يا پاڻيءَ جي منصوبن بابت خدشا پيدا ٿين ٿا ته سنڌ ۾ فطري طور تي بيچيني جنم وٺي ٿي ان ڪري پاڻيءَ بابت ڪنهن به منصوبي تي اڳتي وڌڻ کان اڳ لاڳاپيل صوبن کي اعتماد ۾ وٺڻ شفاف انگ اکر عوام آڏو رکڻ ۽ پاڻيءَ جي دستيابي بابت ماهرن جي راءِ کي اهميت ڏيڻ لازمي آهي سنڌ ايڪشن ڪميٽيءَ جو اهو موقف به سامهون آيو آهي ته سنڌ هڪ تاريخي وطن آهي ۽ ان جي وحدت خلاف ڪنهن به قدم کي قبول نه ڪيو ويندو سنڌ جي وحدت بابت سنڌ جي عوام جي جذبات کي نظرانداز ڪرڻ سياسي طور دانشمنداڻو قدم نه هوندو پاڪستان هڪ وفاق آهي ۽ وفاق جي مضبوطيءَ جو دارومدار ئي ان ڳالهه تي آهي ته سمورن صوبن کي برابريءَ جو احساس هجي ۽ انهن جي آئيني حقن جو احترام ڪيو وڃي نون صوبن بابت وقت بوقت ٿيندڙ بيانن پڻ سنڌ ۾ خدشا پيدا ڪيا آهن ڪنهن به صوبي جي انتظامي ڍانچي ۾ تبديليءَ جو سوال رڳو سياسي نعري يا جذباتي بيانن سان حل نٿو ٿي سگهي اهڙي تبديليءَ لاءِ آئيني، قانوني ۽ عوامي رضامنديءَ جي واضح گهرج آهي جيڪڏهن ملڪ ۾ صوبن جي نئين سر جوڙجڪ بابت سنجيده بحث ڪرڻو آهي ته اهو بحث پارليامينٽ، سياسي پارٽين، قانوني ماهرن، دانشورن ۽ عوام جي نمائندن جي موجودگيءَ ۾ کليل نموني ٿيڻ گهرجي ساڳيءَ طرح قومي تحريڪ جي اڳواڻن اياز لطيف پليجو ۽ رياض چانڊيو کي نيشنل سائبر ڪرائيم انويسٽيگيشن ايجنسي طرفان مبينا طور جاري ڪيل نوٽيسن پڻ سياسي ماحول کي وڌيڪ گرمائي ڇڏيو آهي مختلف بار ايسوسيئيشنز پاران مذمتي ٺهراءُ منظور ٿيڻ ان ڳالهه جي نشاندهي ڪري ٿو ته قانوني برادري به هن معاملي کي سنجيدگيءَ سان ڏسي رهي آهي رياستي ادارن کي قانون لاڳو ڪرڻ جو حق ضرور آهي پر سياسي ۽ آئيني معاملن تي اختلاف راءِ رکڻ ۽ پرامن سياسي سرگرميءَ جي حق کي به آئين جي دائري ۾ تحفظ حاصل هجڻ گهرجي

سنڌ جي وحدت بابت عوامي حساسيت کي سمجهڻ سان گڏ اهو به ضروري آهي ته سنڌ جا سياسي اڳواڻ پنهنجي جدوجهد کي صرف نعريبازيءَ تائين محدود نه رکن پر پاڻي، معيشت، روزگار، تعليم، صحت ۽ وسيلن جي منصفاڻي ورڇ بابت جامع پاليسي به پيش ڪن سنڌ جي عوام کي جذبات سان گڏ عملي رستو به گهرجي جيڪڏهن سنڌ کي پاڻيءَ جو مسئلو آهي ته پاڻيءَ جا مستند انگ اکر، معاهدا ۽ قانوني حق دنيا ۽ ملڪ آڏو واضح ڪرڻ گهرجن جيڪڏهن وسيلن بابت شڪايت آهي ته ان جو آئيني ۽ اقتصادي بنياد پيش ڪيو وڃي وفاقي حڪومت لاءِ به هي وقت سنجيدگيءَ سان اڳتي وڌڻ جو آهي سنڌ جي حساس معاملن تي اهڙا فيصلا نه ٿيڻ گهرجن جن سان صوبن وچ ۾ بي اعتمادي وڌي پاڻيءَ، وسيلن ۽ صوبائي خودمختياري بابت هر وڏي منصوبي کي اتفاق راءِ سان اڳتي وڌائڻ ئي وفاق کي مضبوط ڪندو سنڌ جي وحدت ۽ پاڪستان جي وفاقيت هڪ ٻئي جي ابتڙ نه پر هڪ ٻئي سان ڳنڍيل تصور آهن مضبوط وفاق اهو ئي هوندو جنهن ۾ مضبوط صوبا پنهنجي آئيني حقن سان گڏجي اڳتي وڌن تنهن ڪري سنڌ جي موجوده بيچينيءَ کي دٻائڻ بدران ٻڌڻ گهرجي، احتجاج کي نظرانداز ڪرڻ بدران ان جا سبب سمجهڻ گهرجن ۽ سياسي اختلافن کي طاقت بدران ڳالهين جي ميز تي آڻڻ گهرجي سنڌ جي وحدت، پاڻيءَ ۽ وسيلن جا سوال ڪنهن هڪ جماعت جا نه پر عوامي اعتماد ۽ وفاق جي مستقبل سان لاڳاپيل سوال آهن انهن جو پائيدار حل صرف انصاف، آئيني بالادستي، شفافيت ۽ ڳالهين ذريعي ئي ممڪن آهي

لطيفي لات —— شاهه عبداللطيف ڀٽائي

ڪَٽي نيڻَ خُمار مان، جَڏهِين نارَ ڪِئائُون نَظَرَ
سُورَجَ شاخُون جهڪِيُون، ڪُومائُو قَمَرَ
تارا ڪِتِيُون تائِبَ ٿِيا، ڏيکِينديِ دِلِبَرَ
جهڪو ٿِئو جَوهَرَ جانِيءَ جي جَمالَ سين.

لطيف سائين هتي محبوب جي خوبصورت وصفن مان صرف ان جي سهڻين اکين جي صفت کي اجاگر ڪيو آهي، ته "جڏهن محبوب پنهنجا نشيلا، خماريل نيڻ ڪتورا ڪٽي محبوبائي ناز ڀريل انداز سان نهار ڪري ٿو ته ڏينهن رات وارو سمورو وايومنڊل ئي تبديل ٿي وڃي ٿو سج جا ڪرڻا ڏنڊلاڻجي وڃن ٿا ۽ سج جي روشني ئي هلڪي ٿي وڃي ٿي، رات جو چنڊ کي ڄڻ ته گرهڻ لڳي ويو هجي ۽ هو ڪومائجو پيو لڳي، آسماني نکٽ تارا ۽ ڪتيون، آسمان تي ته هڪ ڪتي آهي پر لطيف سائين جتي ته ڪتيريون به ڪتيون هجن، جن جو قدرتيءَ جي سرشتي ۽ نظام تي ڪنٽرول آهي انهن جڏهن محبوب کي ڏٺو ته سندس حسن جي اڳيان پشيمان پئي ٿيا. منهنجي جانب جو حُسن ۽ جمال ئي اهڙو آهي جنهن جي اڳيان سج، چنڊ، ستارن ۽ نکٽن جي روشني، سندن جڳ مڳاهٽ ڪندڙ حسن ڪجهه به ناهي.

(تحقيق ۽ ترتيب : شاهنواز راڄپر)

سرڪاري اسڪول جي تعليم ۽ نوان تجربا..!

محمد اسماعيل لانگاهه

سنڌ جي ڪنهن ڏورانهين ڳوٺ ۾ صبح جو سج اڀري ٿو، ٻار پنهنجي ڪلهن تي ٿيلها کڻي اسڪول ڏانهن روانا ٿين ٿا پر جڏهن هو اسڪول جي دروازي تي پهچن ٿا ته سندن سامهون علم جو محل نه پر هڪ اهڙي عمارت بيٺل نظر اچي ٿي جنهن جون ديوارون وقت جي بي ڌيانيءَ جون ڪهاڻيون ٻڌائين ٿيون ڪٿي ڇت ناهي ڪٿي دروازا ۽ دريون ٽٽل آهن، ڪٿي پيئڻ جو پاڻي ناهي ته ڪٿي ٻارن لاءِ ويهڻ جي مناسب جاءِ به موجود ناهي ڪي اسڪول اهڙا آهن جتي استاد ته مقرر ٿيل آهن پر شاگردن جي حاضري گهٽ آهي ۽ ڪي اهڙا به آهن جتي ٻار ته اچن ٿا پر استاد موجود نه هجڻ ڪري سندن وقت ضايع ٿي وڃي ٿو، اهو رڳو اسڪولن جي عمارتن جي تباهيءَ جي ڪهاڻي ناهي پر اها سنڌ جي مستقبل جي تباهيءَ جو خطرو آهي سنڌ ۾ تعليم جو بحران نئون ناهي سالن کان اسڪولن جي کوٽ، استادن جي غيرحاضري، بنيادي سهولتن جي اڻاٺ، شاگردن جي اسڪول ڇڏڻ، پڙهائيءَ جي گهٽ معيار ۽ انتظامي ڪمزورين بابت ڳالهيون ٿينديون رهيون آهن حڪومتون تبديل ٿيون، پاليسيون تبديل ٿيون، منصوبن جا نالا تبديل ٿيا پر ڪيترن ئي اسڪولن جي حالت ساڳي رهي ٿي ڇا اسان هاڻي به پراڻين طريقن سان نئين نتيجي جي اميد رکي سگهون ٿا؟ انهيءَ ڪري سنڌ جي تعليم لاءِ ضروري آهي ته روايتي سوچ کان اڳتي وڌي ڪجهه نوان تجربا ڪيا وڃن اهڙا تجربا، جيڪي رڳو ڪاغذن تي منصوبا نه هجن پر اسڪول جي دروازي کان وٺي ڪلاس روم تائين محسوس ٿين تعليم جي بهتريءَ بابت ڳالهائيندي اسان اڪثر اسڪول جي عمارت کي مرڪز بڻائيندا آهيون يقيناً محفوظ ۽ مناسب عمارت بنيادي ضرورت آهي پر صرف عمارت ناهي ڏيڻ سان تعليم بهتر نٿي ٿئي هڪ نئين سوچ اها ٿي سگهي ٿي ته اسڪولن کي رڳو "عمارتن" طور نه پر "تعليمي مرڪزن" طور ڏٺو وڃي هر اسڪول لاءِ گهٽ ۾ گهٽ تعليمي معيار مقرر ڪيو وڃي استادن ۽ شاگردن جي حاضري، پڙهڻ ۽ لکڻ جي صلاحيت، بنيادي رياضي، صاف پاڻي، واش روم، بجلي ۽ محفوظ ڪلاس روم، جيڪڏهن ڪنهن اسڪول ۾ خوبصورت عمارت هجي پر ٻار چوٿين درجي ۾ به رواني سان پڙهي نه سگهن ته پوءِ سوال عمارت جو نه تعليم جي معيار جو آهي

هڪ استاد جيڪڏهن هڪ ئي موضوع کي مختلف طريقن سان سمجهائڻ لاءِ وڊيو، تصوير ۽ انٽرايڪٽو مواد استعمال ڪري سگهي ته ٻارن لاءِ سکڻ جو عمل وڌيڪ دلچسپ ۽ اثرائتو بڻجي سگهي ٿو، پر ٽيڪنالاجي استاد جو متبادل نه آهي، سنڌ جي ڪيترن ئي ڳوٺاڻن علائقن ۾ اهڙا اسڪول به آهن، جتي شاگرد گهٽ ۽ استاد به محدود آهن، اهڙي صورتحال ۾ "ملٽي گريڊ ٽيچنگ" يعني هڪ ئي استاد طرفان مختلف درجن جي شاگردن کي منظم طريقي سان پڙهائڻ جو تجربو ڪارائتو ٿي سگهي ٿو، پر ان لاءِ استاد کي خاص تربيت ڏيڻ ضروري آهي، استاد کي رڳو ڪتاب پڙهائڻ وارو نه پر ڪلاس مينيجمينٽ، سرگرميءَ ذريعي سکيا، گروپ ورڪ ۽ مختلف عمرن جي ٻارن سان گڏ ڪم ڪرڻ جي تربيت ڏيڻ گهرجي، جيڪڏهن مناسب تربيت، تدريسي مواد ۽ نگراني سان هي ماڊل آزمايو وڃي ته ڪيترن ننڍن اسڪولن ۾ تعليم جو سلسلو وڌيڪ مؤثر بڻائي سگهجي ٿو، سنڌي ٻوليءَ کي بنيادي تعليم ۾ مضبوط جاءِ ڏيڻ سان گڏ تدريجي طور اردو ۽ انگريزيءَ جي مهارت پيدا ڪرڻ وارو متوازن ماڊل وڌيڪ فائديمند ٿي سگهي ٿو، اسان وٽ اسڪول کي اڪثر حڪومت ۽ استاد جي ذميواري سمجهيو ويندو آهي، والدين ۽ مقامي سماج جو ڪردار محدود رکيو ويندو آهي، نئين تجربي طور هر اسڪول ۾ فعال اسڪول مئنيجمينٽ ڪميٽي يا والدين ڪميٽي کي مضبوط ڪري سگهجي ٿو، جيڪا اسڪول جي بنيادي مسئلن، شاگردن جي حاضري، صفائي ۽ مقامي ضرورتن جي نگراني ڪري، پر اهڙيون ڪميٽيون رڳو ڪاغذن تي نه هجن، انهن کي واضح اختيار، تربيت ۽ جوابدهيءَ جو نظام ڏنو وڃي، جيڪڏهن هڪ ڳوٺ جا والدين پنهنجي اسڪول کي پنهنجو اسڪول سمجهڻ شروع ڪن ته اسڪول جي نگراني ۽ ٻارن جي حاضريءَ ۾ نمايان تبديلي اچي سگهي ٿي، استاد جي عزت ۽ احتساب تعليم جي ڪنهن به اصلاح جو مرڪز استاد آهي، استاد کي عزت، مناسب سهولتون، مسلسل تربيت ۽ پيشوراڻي آزادي ڏيڻ ضروري آهي، پر ساڳئي وقت استاد جي حاضري، ڪارڪردگي ۽ شاگردن جي سکيا بابت جوابدهي به لازمي آهي، هڪ سنجيده استاد، متحرڪ والدين، هڪ ننڍڙي لائبريري، سولر بجليءَ سان هلندڙ ڊجيٽل ڪلاس ۽ ٻارن لاءِ سکڻ جو نئون طريقو اهي شيون گڏجي وڏي تبديلي آڻي سگهن ٿيون، اسان کي شايد سنڌ جي هر اسڪول کي هڪ ئي ڏينهن ۾ جديد بڻائڻ جي ضرورت ناهي، هر سال، هر ضلعي، هر تعليمي اداري ۽ هر اسڪول ۾ ڪجهه اهڙو ضرور ٿئي، جنهن سان ٻار جي سکيا هڪ قدم اڳتي وڌي، ڇو ته اسڪول جي ٽٽل ديوار ٻيهر ٺهي سگهي ٿي، فرنيچر ٻيهر خريد ٿي سگهي ٿو، ڪتاب ٻيهر ڇپجي سگهن ٿا پر جيڪو ٻار تعليم کان محروم ٿي ويو، سندس وڃايل وقت واپس نٿو اچي سگهي

مکي جو دفاعي معاهدو ۽ بدلجندڙ خطي جو نئون توازن!

اياز وگهيو

مکي شريف ۾ پاڪستان، سعودي عرب ۽ ترڪي وچ ۾ ٿيل گڏيل دفاعي معاهدو رڳو ٽن ملڪن وچ ۾ هڪ دفاعي دستاويز ناهي پر بدلجندڙ عالمي ۽ علائقائي سياست ۾ هڪ اهم اڳڀرائيءَ طور ڏٺو پيو وڃي، هيءُ معاهدو اهڙي وقت سامهون آيو آهي، جڏهن وچ اوڀر، ڏکڻ ايشيا ۽ مسلم دنيا کي سلامتي، سياسي عدم استحڪام، معاشي دٻاءُ ۽ نون جيو پوليٽيڪل چئلينجن کي منهن ڏيڻو پئجي رهيو آهي، معاهدي جو بنيادي تصور اهو آهي ته ٽنهي ملڪن مان ڪنهن هڪ ملڪ تي هٿياربند حملو ٽنهي جي خلاف تصور ڪيو ويندو ۽ گڏيل سلامتيءَ لاءِ هڪ ٻئي جي مدد ڪئي ويندي، ان اصول کي ترڪيءَ جي پرڏيهي وزير نيٽو جي گڏيل دفاع واري اصول سان مشابهت رکندڙ قرار ڏنو آهي، جيتوڻيڪ اهو معاهدو ڪنهن مخصوص ملڪ خلاف اتحاد طور پيش ناهي ڪيو ويو، هن معاهدي جي اهميت کي پاڪستان ۽ سعودي عرب وچ ۾ اڳ ۾ موجود اسٽريٽجڪ دفاعي لاڳاپن جي پسمنظر ۾ به ڏسڻ گهرجي، پاڪستان ۽ سعودي عرب وچ ۾ 2025ع ۾ ٿيل اسٽريٽجڪ ميوچوئل ڊفينس معاهدي ٻنهي ملڪن جي دفاعي سهڪار کي نئين سطح تي پهچايو هو، جڏهن ته هاڻي ترڪيءَ جي شموليت سان اهو تعاون هڪ ٽه طرفي فريم ورڪ ۾ تبديل ٿي ويو آهي، اهڙيءَ طرح پاڪستان کي هڪ ئي وقت ٻن اهم مسلم طاقتن سعودي عرب ۽ ترڪي سان پنهنجي دفاعي، سفارتي ۽ معاشي لاڳاپن کي وڌيڪ مضبوط ڪرڻ جو موقعو مليو آهي، هن معاهدي ۾ ٽنهي ملڪن جون صلاحيتون هڪ ٻئي کي مڪمل ڪن ٿيون، سعودي عرب وٽ وڏي معاشي طاقت، تيل ۽ توانائيءَ جا وسيلا، وسيع سيڙپڪاريءَ جي صلاحيت ۽ نار جي خطي ۾ اهم جاگرافيائي حيثيت آهي، ترڪي وٽ جديد دفاعي صنعت، ڊرون ٽيڪنالاجي، بحري ۽ فضائي صلاحيتون، ميزائل ۽ دفاعي پيداوار جو وسيع تجربو موجود آهي، پاڪستان وٽ وڏي تربيت يافته فوج، وسيع دفاعي تجربو، ميزائل ٽيڪنالاجي، ايٽمي deterrenceءِ دفاعي پيداوار جي صلاحيت موجود آهي، جڏهن اهي ٽيئي صلاحيتون هڪ ئي اسٽريٽجڪ فريم ورڪ ۾ گڏ ٿين ٿيون ته هڪ اهڙو دفاعي ۽ معاشي نيٽ ورڪ وجود ۾ اچي سگهي ٿو جنهن جا اثر رڳو ٽنهي ملڪن تائين محدود نه رهندا، هن معاهدي جو سڀ کان اهم اثر وچ اوڀر ۽ ڏکڻ ايشيا جي سلامتيءَ جي توازن تي پئجي سگهي ٿو، سعودي عرب نار جي مرڪز ۾، ترڪي يورپ ۽ وچ اوڀر جي سنگم تي، جڏهن ته پاڪستان عربي سمنڊ ۽ ڏکڻ ايشيا ۾ هڪ اهم اسٽريٽجڪ مقام رکي ٿو، ٽنهي ملڪن جي جاگرافيائي حيثيت گڏجي هڪ اهڙو وسيع دفاعي دائرو پيدا ڪري ٿي، جيڪو نار کان عربي سمنڊ ۽ وچ اوڀر کان ڏکڻ ايشيا تائين پکڙجي سگهي ٿو، ان سان بحري سلامتي، دهشتگردي خلاف سهڪار، انٽيليجنس شيئرنگ، سائبر سيڪيورٽي، فوجي تربيت ۽ گڏيل دفاعي مشقن جا نوان دروازا کلي سگهن ٿا.

سوال اهو آهي ته مستقبل ۾ هن معاهدي جو حصو ڪهڙا ملڪ بڻجي سگهن ٿا؟ هن سلسلي ۾ مصر جو نالو سڀ کان وڌيڪ اهميت رکي ٿو، مصر وٽ وڏي فوجي طاقت، سوئيز ڪينال جي اسٽريٽجڪ اهميت ۽ عرب دنيا ۾ هڪ مضبوط سياسي مقام آهي، پاڪستان، سعودي عرب، ترڪي ۽ مصر وچ ۾ اڳ ئي مشاورتي تعاون موجود آهي، تنهنڪري مستقبل ۾ مصر جي شموليت هن دفاعي فريم ورڪ کي وڌيڪ وسيع ۽ طاقتور بڻائي سگهي ٿي، ان کان علاوه متحده عرب امارات، قطر، عمان ۽ بحرين جهڙا نار جي ملڪ به مختلف شعبن ۾ دفاعي سهڪار وڌائي سگهن ٿا، جڏهن ته آذربائيجان به پاڪستان ۽ ترڪيءَ سان پنهنجي ويجهن دفاعي لاڳاپن سبب مستقبل جي تعاون ۾ اهم ڀائيوار بڻجي سگهي ٿو، البت هن وقت انهن ملڪن جي باقاعده شموليت بابت ڪو حتمي فيصلو سمجهڻ مناسب نه ٿيندو.

پاڪستان لاءِ هن معاهدي جو هڪ وڏو فائدو معاشي ٿي سگهي ٿو ۽ شايد مستقبل ۾ اصل ڪاميابيءَ جو معيار به اهو ئي هوندو ته دفاعي تعاون کي معاشي ڀائيواريءَ ۾ ڪيترو تبديل ڪيو وڃي ٿو، پاڪستان، ترڪي ۽ سعودي عرب جيڪڏهن گڏجي دفاعي صنعت ۾ سيڙپڪاري ڪن ٿا ته ڊرون، ميزائل، بحري جهاز، هٿيارن جا نظام، اليڪٽرانڪ وارفيئر ۽ جديد نگرانيءَ جي ٽيڪنالاجيءَ ۾ گڏيل پيداوار جا منصوبا شروع ٿي سگهن ٿا، ترڪي جي ٽيڪنالاجي، سعودي سرمائي ۽ پاڪستاني انجنيئرنگ ۽ انساني وسيلن جو ميلاپ پاڪستان کي دفاعي سامان جي درآمد ڪندڙ ملڪ مان مستقبل ۾ برآمد ڪندڙ ملڪ بڻائڻ ۾ مدد ڪري سگهي ٿو سعودي عرب جي سيڙپڪاري پاڪستان جي دفاعي شعبي کان اڳتي وڌي توانائي، معدنيات، زراعت، انفراسٽرڪچر، آءِ ٽي ۽ صنعتي شعبن تائين به پهچي سگهي ٿي، پاڪستان وٽ نوجوان انساني وسيلو زرعي زمين، معدني وسيلا ۽ وڏي صارف مارڪيٽ موجود آهي، جيڪڏهن دفاعي معاهدي سان گڏ معاشي معاهدا به تيز ٿين ٿا ته سعودي سرمائي سان پاڪستان ۾ نوان منصوبا شروع ٿي سگهن ٿا، جن سان روزگار جا موقعا پيدا ٿيندا ۽ پرڏيهي مٽاسٽا جي آمد ۾ واڌ اچي سگهي ٿي، ترڪيءَ سان وڌندڙ دفاعي لاڳاپا پڻ پاڪستان لاءِ انتهائي اهم آهن، ترڪي ڊرون، دفاعي اليڪٽرانڪس، بحري جهازن ۽ ٻين جديد دفاعي شعبن ۾ تيزيءَ سان اڳتي وڌي رهيو آهي، پاڪستان وٽ دفاعي انجنيئرنگ ۽ فوجي پيداوار جو تجربو موجود آهي، ٻنهي ملڪن جي صلاحيتن کي سعودي سرمائي سان ڳنڍيو وڃي ته هڪ ٽه طرفي دفاعي صنعتي ماڊل پيدا ٿي سگهي ٿو، جنهن مان پاڪستان کي ٽيڪنالاجي منتقلي، روزگار، برآمدات ۽ صنعتي ترقيءَ جا فائدا حاصل ٿي سگهن ٿا، پاڪستان کي هن معاهدي کي صرف فوجي طاقت جي نظر سان نه ڏسڻ گهرجي، اصل ڪاميابي تڏهن حاصل ٿيندي، جڏهن اهو معاهدو تعاون امن، معاشي ترقي ۽ علائقائي استحڪام جو ذريعو بڻجي، پاڪستان کي ڪنهن به طاقت خلاف محاذ آرائي کان پاسو ڪندي هن اتحاد کي سفارتي توازن، معاشي تعاون ۽ گڏيل سلامتيءَ جي اصولن تي اڳتي وڌائڻ گهرجي، ڇو ته دنيا هاڻي اهڙي دور ۾ داخل ٿي چڪي آهي، جتي دفاعي طاقت سان گڏ معاشي طاقت، ٽيڪنالاجي ۽ سفارتڪاري به قومي سلامتيءَ جو بنيادي حصو بڻجي چڪا آهن، اهو به ضروري آهي ته هن معاهدي کي فوري طور تي " اسلامي NATO" قرار نه ڏنو وڃي، NATOءِ هن معاهدي جي قانوني ۽ اداري واري جوڙجڪ ۾ وڏو فرق آهي، البت جيڪڏهن مستقبل ۾ مصر ۽ ٻيا اهم مسلم ملڪ شامل ٿين ٿا، مستقل ادارا قائم ٿين ٿا، گڏيل فوجي مشقون وڌن ٿيون، دفاعي پيداوار جا منصوبا شروع ٿين ٿا ۽ گڏيل سلامتيءَ لاءِ مستقل ميڪينزم ٺهي ٿو ته پوءِ اهو معاهدو هڪ وڏي علائقائي دفاعي تنظيم جي صورت اختيار ڪري سگهي ٿو، مکي شريف مان شروع ٿيندڙ اهو نئون دفاعي باب پاڪستان لاءِ هڪ وڏو موقعو آهي، پاڪستان وٽ فوجي طاقت اڳ ئي موجود آهي، هاڻي ضرورت ان ڳالهه جي آهي ته ان طاقت کي ٽيڪنالاجي، صنعت ۽ معيشت سان ڳنڍيو وڃي، سعودي عرب جو سرمايو، ترڪيءَ جي ٽيڪنالاجي ۽ پاڪستان جي انساني وسيلن ۽ دفاعي تجربي جو ميلاپ جيڪڏهن صحيح حڪمت عملي سان اڳتي وڌايو وڃي ته پاڪستان لاءِ نوان معاشي دروازا کلي سگهن ٿا، ايندڙ سالن ۾ اصل سوال اهو نه هوندو ته هن معاهدي ۾ ڪيترا ملڪ شامل ٿين ٿا پر اصل سوال اهو هوندو ته ان معاهدي مان ڪيترا نوان صنعتي منصوبا، ڪيترا روزگار جا موقعا، ڪيتري ٽيڪنالاجي منتقلي ۽ ڪيتري معاشي طاقت پيدا ٿئي ٿي، جيڪڏهن دفاعي اتحاد کي معاشي ۽ ٽيڪنالاجي اتحاد ۾ تبديل ڪرڻ ۾ ڪاميابي حاصل ٿي وئي ته مکي جو اهو معاهدو صرف هڪ دفاعي معاهدو نه رهندو پر مسلم دنيا ۾ هڪ نئين اسٽريٽجڪ ۽ معاشي طاقت جو بنياد بڻجي سگهي ٿو، پاڪستان لاءِ اهم موقعو آهي ته هو بدلجندڙ عالمي طاقت جي توازن ۾ صرف تماشائي نه پر هڪ اهم ڪردار ادا ڪندڙ ملڪ طور پنهنجي حيثيت وڌيڪ مضبوط ڪري.

اسڪول جي ٽائمنگ بابت اهم تجويز!

محمد اسلم سميجو

سنڌ جي تعليم کاتي پاران ڇنڇر جي ڏينهن عام موڪل جو اعلان ڪري اسڪول جي ٽائمنگ ۾ هڪ ڪلاڪ اضافو ڪرڻ جو فيصلو ڪيو ويو آهي، منهنجي خيال ۾ هن فيصلي تي ٻيهر غور ڪرڻ جي ضرورت آهي، ڇاڪاڻ ته ان سان خاص طور تي ننڍن ٻارن کي ڏکيائين کي منهن ڏيڻو پوندو.

هڪ ڪلاڪ اضافي اسڪول ۾ رهڻ سبب ٻار ذهني ۽ جسماني طور ٿڪجي پوندا، خاص طور تي اهي ٻار جيڪي پري پري وارن علائقن کان اسڪول اچن ٿا، انهن ٻارن لاءِ ڪاڏي پيتي، سفر ۽ سخت گرميءَ ۾ اسڪول وڃڻ ۽ واپس اچڻ جا مسئلا وڌيڪ سنگين ٿي سگهن ٿا، موجوده وڌندڙ گرميءَ جي صورتحال کي نظر ۾ رکندي ٻارن کي وڌيڪ وقت اسڪول ۾ رکڻ سندن صحت ۽ تعليم ٻنهي لاءِ مناسب نظر نٿو اچي.

منهنجي نظر ۾ ٽائمنگ وڌائڻ بدران موجوده اسڪول ٽائيم کي بهتر نموني منظم ڪرڻ وڌيڪ فائديمند ٿيندو، خاص طور تي اهم ۽ بنيادي مضمونن، جهڙوڪ سائنس، رياضي ۽ انگريزيءَ کي وڌيڪ وقت ڏنو وڃي، جڏهن ته ٻين جي نسبتاً گهٽ وقت گهربل مضمونن لاءِ مناسب طور ٿورو گهٽ وقت مقرر ڪري سگهجي ٿو، اهڙيءَ طرح اهم مضمونن جو ڪورس به بهتر نموني مڪمل ٿي سگهي ٿو ۽ اسڪول جو مجموعي وقت وڌائڻ جي ضرورت به نه پوندي.

تعليمي نظام ۾ سڌارو صرف اسڪول جو وقت وڌائڻ سان نٿو اچي پر وقت جي بهتر ورڇ، مضمونن جي اهميت مطابق ٽائيم ٽيبل جي جوڙجڪ ۽ تدريس جي معيار کي بهتر بڻائڻ سان اچي ٿو، تنهنڪري گذارش آهي ته ڇنڇر جي موڪل ۽ اسڪول جي ٽائمنگ بابت موجوده فيصلي تي نظرثاني ڪئي وڃي ۽ ٻارن جي صحت، گرميءَ جي شدت، سفر جي مسئلن ۽ تعليمي ضرورتن کي نظر ۾ رکندي اهڙو نظام جوڙيو وڃي، جيڪو ٻارن ۽ استادن ٻنهي لاءِ وڌيڪ مناسب ۽ فائديمند هجي.

حرم جي پاسباني... وسيع مقصد

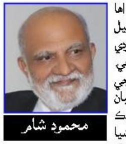
محمود شام

مڪة المڪرمه ۾ ٿيل اهم اڳڀرائيءَ تي علامه اقبال جي اها آرزو ياد اچي ٿي: "هڪ ٿيو مسلمان، حرم جي پاسبانيءَ لاءِ نيل جي ڪناري کان وٺي ڪاشغر جي مٽيءَ تائين" ترڪيه، سعودي عرب ۽ پاڪستان وچ ۾ دفاعي معاهدو هڪ وڏي خبر آهي، پاڪستان ۽ ترڪيه اسلامي دنيا جون ٻه وڏيون تسليم ٿيل فوجي طاقتون آهن، جڏهن ته سعودي عرب حرمين شريفين جو پاسبان آهي، انهن ملڪن وچ ۾ ٿيل معاهدو يقيناً اسلام دشمنن لاءِ هڪ خطرو ۽ مسلمانن لاءِ اڳتي وڌڻ جي اميد جي خبر آهي، انڊونيشيا کان بوسنيا تائين مسلمانن جي دل مان اها دعا نڪري رهي آهي ته اهو معاهدو سمورن اسلامي ملڪن جي سلامتيءَ لاءِ هڪ روشن رستو ثابت ٿئي.

نيٽو جي طرز تي هڪ اسلامي اتحادي فوج جي ضرورت ڪافي عرصي کان محسوس ڪئي پئي وڃي، سعودي عرب اڳ ئي 41 اسلامي ملڪن تي ٻڌل فوجي سهڪاري فورس قائم ڪري هڪ قدم کنيو هو، جنهن جي سربراهي پاڪستان جي اڳوڻو آرمي چيف جنرل راحيل شريف ڪري رهيو آهي، پر انهيءَ فورس هن وقت تائين ڪهڙا مرحلا طئي ڪيا ۽ ڪهڙيون منزلون حاصل ڪيون، ان بابت ڪا خاص رپورٽ سامهون نه آئي آهي، اصل نڪتو حرم جي پاسباني آهي جنهن جا مقصد تمام وسيع آهن، حرم ڇا آهي ۽ ان جي پاسبانيءَ جا ڪهڙا مرحلا ۽ حدون آهن؟ حرم جي پاسباني بنيادي طور تي سعودي عرب جي ذميواري آهي پر اها ذميواري رڳو علائقائي ۽ زميني حدن تائين محدود ناهي، حرم جي پاسبانيءَ جا مقصد تمام وسيع آهن، ان لاءِ راشدين خليفن کان پوءِ بنو اميه، بنو عباس ۽ آخر ۾ عثماني حڪمران به آيا پر حرم جي پاسبانيءَ جو اصل روح وقت سان گڏ متاثر ٿيندو رهيو، راشدين خليفن کان پوءِ مسلمان پاڻ ۾ ورهائبا رهيا، گهڻا خليفا رڳو نالي جا خليفا هئا، حقيقت ۾ اهي سلطان بڻجي ويا هئا، ستين صديءَ کان 13هين صديءَ تائين مسلمان حڪمرانن سمورن علمن جي سرپرستي ڪئي، بغداد علم ۽ فن جو مرڪز رهيو، اهو اهو دور هو، جڏهن آمريڪا اڃا دريافت به نه ٿيو هو ۽ يورپ اونداهين ۾ ڀٽڪي رهيو هو، انهن ڏينهن ۾ مسلمان رياضيدانن، فلڪيات جي ماهرن، فلسفين، طب ۽ جراحيءَ جي ماهرن ۽ نفسيات جي استادن جيڪي دريافتون ڪيون ۽ جيڪي ڪتاب لکيا، انهن جي نتيجي ۾ ئي يورپ ۾ علم جي روشني پهتي، نائن اليون واري واقعي کان پوءِ پاڻ آمريڪي ۽ يورپي يونيورسٽين به باقاعده تحقيق ذريعي اهو اعتراف ڪيو ته يورپ ۽ مغرب ۾ علم جي نئين جاڳرتا جي تحريڪ جو بنيادي سرچشمو مسلمان محققن جون تحقيقون هيون، بدقسمتيءَ سان مسلمانن جي نئين نسل کي ان روشن دور بابت تمام گهٽ ڄاڻ آهي، غير مسلم دانشور ۽ يونيورسٽيون به باقاعده تسليم ڪن ٿيون ته اڄ جي تيز رفتار ٽيڪنيڪي ۽ ڊجيٽل زندگيءَ ۾ عرب ۽ مسلمان علمن جي انهن ڇهن صدين دوران ڪيل تحقيق ۽ محنت جو وڏو حصو شامل آهي.

تاريخ اها به شاهدي ڏئي ٿي ته خلافتِ عثمانيه جي زوال ۽ مسلمان حڪمرانيءَ جي محدود ٿيڻ جي سببن مان هڪ اهم سبب اهو هو ته عثماني حڪمرانن فوجي سامان، فوجي تربيت ۽ پنهنجي اقتدار جي حفاظت تي وڌيڪ ڌيان ڏنو، عباسي خليفن جنهن طريقي سان علم ۽ فن جي سرپرستي ڪئي ۽ قديم توڙي جديد علمن تي تحقيق کي همٿ ڏني، عثماني حڪمران آهستي آهستي ان رستي کان پري ٿيندا ويا، نتيجي ۾ ترڪي يورپ جو "مردِ بيمار" بڻجي ويو، بعد ۾ مصطفيٰ ڪمال اتاترڪ جي پاليسين ترڪيءَ کي ٻيهر پنهنجو مقام ڏيارڻ جي ڪوشش ڪئي، اڄ جي مسلمانن لاءِ هن پسمنظر کي سمجهڻ ان ڪري ضروري آهي ڇاڪاڻ ته اڄ مسلمان قدرتي وسيلن ۽ معدني دولت جي لحاظ کان جيترا مالدار آهن پر علمي ۽ اقتصادي منظرنامي تي مسلمان دنيا جو نقش ايترو روشن نظر نٿو اچي، مسلمان ملڪ هڪ ٻئي جي اقتصادي، دفاعي، تعليمي، سماجي ۽ علمي طاقت بڻجڻ بدران مغرب جا محتاج بڻجي رهيا آهن، جيڪي دولتمند اسلامي ملڪ بادشاهتن جي صورت ۾ موجود آهن اهي پنهنجي مفادن لاءِ آمريڪا کي ئي پنهنجو سرپرست سمجهن ٿا، جڏهن ته آمريڪا ئي مسلمانن جي ازلي دشمن اسرائيل جو سڀ کان وڏو محافظ ۽ مددگار آهي، هن وقت مسلمانن کي سڀ کان وڏو خطرو اسرائيل کان ئي آهي، اسرائيل مسلمانن جي پهرين قبلي تي قبضو ڪري رکيو آهي ۽ 1948ع کان آمريڪا ۽ مغرب جي حمايت سان فلسطيني عوام تي مسلسل ظلم ڪندو اچي رهيو آهي، هاڻي جڏهن پهريون ڀيرو سعودي عرب ۽ پاڪستان وچ ۾ دفاعي معاهدو ٿيو ۽ ان کان پوءِ ترڪيه، سعودي عرب ۽ پاڪستان وچ ۾ به دفاعي معاهدو ٿيو آهي تڏهن اسرائيل غزه جي مظلوم فلسطيني عوام جي نسل ڪشي ۾ مصروف آهي ۽ ايران کان سواءِ ان کي روڪڻ وارو ڪو نظر نٿو اچي، انهن معاهدن باوجود اسرائيل لبنان جي مسلمانن خلاف به بربريت جاري رکيو پيو اچي ۽ اتي جي ڪجهه علائقن تي قبضو به ڪري رکيو آهي، تنهن ڪري حرم جي پاسبانيءَ بابت به سڀ کان وڌيڪ خدشا اسرائيل کان ئي ٿي سگهن ٿا، مسلمان ملڪن وچ ۾ دفاعي معاهدا عام مسلمانن لاءِ آخرڪار اسرائيل خلاف هڪ درست قدم طور ڏٺا وڃن ٿا، هاڻي ڪاشغر کان نيل جي ڪناري تائين اهڙن دفاعي معاهدن سان اها خوشگوار اميد وابسته ڪئي پئي وڃي ته اهي هر اسلامي ملڪ جي تحفظ ۾ پنهنجو ڪردار ادا ڪندا، اسلامي دنيا کي نيٽو جي طرز تي هڪ گڏيل فوج جي ضرورت آهي، ان لاءِ اڳ به ڪوششون ٿينديون رهيون آهن، پين اسلام ازم جون تحريڪون به هليون پر مسلمان حڪمرانن جا قبائلي اختلاف ۽ علائقائي مفاد ان رستي ۾ رڪاوٽ بڻيل رهيا، 1977ع ۾ شهيد ذوالفقار علي ڀٽي سعودي عرب، ليبيا، ابوظبي سميت ڪيترن ئي مسلمان ملڪن جا تيز رفتار دورا ڪيا هئا، سندس چوڻ هو ته هو اسلامي ملڪن وچ ۾ دفاعي معاهدو ڪرائڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهي، سندس ان دوري تان واپسيءَ کان ڪجهه ئي ڏينهن پوءِ جنرل ضياءُ الحق سندس حڪومت جو تختو اونڌو ڪري ڇڏيو، هن ته مڪي دفاعي معاهدي کان پوءِ حالتن جو تقاضو آهي ته حرم جي پاسبانيءَ کي وسيع تر تناظر ۾ ڏسي اسلامي ملڪ هڪ علمي ڪانفرنس منعقد ڪن، اها ڪانفرنس او آءِ سي جي سرپرستيءَ هيٺ به ٿي سگهي ٿي جنهن ۾ مسلمان دانشور ۽ محقق اڄ جي جديد دنيا ۾ حرم جي پاسبانيءَ جو تصور واضح ڪن، ان کان پوءِ رڳو دفاعي سهڪار نه پر اسلامي ملڪن وچ ۾ واپاري، اقتصادي، معدني ۽ تعليمي سهڪار به وڌايو وڃي، مسلمان نوجوان پڻ ڪنهن به ملڪ ۾ هجن، تمام گهڻي ذهانت ۽ بصيرت رکن ٿا، انهن جي صلاحيتن کي حرم جي پاسبانيءَ لاءِ استعمال ڪرڻ جا منصوبا تيار ڪيا وڃن.

اسلامي ملڪن وچ ۾ واپار وڌايو وڃي، يورپ هڪ گڏيل ڪرنسي ٺاهي سگهي ٿو ته پوءِ مسلمان ملڪن جي هڪ گڏيل ڪرنسي ڇو نٿي ٿي سگهي؟ عالمي بئنڪ وانگر اسلامي دنيا جو پنهنجو بئنڪ ڇو نه هجي؟ آءِ ايم ايف وانگر مسلمان ملڪن جو پنهنجو مالي فنڊ ڇو نه هجي؟ هڪ گڏيل علمي خبرون ڏيندڙ اداري ۽ علمي ٽيليويزن جي ضرورت ڇو محسوس نه ڪئي وڃي؟ اسلامي ملڪن جي يونيورسٽين وچ ۾ گڏيل سهڪار ڇو نه وڌايو وڃي؟ مسلمان دانشورن ۽ ليکڪن لاءِ نوبل انعام وانگر هڪ اسلامي انعام به هجڻ گهرجي، ملٽي نيشنل ڪمپنين وانگر اسلامي ملڪن جون گڏيل ڪمپنيون ڇو نٿيون ٺهي سگهن؟ اهو واضح ٿيڻ گهرجي ته دشمن اسان کي مسلمان هجڻ جي ڪري اڳتي وڌڻ کان روڪين ٿا ۽ مسلمان ملڪن تي جارحيت به ٿيندي رهي ٿي پر افسوس ته اسان مسلمان ٿي ڪري به هڪ ٻئي سان سهڪار نٿا ڪريون ۽ ٻين طاقتن جي هٿن ۾ کيڏون ٿا، پاڪستان، ترڪيه ۽ سعودي عرب وچ ۾ دفاعي معاهدو انتهائي خوش آئند قدم آهي، اهو معاهدو اسلامي ملڪن وچ ۾ هڪ وسيع بنياد رکندڙ سهڪار ۽ اتحاد جو بنياد بڻجي سگهي ٿو.

اڄوڪو ڏينهن ..... 10 آگسٽ

بشير خان قريشي

اڄ مشهور قوم پرست اڳواڻ بشير خان قريشيءَ جي پيدائش جو ڏينهن آهي هن جو جنم 10 آگسٽ 1959ع تي لاڙڪاڻي ضلعي جي شهر رتيديري ۾ غلام مرتضيٰ قريشيءَ جي گهر ۾ ٿيو

هن مئٽرڪ جو امتحان رتيديري ۽ ٻارهين ڪلاس جو امتحان شڪارپور ڪليج مان پاس ڪيو، ان بعد اعليٰ تعليم حاصل ڪرڻ لاءِ سنڌ زرعي يونيورسٽي ٽنڊو ڄام ۾ داخلا ورتائين، انهيءَ يونيورسٽيءَ ۾ پڙهڻ دوران جيئي سنڌ اسٽوڊنٽس فيڊريشن سان لاڳاپجي ويو ۽ 1982ع ۾ انهيءَ تنظيم جو مرڪزي نائب صدر بڻجي ويو، سائين جي ايم سيد جي وفات کان پوءِ پاڻ جيئي سنڌ قومي محاذ جو پهريائين ڊپٽي ڪنوينر ۽ پوءِ جنرل سيڪريٽري ۽ چيئرمين چونڊيو، قومي جدوجهد دوران هن ڪيترائي سال جيل به ڪاٽيو، 7 اپريل 2012ع تي وفات ڪيائين.

ٽهلرام آزاد

ٽهلرام سنڌي ٻوليءَ جو برک ليکڪ، صحافي ۽ مشهور اسٽيج ڪمپيئر هو هن جو جنم ٺٽي محمد خان شهر ۾ 1925ع ۾ ٿيو انسائيڪلوپيڊيا سنڌيانا هن جي جنم جي تاريخ 12 آگسٽ ڄاڻائي آهي جڏهن ته ڀڳوان

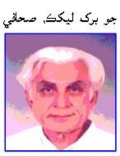

ڀاڳچنداڻيءَ جي ڪتاب Promoters and Preservers of Sindhyat ۾ 10 آگسٽ لکيل آهي ٽهلرام آزاد جو پورو نالو ٽهلرام جيسومل ڪوڏواڻي هو، مئٽرڪ تائين حيدرآباد ۾ پڙهيو ورهاڱي کان پوءِ سنڌ ڇڏي هندستان جي شهر ممبئيءَ ۾ رهائش اختيار ڪيائين، هو هڪ بهترين ڪهاڻيڪار، ناول نگار، ڪالم نگار، مضمون نگار ۽ شاعر هو خاص طور تي ٻاراڻي ادب جي حوالي سان سندس خدمتون وسارڻ جوڳيون ناهن کيس اسٽيج جو بادشاهه سڏيو ويندو هو ممبئيءَ ۾ منعقد ٿيندڙ اڪثر ثقافتي پروگرامن جي ڪمپيئرنگ هن کان ڪرائي ويندي هئي ڪڏهن ڪڏهن اسٽيج تي ڳائيندو به هو سندس ڇپيل ڪتابن ۾ "ٻاپوءَ جي سپنن جو سوراج" (مضمون)، "هيرا موتي" (ٻارن لاءِ ناول)، "معصوم مرڪ" (ٻارن جون آکاڻيون)، "سڪ جو سڏ" (سفرنامو)، "گهر جي روشني" (روسي ڪهاڻين جو ترجمو)، "جهانسيءَ جي راڻي" (ناول)، "شفا خانو" (ترجمو ڪيل ناول)، "ناري رتن" (سوانح عمريون)، "پنچتنتر راڄ" ۽ "مها ڀارت" شامل آهن هو هندستان ۾ ڇپجندڙ مختلف سنڌي ۽ هندي اخبارن مثال طور "روزاني هندستان"، "هفتيوار هندواسي" ۽ "سنڌو تارا" وغيره ۾ ڪالم پڻ لکندو هو سنڌي ٻوليءَ جي هن ساهتڪار جا 26 سيپٽمبر 1990ع تي پساهه پورا ٿيا.

ڪنيا لال تريجا

اڄ هند ۽ سنڌ جي مشهور تعليمي ماهر ۽ ليکڪ ڪنيا لال تريجا جي جنم جو ڏينهن آهي هو 10 آگسٽ 1936ع تي سنڌ جي ميرپورماٿيلي جي ڳوٺ حيات پتافيءَ ۾ پيدا ٿيو هن مئٽرڪ کان وٺي

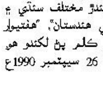

يونيورسٽيءَ تائين فرسٽ ڪلاس ۽ فرسٽ پوزيشن سان امتحان پاس ڪيا ۽ چار سونا ٻلا حاصل ڪيا هن سنڌ يونيورسٽيءَ مان انگريزي ادب ۾ ايم اي جي سند 1962ع ۾ حاصل ڪئي 1964ع ۾ هو سنڌ ڇڏي هندستان جي شهر الهاس نگر ۾ وڃي ٿانيڪو ٿيو الهاس نگر ۾ هن 1965ع کان 1975ع تائين چانڊي ٻائي همٿمل منسکاڻي (سي ايڇ ايم) ڪليج ۾ سينيئر ليڪچرار طور ڪم ڪيو 1975ع کان 1991ع تائين پرنسپال ٿي ڪم ڪيائين ان بعد آر ڪي ٽي ڪليج بندرا ۾ ڪم ڪيائين جتان 1992ع ۾ رٽائر ٿيو هو تعليمي ماهر هجڻ سان گڏ هڪ سٺو ليکڪ، شاعر، صحافي محقق ۽ سماج سڌارڪ به هو هن جي لکيل ڪتابن ۾ Holy Vedas and Holy Bible: A Comparative Study ۽ Philosophy of Vedas شامل آهن

ٻهلول خان انڙ

ٻهلول خان انڙ لاڙڪاڻي ضلعي جو مشهور زميندار ۽ سماج سڌارڪ انسان هو هن جو جنم باقراڻي تعلقي جي مشهور ڳوٺ پراڻي آباد ۾ 10 آگسٽ 1939ع تي ٿيو هن ابتدائي تعليم پنهنجي ڳوٺ مان حاصل ڪئي اڳتي هلي

بي اي ۽ ايل ايل بي جون سندون حاصل ڪيائين 1983ع ۾ "سمات تنظيم" جو بنياد وڌائين ۽ انهيءَ تنظيم کي مقبول بڻائڻ لاءِ سنڌ جي مختلف ماڳن تي ميڙاڪا ڪوٺايائين هن 26 جنوري 1998ع تي لاڙڪاڻي ۾ وفات ڪئي

امداد علي اوڍو

اڄ اڳوڻي شاگرد اڳواڻ ۽ مشهور صحافيءَ امداد علي اوڍو جي جنم جو ڏينهن آهي هو 10 آگسٽ 1947ع تي جيڪب آباد ۾ ڄائو هن ون يونٽ جي نفاذ خلاف هلندڙ جدوجهد ۾ يادگار ڪردار ادا ڪيو 1969ع ۾ ون يونٽ جي نفاذ خلاف آواز

اٿاريندي هن 100 ڏينهن تائين بُک هڙتال ڪئي هو شاگرديءَ واري زماني ۾ سنڌ نيشنل اسٽوڊنٽس فيڊريشن جو صدر رهيو سنڌي ادبي سنگت جيڪب آباد شاخ جو جنرل سيڪريٽري پڻ رهيو شاگرديءَ واري زماني ۾ هن کي ڪيترائي ڀيرا جيل وڃڻو پيو هو سنڌ يونيورسٽيءَ مان پنجن سالن لاءِ رسٽيڪيٽ پڻ ٿيو رسٽيڪيشن ختم ٿيڻ بعد هن پوليٽيڪل سائنس ۾ ايم اي جي سند حاصل ڪئي ان سان گڏ صحافت ۽ وڪالت جون سندون به حاصل ڪيائين هن 1976ع ۾ "روزاني سنڌ نيوز" جي جيڪب آباد لاءِ ضلعي رپورٽر طور صحافت جي شروعات ڪئي 1977ع ۾ هن هفتيوار سنڌ سجاڳ اخبار جاري ڪئي، جڏهن ته 1989ع ۾ مشهور سنڌي اخبار "عوامي آواز" جاري ڪيائين هو روزاني سنڌ سجاڳ ۽ روزاني سوڀ جو ايڊيٽر پڻ رهيو هو ريڊيو وائيس آف سنڌ لنڊن جو سي اي او پڻ رهيو آهي

شوڪت خواجائي

اڄ مشهور ليکڪ شوڪت خواجائيءَ جي جنم جو ڏينهن آهي هو 10 آگسٽ 1956ع تي ڪراچيءَ ۾ لطيف بخش خواجائيءَ جي گهر ۾ ڄائو مئٽرڪ، انٽر ۽ بي اي جا امتحان سکر مان پاس ڪيائين هن 1978ع ۾ ادبي دنيا ۾ پير پاتو سندس پهرين لکڻي "روزاني هلال پاڪستان" ۾ ڇپي سنڌي ادبي سنگت جي سکر شاخ سان لاڳاپيل رهيو هن سنڌ جي قديم ماڳن ۽ تاريخي شخصيتن تي ڪيترائي تحقيقي مضمون لکيا هن جي ڇپيل ڪتابن ۾ "ڳالهيون منهنجي سنڌ جون"، "سوانح حيات سيد مڪي شاهه" ۽ "مرڻ ناهي مهٽو" شامل آهن هن روهڙيءَ ۾ ستين جي ماڳ جي حفاظت لاءِ ڪافي آواز اٿاريو جنهن ڪري اتان جي قبضاخور مافيا سندس دشمن بڻجي پئي 10 مئي 2011ع تي سندس گهر جي دريءَ مان ڪجهه ماڻهن تيزاب اڇلائي ڪيس سخت زخمي ڪري وڌو افسوس جو هو انهن زخمن جو تاب نه سهي سگهيو ۽ 24 جون 2011ع تي وڃي مالڪ حقيقيءَ سان مليو

مختيار انڙ

حميده پروين اوٺو

سنڌ جي هن سلجهيل وند ناريءَ جو جنم اڄوڪي ڏينهن تي 1984ع ۾ دولتپور شهر ويجهو ڳوٺ محمد اوٺي ۾ ٿيو ابتدائي تعليم پنهنجي ڳوٺ مان حاصل

ڪيائين ۽ مئٽرڪ جو امتحان گورنمينٽ گرلز هاءِ اسڪول دولتپور مان پاس ڪيائين هن گورنمينٽ ڪاليج دولت پور مان گريجوئيشن ڪئي ۽ سنڌ يونيورسٽي ڄامشوري مان سنڌي ادب ۾ ماسٽر ڊگري حاصل ڪئي حميده پروين هميشه تعليمي، سماجي ۽ ادبي سرگرمين ۾ سرگرميءَ سان حصو ورتو آهي هن پنهنجي ڳوٺ جي 50 کان وڌيڪ غريب شاگردن ۽ شاگردياڻين کي مفت ۾ ٽيوشن پڙهائي سندن مستقبل سڌارڻ جي ڪوشش ڪئي هن دولتپور ۾ ڪيترائي ڪتابي ميلا، لطيف ڏڻ، سائنس ڏڻ ۽ ٻيا علمي، سماجي ۽ سائنسي پروگرام منعقد ڪرايا آهن هن عورتن ۾ علمي شعور پيدا ڪرڻ لاءِ دولتپور ۾ ناري اسٽڊي سرڪل جو بنياد رکيو هوءَ انا الحق اڪيڊميءَ جي عورت ونگ جي سربراهي پڻ ڪندي رهي آهي هوءَ 2020ع ۾ پرائمري اسڪول ٽيچرس ايسوسيئيشن تعلقي قاضي احمد جي جوائنٽ سيڪريٽري پڻ رهي چڪي آهي

شمشيرالحيدري

اڄ سنڌ جي برک اديب، شاعر ۽ صحافيءَ شمشيرالحيدريءَ جي ورسيءَ جو ڏينهن آهي هن ناميارو ليکڪ جو جنم 15 سيپٽمبر 1931ع تي بدين ضلعي جي شهر ڪڍڻ ۾ ٿيو ابتدائي تعليم بدين مان

حاصل ڪيائين ان بعد سنڌ مدرسته الاسلام ڪراچي اين جي وي اسڪول ڪراچي، نورمحمد هاءِ اسڪول حيدرآباد ۽ لارينس اسڪول ٽنڊو باگي ۾ پڙهيو اڳتي هلي سنڌ يونيورسٽيءَ مان بي اي ۽ ايم اي (سنڌي ادب) جون سندون حاصل ڪيائين هن ڪيترين ئي ننڍين ۽ وڏين نوڪريون ڪيون ۽ آخر ۾ يوٿ انويسٽمينٽ پروموشن بيورو ۾ پرووينشل چيف طور رٽائر ٿيو هن صحافتي زندگيءَ جي شروعات 1952ع ڌاري بدين مان جاري ٿيندڙ اعلان حق اخبار سان ڪئي ان بعد روزاني مهراڻ حيدرآباد جو ايڊيٽر ٿيو انهيءَ اخبار ۾ ايم آر ڊي تحريڪ کي هٿي ڏيارڻ سبب کيس ايڊيٽر جي عهدي تان هٽايو ويو ان بعد ماهوار هلچل، روزاني هلال پاڪستان ڪراچي، روزاني مومل ڪراچي، روزاني خلق، ساٿيهه ڊائجيسٽ ۽ ٻين اخبارن ۽ رسالن جو ايڊيٽر رهيو 1965ع کان 1977ع تائين نئين زندگي رسالي جو ايڊيٽر رهيو مهراڻ رسالي سان به سندس لاڳاپو رهيو صحافت سان گڏ سنڌي ادبي دنيا جو به هڪ وهائو تارو هو هو لڳ ڀڳ ڏهه سال سنڌي ادبي سنگت جو مرڪزي سيڪريٽري جنرل رهيو نثر توڙي نظم ۾ ساراهڻ جوڳيون خدمتون سرانجام ڏنائين هن کي آزاد نظم جي باني شاعرن ۾ شمار ڪري سگهجي ٿو هن مختلف موضوعن تي لڳ ڀڳ 17 ڪتاب لکيا هن 1993ع کان 1995ع تائين سنڌي ادبي بورڊ جي سيڪريٽريءَ طور ڪم ڪيو هن ريڊيو پاڪستان حيدرآباد ۽ ڪراچيءَ تي ڪيترن ئي پروگرامن جي ميزبان طور ڪم ڪيو هو پاڪستان ٽيليويزن جو پهريون سنڌي ڪمپيئر ۽ نيوز ڪاسٽر پڻ رهيو هن ريڊيو ۽ ٽيليويزن لاءِ ڪيترائي ڊراما ۽ ڊاڪيومينٽريون تحرير ڪيون هن انمول انسان 10 آگسٽ 2012ع تي ڪراچيءَ ۾ وفات ڪئي

پروفيسر عطاءُ الله ابڙو

هن نامور تعليمي ماهر، محقق ۽ سنڊيڪار جو جنم 5 ڊسمبر 1952ع تي تعلقي ميرو خان، ضلعي قمبر شهدادڪوٽ جي ڳوٺ حيدر ڏيکي ۾ ٿيو هن سنڌ يونيورسٽيءَ جي باٽني شعبي مان ماسٽر آف سائنس جي سند حاصل ڪئي، ان سان گڏ ايل ايل بي جي سند پڻ حاصل ڪيائين هن تعليم کاتي ۾ باٽنيءَ جي ليڪچرار طور پنهنجي عملي زندگيءَ جي شروعات ڪئي ۽ پروفيسر طور رٽائر ٿيو هن 1970ع واري ڏهاڪي ۾ هڪ ڪهاڻيڪار طور لکڻ شروع ڪيو اڳتي هلي ترجمي ۽ تحقيق طرف ڌيان ڏنائين سندس ڇپيل ڪتابن ۾ "غلامي" (ترجمو)، "آزادي" (ترجمو)، "ساحل ۽ سمنڊ" (ترجمو)، "ڀڳت ڪبير جا دوها" ۽ "رباعيات عمر خيام" (ترجمو) شامل آهن هن 10 آگسٽ 2012ع تي لاڏاڻو ڪيو

ميٺو خان سوز

اڄ مشهور سگهڙ شاعر ۽ نثر نويس ميٺو خان سوز جي ورسيءَ جو ڏينهن آهي هن جو جنم 1938ع ڌاري ڪنڊڪوٽ ضلعي جي ڳوٺ شڪل خان پنڊگولر ۾ ٿيو هن ابتدائي تعليم ڪمال خان

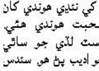

سهرياڻيءَ جي پرائمري اسڪول مان حاصل ڪئي 1954ع ۾ سنڌي فائنل جو امتحان پاس ڪيائين ممتاز ڪاليج خيرپور مان انٽر آرٽس جو امتحان پاس ڪيائين عملي زندگيءَ جي شروعات پرائمري اسڪول جي استاد طور ڪيائين اڳتي هلي اها نوڪري ڇڏي انفارميشن آفيسر مقرر ٿيو هن کي ننڍي هوندي کان ئي شاهه جي شاعريءَ سان محبت هوندي هئي شاگرديءَ واري زماني ۾ ڪميونسٽ لڏي جو ساٿي بڻجي ويو هو هڪ بلند پائي جو اديب پڻ هو سندس مضمون ۽ مقالا مختلف ادبي رسالن ۽ اخبارن جي زينت بڻيا هن "ٻولي ٻجهارت" نالي هڪ ڪتاب پڻ لکيو جيڪو 2021ع ۾ ڇپيو هن 10 آگسٽ 2022ع تي وفات ڪئي

CLASSIFIED ADVERTISMENT

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ جناب فيملي جج شهيد بينظير آباد
(روبرو جناب عابد علي لاکو)
فيملي سوٽ نمبر 317 سال 2026

مسمات ڪلثوم ڌيءُ سجل شاهه رهندڙ اعجاز آباد نزد سوئي گيس اسٽاپ سانگهڙ روڊ نوابشاهه. پلينٽف.بخلاف سيد ابرار حسين ولد سيد علي رضا شاهه عرف سائين ميان رهندڙ ڳوٺ پير معين مهدي شاهه سرهاڙي روڊ نزد نواب ڏاهري اسٽيشن تعلقو سڪرنڊ سيل نمبر 03133291330 . ڊفينڊنٽس

.مٿين ڊفينڊنٽس ڏانهن:

جيئن ته مٿين پلينٽف توهان جي خلاف نڪاح ٽوڙائڻ لاءِ درخواست داخل ڪئي آهي تنهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهه ڪجي ٿو ته 20-08-2026 تي وقت 8.30 بجه صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

فيملي جج شهيد بينظير آباد

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ جناب فيملي جج شهيد بينظير آباد
(روبرو جناب عابد علي لاکو)
فيملي سوٽ نمبر 346 سال 2026

مسمات سيما ڌيءُ خادم حسين رند رهندڙ سانگهڙ روڊ نوابشاهه .. پلينٽف.بخلاف.جاويد علي ولد شاهنواز خان رند رهندڙ ڳوٺ حاجي لال خان هالائي 60 تعلقو محرابپور ضلعو نوشهروفيروز . ڊفينڊنٽس

.مٿين ڊفينڊنٽس ڏانهن:

جيئن ته مٿين پلينٽف توهان جي خلاف نڪاح ٽوڙائڻ لاءِ درخواست داخل ڪئي آهي تنهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهه ڪجي ٿو ته 15-08-2026 تي وقت 8.30 بجه صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

فيملي جج شهيد بينظير آباد

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ سول/فيملي جج اينڊ جي ايم II هالا
(روبرو جناب علي حسن مري)
فيملي سوٽ نمبر 110 سال 2026

مسمات ثانيه ڌيءُ مشتاق احمد زال محمد صابر ذات ملاح رهندڙ ڳوٺ لقمان ڪوريجو هالا نيو سيل 03073743113 .. پلينٽف.بخلاف.محمد صابر ولد محمد صالح ذات بلوچ رهندڙ سڪرنڊ بائي پاس تعلقو سڪرنڊ 03001222205 . ڊفينڊنٽس

.مٿين ڊفينڊنٽس ڏانهن:

جيئن ته مٿين پلينٽف توهان جي خلاف نڪاح ٽوڙائڻ لاءِ درخواست داخل ڪئي آهي تنهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهه ڪجي ٿو ته 12-08-2026 تي وقت 8.30 بجه صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

سول/فيملي جج اينڊ جي ايم II هالا

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ سول/گارڊين جج اينڊ جي ايم II هالا
(روبرو جناب علي حسن مري)
گارڊين سوٽ نمبر سال 2026

ڏاڙهون ولد محمد مراد ذات ٻگهيو رهندڙ ڳوٺ قاسم ٻگهيو بي او ڪامران خان نظاماڻي تعلقو هالا ضلعو مٽياري .. اپيليڪينٽ.بخلاف (1) مسمات ميرزادي بيواهه (2) عديل (3) مسمات نازش (4) مسمات فهميده (5) مسمات مهوش (6) مسمات فريده سڀ پٽ ڌيئرون ڏاڙهون (7) مزمل ولد ڏاڙهون عمر 14 سال 20 ڏينهن ماتر معرفت گارڊين مسمات ميرزادي رهندڙ ڳوٺ قاسم ٻگهيو بي او ڪامران خان نظاماڻي تعلقو هالا ضلعو مٽياري (8) جنرل پبلڪ ايٽ لارج . اپونٽس

.مٿين اپونٽس ڏانهن:

جيئن ته مٿين اپيليڪينٽ گارڊين درخواست زير قلم 7.10.29 گارڊين اينڊ وارڊ ايڪٽ تحت درخواست داخل ڪئي آهي تنهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهه ڪجي ٿو ته 10-08-2026 تي وقت 8.30 بجه صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

سول/گارڊين جج اينڊ جي ايم II هالا

ڪورٽ نوٽيس

عدالت ۾ جناب ايڊيشنل ڊسٽرڪٽ جج ڄامشورو
(روبرو جناب تصور علي راجپوت)
سول اپيل نمبر 35سال 2026

محمد قاسم سومرو ولد غلام رسول سومرو رهندڙ 20/265 هاليڊر آچار اسٽريٽ شڪارپور سنڌ معرفت اٽارني ڪاشف علي ولد محمد قاسم سومرو رهندڙ 196-A سنڌ يونيورسٽي سوسائٽي فيز 1 ڄامشورو .. اپيليڪينٽ.بخلاف (1) سينئر ميمبر بورڊ آف روينيو شهباز بلڊنگ حيدرآباد (2) خليل احمد ولد غلام رسول سومرو رهندڙ گهر نمبر 240-21/139 هزاري در سومرا محلا شڪارپور (3) مسمات Safi زال آفتاب احمد ميمڻ رهندڙ گهر نمبر B-6 واپڊا ڪالوني ٿرمل پاور اسٽيشن ڄامشورو (4) سب رجسٽرار ڪوٽڙي (5) مختيارڪار روينيو تعلقو ڪوٽڙي . ريسپونڊنٽس

.مٿين ريسپونڊنٽس ڏانهن:

جيئن ته مٿين اپيليڪينٽ سول اپيل زير قلم 96 سي پي سي ۽ ٻي درخواست سسپينشن آف آپريشن آف ججمينٽ تاريخ 02-02-2026 ۽ ڊڪري 06-02-2026 جي خاتمي لاءِ درخواست داخل ڪئي آهي جيڪا پاس ڪئي لرنڊ سينئر سول جج 1 ڪوٽڙي ايف سي سوٽ نمبر 109/2022 ۾ تنهنڪري توهان کي هن اخباري نوٽيس ذريعي آگاهه ڪجي ٿو ته 12-08-2026 تي وقت 8.30 بجه صبح جو توهان پاڻ يا ڪنهن وڪيل جي معرفت هن ڪورٽ ۾ حاضر رهي پنهنجا جواب داخل ڪندا توهانجي غير حاضر رهڻ جي صورت ۾ ڪيس کي هڪطرفو ٻڌي قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو

ايڊيشنل ڊسٽرڪٽ جج ڄامشورو

لاتعلقي جو اظهار

هرعام وخاص کي اطلاع ٿو ڪجي ته پنهنجي سالن هر هڪ نالي (1) شيردل ولد حاجي ملوڪ (2) نواب علي ولد حاجي ملوڪ (3) نذير علي ولد حاجي ملوڪ (4) نصير علي عرف باگو ولد حاجي ملوڪ غلط ماڻهن جي صحبت ۾ رهي ڪري خراب ٿي ويا آهن ڪافي سمجهاڻ باوجود چون ۾ نه رهيا آهن جنهن سبب آئون تنگ اچي ڪري سندن سان لاتعلقي جواظهار ڪيان ٿو اگر ڪو به شخص يا ادارو سندن سان ڪنهن به قسم جي ڏيتي ليتي ڪندو يا ڦلو فساد ڪندو ته ان سان منهنجو ڪنهن به قسم جو واسطو نه رهندو منهنجو هي بيان رڪارڊ تي رکيو وڃي جيئن وقت ضرورت ڪم اچي سگهي

قربان علي ولد قادر بخش رهندڙ ڳوٺ حاجي مراد خاصخيلي تعلقو سڪرنڊ ضلعو نوشهروفيروز

بقايا 1 روزاني عبرت

ڊي ايس پي نوري آباد ڪليم الله سومرو واقعي واري هنڌ پهچي ڳوٺاڻن سان ڳالهيون ڪيون، جنهن بعد روڊ کي ٽريفڪ لاءِ کولرايو ويو ٻئي طرف ڊي ايس پي نوري آباد ڪليم الله سومرو جو چوڻ آهي ته خميساڻي خاصخيلي جا ماڻهو نوري آباد پوليس وٽ موجود ناهن ڊي ايس پي موجب، روڊ نوري آباد ٿاڻي جي حد ۾ بند ڪيو ويو هوجنهن ڪري ڳوٺاڻن سان ڳالهيون ڪري روڊ کولرايو ويو آهي پوليس پاران ڳوٺاڻن کان هڪ ڪلاڪ کان وڌيڪ وقت ورتو ويو آهي جڏهن ته ڊي ايس پي جو چوڻ آهي ته معاملي جي وڌيڪ تصديق ڪئي ويندي جيڪڏهن معلوم ٿيو ته ڪنهن بيگناهه ماڻهو کي پوليس کڻي وئي آهي ته کين آزاد ڪرائڻ لاءِ قدم کنيا ويندا

بقايا 2 روزاني عبرت

۾ گهر گهر ورڪ مهم هلائي رهيا آيون ۽ اسان کي عوام پاران بهترين موٽ ملي رهي آهي ۽ پي ايس 30 سميت هاڻي عوام پي پي مان بيزار ٿي چڪو آهي اگر پ پ پاران ڌانڌولي نه ڪئي وڃي ته پي ايس 30 سميت پوري سنڌ ۾ پ پ هارائي ويندي ويندي پر پي پي جي حڪومت هجڻ ڪري وڏيرا شاهي پيري مريدي ۽ ڏنڊي جي زور تي غريب مسڪين ماڻهن کي مجبور ڪيو وڃي ٿو ۽ سنڌ جا ٿاڻا انهن جي اشارن تي هلن ٿا هن پي ايس 30 جي تڪ جي عوام کي گهرجي ته ان پراڻن آزمايل پٺن کي ڇڏي ڏيو ۽ پنهنجي ووٽ جي ضمير جو فيصلو خد ڪيو ۽ تحريڪ لبيڪ جو ساٿ ڏيو

بقايا 3 روزاني عبرت

ته آفر آرڊر حاصل ڪرڻ لاءِ هو گذريل ڪيترن ئي مهينن کان مسلسل پرامن احتجاج ڪري رهيا آهن، پر تعليم کاتي جا لاڳاپيل عملدار سندن جائز مطالبن ۽ آواز تي ڌيان ڏيڻ لاءِ تيار ناهن. هنن الزام لڳايو ته 45 مارڪون حاصل ڪندڙ اميدوارن کي نظرانداز ڪري 40 ۽ 41 مارڪون حاصل ڪندڙ اميدوارن کي آفر آرڊر جاري ڪيا ويا آهن، جنهن سان ميرٽ جي لتاڙ ٿي رهي آهي. اميدوارن مطالبو ڪيو ته آفر آرڊرن جي ورهاست واري عمل کي شفاف بڻائي ميرٽ موجب حقدار اميدوارن کي سندن حق ڏنو وڃي. احتجاج ڪندڙن وڌيڪ چيو ته ڪيترن ئي

مهينن کان روزگار جي آس ۾ انتظار ڪري رهيا آهيون، پر آفر آرڊر جاري نه ٿيڻ سبب اسان ۽ اسان جا خاندان سخت پريشانين کي منهن ڏئي رهيا آهيون ۽ فاقاڪشي واري زندگي گذارڻ تي مجبور آهيون. هنن سنڌ جي تعليم کاتي جي صوبائي وزير سيد سردار علي شاهه ۽ لاڳاپيل اختيارين کان مطالبو ڪيو ته معاملي جو فوري نوٽيس وٺي، ميرٽ جي بنياد تي حقدار پي ايس ٽي ۽ جي اي ايس ٽي ويٽنگ اميدوارن کي بنا دير آفر آرڊر جاري ڪيا وڃن ۽ پکڙيل بيچيني ختم ڪئي وڃي.

بقايا 4 روزاني عبرت

ڪرڻ جي صورت ۾ هو انتقام تي لهي آيو آهي جنهن گذريل ٽن مهينن کان اسان جي پگهار بند ڪري ڇڏي آهي جيڪا وڏي زيادتي آهي هنن چيو ته ٽائون آفيسر ڪنڊيارو اسان جي جائز پگهار بند ڪري پنهنجا غلط ڪم وٺڻ چاهي ٿو جيڪو ڪنهن به صورت ۾ نه ٿيندو هنن اعلا اختيارين کان مطالبو ڪيو ته ٽن مهينن جون پگهارون جاري ڪري ٽائون آفيسر ڪنڊيارو خلاف قدم کنيو وڃي ٻي صورت ۾ سخت احتجاج ڪيو ويندو

بقايا 5 روزاني عبرت

رشيد سنڌي، اشفاق مهر خادم شر سميت ڪيترن ئي عهديدارن ۽ ڪارڪنن کي گرفتار ڪري پوليس موبائلن ۾ کڻي وئي واپڊا اسڪارپ ڪالوني ۾ شهيد بشير خان قريشي جي سالگره جي حوالي سان پروگرام رٿيو ويو هو جنهن ۾ جسقم ۽ جساف جا اڳواڻ ۽ ڪارڪن شرڪت لاءِ پهتا هئا پروگرام دوران اوچتو پوليس جي وڏي نفري اتي پهچي وئي ۽ پروگرام واري هنڌ کي گهيري ۾ وٺي اڳواڻن ۽ ڪارڪنن کي گرفتار ڪيو ويو پوليس جي ڪارروائي کان پوءِ علائقي ۾ ڇڪتاڻ واري صورتحال پيدا ٿي وئي جڏهن ته جسقم ۽ جساف جي ڪارڪنن پاران پوليس ڪارروائي خلاف سخت احتجاج ۽ گرفتاريون واپس وٺڻ جو مطالبو ڪيو ويو جسقم اڳواڻن جو چوڻ آهي ته شهيد بشير خان قريشي جي سالگره جي حوالي سان پرامن پروگرام منعقد ڪيو پئي ويو جنهن دوران پوليس پاران ڪارروائي ڪري اڳواڻن ۽ ڪارڪنن کي گرفتار ڪرڻ مذمت جوڳو عمل آهي ٻئي طرف پوليس پاران ڪارروائي ۽ گرفتاري بابت موقف سامهون نه اچي سگهيو آهي.

بقايا 6 روزاني عبرت

هٿن ۾ مقتول ٻار جون تصويرون کڻي سخت نعريبازي ڪندي قاتلن جي فوري گرفتاري جو پرزور مطالبو ڪيو. مظاهرين چيو ته معصوم ٻار جو بيگناهه قتل انتهائي افسوسناڪ ۽ ظلم جي انتها آهي هنن چيو ته 6 ڏينهن گذرڻ باوجود به ايس ايڇ او کانپورمهر معصوم عبدالرحيم ڪڏاڻي جي قتل ۾ ملوث جوابدارن کي گرفتار ڪرڻ ۾ مڪمل طور ناڪام رهيو آهي، جنهن سبب وارثن ۾ سخت بيچيني ۽ ڪاوڙ پکڙيل آهي. وارثن مطالبو ڪيو آهي ته ايس ايڇ او کانپورمهر کي هٽائي اسان سان انصاف ڪيو وڃي ٻي صورت ۾ اسان ايس ايس پي گهوٽڪي جي آفيس ٻاهران احتجاج ڪندا سين.

بقايا 7 روزاني عبرت

وٺي جوابدار کي آزاد ڪري ڇڏيو ۽ فريادي کي بغير ٻڌائڻ جي جوابدار کي آزاد ڪري ڇڏيو آهي ۽ جڏهن ايس ايڇ او کان پڇاڻو ڪيو ته ايس ايڇ او ويٽر مٿس ڪاوڙجي پيو ۽ ڪيس ٿاڻي مان نڪري وڃڻ جو حڪم ڏنو غلام اصغر لنڊ ميڊيا سان ڳالهائيندي وڌيڪ چيو ته هو چوري جي واقعي بابت انصاف جي اميد سان ٿاڻي تي پهتو پر گرفتار ڪيل جوابدار کي پوليس ڳري رشوت وٺي آزاد ڪري ڇڏيو پوليس جو فرض آهي ته شڪايت ڪندڙ کي انصاف فراهم ڪري ۽ جيڪڏهن ڪنهن شخص کي چوري جي الزام ۾ گرفتار ڪيو ويو هو ته ان متعلق قانوني طريقيڪار اختيار ڪيو وڃي هان پر ايس ايڇ او پنهنجي عدالت لڳائي ۽ پنهنجو فيصلو ڪري نا انصافي ڪئي هن مطالبو ڪيو ته معاملي جي شفاف جاچ ڪرائي انصاف ڪيو وڃي غلام اصغر لنڊ پوليس جي اعلي اختيارين کان مطالبو ڪيو آهي ته واقعي جو نوٽيس وٺي غيرجانبدارانه جاچ ڪرائي وڃي، آزاد ڪيل جوابدار کي ٻيهر گرفتار ڪري مٿس ڪيس داخل ڪيو وڃي

بقايا 8 روزاني عبرت

اونڌي ٿي وئي. حادثي واري هنڌ موجود ماڻهن موجب شروعاتي طور تي حادثي جو سبب فوتي کي ننڊ جو جهٽڪو اچڻ ٻڌايو پيو وڃي، تنهن هوندي به حادثي جو اصل سبب معلوم نه ٿي سگهيو آهي. حادثي جي نتيجي ۾ ڪار ۾ سوار ٻه ڄڻا زخمي ٿيا. اطلاع ملڻ تي امدادي ٽيمون واقعي واري هنڌ پهچي فوت ٿيل [illegible]ز آرائين جو لاش ۽ زخمين کي فوري طور تعلقه اسپتال ڊگهڙي منتقل ڪيو ويو. [illegible]ز آرائين جي ڪار حادثي ۾ فوت ٿيڻ جي خبر جيئن ئي سونار پاڙي جي رهواسين ۽ ميزان بئنڪ جي ملازمن کي پئي ته علائقي ۾ ڏک جي لهر ڇانئجي وئي. دوست عزيز مٽ مائٽ ۽ بئنڪ ملازم سخت صدمي ۾ مبتلا ٿي ويا. مرحوم [illegible]ز آرائين جي جنازي نماز نماز عصر کانپوءِ عيدگاهه گرائونڊ يوسف آباد ڊگهڙي ۾ ادا ڪئي وئي، جنهن ۾ وڏي انگ ۾ ،مٽ مائٽن، ميزان بئنڪ جي ملازمن ۽ شهرين وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي. بعد ۾ مرحوم کي مقامي قبرستان ۾ مٽيءَ ماءُ حوالي ڪيو ويو.

بقايا 9 روزاني عبرت

ٻين اڳواڻن ۾ هزارجوڪ تي احتجاجي ڪئمپ قائم ڪئمپ تي پوليس جو ڪرڙو زبردستي ڪئمپ ختم ڪرائي وئي ان سلسلي ۾ اڳواڻن ميڊيا سان ڳالهائيندي هنن چيو سپريم ڪورٽ جي وڪيل ۽ قومي عوامي تحريڪ جي سربراهه اياز لطيف پليجو کي سنڌ جو آواز بلجڻ ۽ سنڌ جي مسئلن بابت آواز اٿارڻ تي نيشنل سائبر ڪرائيم ايجنسي پاران پيش ٿيڻ لاءِ نوٽيس جاري ڪرڻ خلاف سنڌي قوم ۾ سخت ڪاوڙ ۽ تشويش پکڙجي وئي، ڪيو اي ٽي اڳواڻن وڌيڪ ڳالهائيندي چيو ته اياز لطيف پليجو سنڌ جي بنيادي حقن، پاڻي، زمين ۽ سنڌ جي وحدت بابت مسلسل آئيني ۽ جمهوري انداز ۾ آواز اٿاريندو رهيو آهي، تنهنڪري اهڙي آواز کي نوٽيسن ۽ دٻاءَ ذريعي خاموش ڪرائڻ جي ڪوشش ڪنهن به صورت ۾ قابل قبول ناهي، سنڌ حڪومت پوليس معرفت سنڌ جي حقن لاءِ احتجاج ۾ رڪاوٽون وجهي گرفتاريون ۽ ڪوڙا ڪيس داخل ڪن ٿا جيڪو عمل اظهار جي آزادي ۽ جمهوريت جي توهين آهي ان موقعي تي ، عدنان سميع پٽو خان محمد ڏيٿو شاهنواز ابڙو، نعيم سينار ۽ ٻين شرڪت ڪئي اڳواڻن واضح ڪيو ته سنڌ جي وحدت، وسيلن ۽ آئيني حقن جي تحفظ لاءِ جدوجهد جاري رهندي ۽ سنڌ جي حقن بابت آواز ڪنهن به دٻاءَ هيٺ خاموش نه ڪيو ويندو

بقايا 10 روزاني عبرت

وائيس چيئرمين علي شير بڪڪ، وائيس چيئرمين محمد قاسم ڪانڌڙو صدر امام ڏنو ڪانڌڙو سينئر نائب صدر لاءِ مشتاق ميمڻ، مهتاب ڪانڌڙو ساجد ڪانڌڙو جوائينٽ سيڪريٽري لاءِ علي ڏنو ڪانڌڙو محبوب سومرو موسي ڪانڌڙو اقبال ڪيڙائو سرفراز ميمڻ، عبدالستار چانڊيو سميت ٻين کي چونڊيو ويو جڏهن ته پاڪستان زنده باد بيسڪ آرگنائيزيشن جي باني ۽ ڊائريڪٽر اينٽي ڪرپشن سنڌ مير نادر خان ابڙو جي والد ڪامريڊ تاج محمد ابڙو جي 102 هين سالگرهه تقريب جو ڪيڪ پڻ ڪاٽيو ويو ان موقعي تي چونڊيل اڳواڻن خطاب ڪندي چيو ته پاڪستان زنده باد بيسڪ آرگنائيزيشن هڪ فلاحي ۽ محب وطن تنظيم آهي، جلد سجاول ضلع جي مختلف تعلقن ۽ سٽي توڙي يونين سطح تي تنظيمي باڊيون جوڙي عملي ڪمن جو آغاز شروع ڪيو ويندو هنن اعلان ڪيو ته انشا[illegible] 14 آگسٽ تي پاڪستان جي آزادي واري ڏينهن تي هڪ وڏي ريلي ۽ جشن ملهايو ويندو

بقايا 11 روزاني عبرت

پريس ڪلب راڻيپور ۾ سالگرهه جي تقريب منعقد ڪئي وئي، جنهن ۾ اديبن، دانشورن، شاعرن، قومپرست اڳواڻن ۽ ڪارڪنن شرڪت ڪئي، تقريب دوران شهيد بشير خان قريشي جي جنم ڏينهن جو ڪيڪ ڪاٽيو ويو ۽ ڪيس کي لفظن جي ڀيٽا پيش ڪئي وئي، تقريب ۾ جسقم بشير خان قريشي ضلعي خيرپور جي صدر ڪرم خان سامٽيو ضلعي جنرل سيڪريٽري زاهد شنباڻي، تعلقي صدر حاڪم منگي، نواز شنباڻي، زبير احمد سهتو اياز سهتو مهتاب سهتو جاٺا سولنگي، مزاحمتي شاعر لالڻ چنا، منير ميمڻ، فقير محمد عباسي ۽ ٻين شرڪت ڪئي، ان موقعي تي اڳواڻن صحافين سان ڳالهائيندي چيو ته شهيد بشير خان قريشي پنهنجي سموري زندگي سنڌ جي حقن ۽ سنڌي قوم جي آجپي لاءِ جدوجهد ڪندي گذاري ۽ پنهنجي جان جو نذرانو پيش ڪيو. هنن چيو ته بشير خان قريشي سائين جي ايم سيد جي فڪر ۽ ڏسيل واٽ تي هلندي سنڌ جي ماڻهن ۾ قومي شعور اجاگر ڪرڻ لاءِ پنهنجي زندگي وقف ڪري ڇڏي، سنڌ جي وسيلن جي تحفظ جو معاملو هجي، سنڌ جي وحدت تي وار جي ڳالهه هجي يا سنڌي ماڻهن سان ٿيندڙ ڪنهن به ناانصافي خلاف آواز بلند ڪرڻو هجي، شهيد بشير خان قريشي هميشه اڳين صفن ۾ نظر ايندو هو هن پنهنجي جدوجهد ذريعي سنڌ جي نوجوانن ۽ عوام کي پنهنجي ڌرتي، ٻولي، ثقافت ۽ وسيلن جي تحفظ لاءِ سجاڳ ڪيو هنن وڌيڪ چيو ته شهيد بشير خان قريشي سنڌ جو هڪ اصول قومي هيرو هو جنهن پنهنجي اصولن ۽ فڪر تان ڪڏهن به پوئتي هٽڻ قبول نه ڪيو سندس جدوجهد، قربانيون ۽ سنڌ سان محبت ايندڙ نسلن لاءِ مشعل راهه آهن. شهيد بشير خان قريشي جو خال صدين تائين ڀرڻ ڏکيو آهي، جڏهن ته سندس ڇڏيل قومي فڪر ۽ جدوجهد جو سفر جاري رکڻ ئي ڪيس حقيقي ڀيٽا آهي، تقريب جي آخر ۾ شهيد بشير خان قريشي جي قومي جدوجهد، قربانين ۽ سنڌ سان سندس وابستگي کي ساراهيندي سندس فڪر تي هلڻ ۽ سنڌ جي حقن لاءِ پرامن جدوجهد جاري رکڻ جو عزم پڻ ورجايو ويو.

بقايا 12 روزاني عبرت

ڪندي چيو ته سنڌ صدين کان پنهنجي الڳ سڃاڻپ رکندڙ سرزمين رهي آهي ۽ ان جي هزارين سالن تي پکڙيل تهذيب، تاريخ ۽ ثقافت موجود آهي. ڪجهه شرپسند عنصر انتظامي يونٽن ۽ نون صوبن جي نالي ۾ سنڌ جي وحدانيت کي نقصان پهچائڻ ۽ سنڌ کي ٽڪرن ۾ ورهائڻ جون ڳالهيون ڪري رهيا آهن، جيڪي سنڌ جي عوام ڪنهن به صورت ۾ قبول نه ڪندي. سنڌ جي وحدت تي ڪو به وار برداشت نه ڪيو ويندو ۽ سنڌ جو هڪ ٻار به جيستائين زنده آهي، تيستائين سنڌ جي ورهاست يا ٽڪرا ٿيڻ جو خواب ڪڏهن به ساڀيان نه ٿيندو. شرڪت ڪندڙن سنڌ جي وحدت، تاريخي سڃاڻپ ۽ ثقافتي ورثي جي تحفظ لاءِ پنهنجي جدوجهد جاري رکڻ جو عزم پڻ ورجايو

بقايا 13 روزاني عبرت

داڻيال جاگيراڻي، احسن عرف هوشو جاگيراڻي کي ڪنهن کڻي ويا، هن وقت تائين انهن کي ظاهر نه ڪيو ويو آهي، مختلف ٿاڻن سميت ٻين هنڌن تي ڳولها ڪئي آهي، پر ڪو به ڏس پتو نه پئجي سگهيو آهي، هنن چيو ته منهنجا پٽ پورهيت آهن انهن جو ڪو ڏوهه آهي ته انهن ڪورٽن ۾ پيش ڪيو وڃي، اسان جي اعلي اختيارن آئي جي سنڌ ڊي آئي جي حيدرآباد نوٽيس وٺي، اسان جي معصوم پٽ نوجوان کي فوري طور آزاد ڪيو وڃي، ته ٻي صورت ۾ سخت احتجاج ڪيو ويندو

بقايا 14 روزاني عبرت

ڪيس فوري طور تي علاج لاءِ دادو جي ايڇ ڪيو اسپتال منتقل ڪيو ويو پر هو طبي امداد دوران فوت ٿي ويو نوجوان جي فوت ٿيڻ جي خبر جيئن ئي گهر پهتي ته ڪهرام مچي ويو، جڏهن ته وارثن ۽ علائقي ۾ سوڳ جي لهر ڇانئجي وئي. نوجوان جي اوچتي فوت ٿيڻ تي وارث سخت صدمي ۾ مبتلا آهن.

بقايا 15 روزاني عبرت

ڪري احتجاجي ريلي ڪڍي، احتجاجي ريلي دڪڻ ناڪي کان عمران پناڻ ۽ وفا عباسي جي اڳواڻي ۾ دڪڻ ناڪي کان ٿيندي، شاهي بازار ،نور مصطفي چوڪ کان ٿيندي پريس ڪلب پهتي، جتي احتجاجي ڌرڻو هنيو ويو احتجاج ڪندڙن مطالبو ڪيو ته آصف پناڻ جي ڪيس ۾ گهربل جوابدار اڳوڻو ايس ايڇ او هدايت الله ٽنوائي سميت سمورا جوابدار گرفتار ڪري، شهر ۾ امن بحال ڪيو وڃي، ريلي کي عبدالستار بروهي ،دلشاد احمد پٽي، بابر خان، عمران صفي ،شرف الدين جکرو، سيد اياز شاهه ۽ ٻين گهرو وزير ۽ آئي جي سنڌ کان مطالبو ڪيو ته آصف پناڻ جي ڪيس گهربل جوابدار گرفتار ڪري، ڳڙهي ياسين شهر ۾ امن بحال ڪرايو وڃي.

بقايا 16 روزاني عبرت

فوت ٿيڻ جي تصديق ڪئي وئي، اهڙي طرح جيڪب آباد جي مسلم جي رهواسي عبدالوهاب چاچڙ جي 8 ورهين جي معصوم ٽينگري ويران چاچڙ رند واهي ۾ ڪري ٻڏي فوت ٿي وئي جنهن کي به وارث سول اسپتال کڻائي پهتا جتي ڊاڪٽرن پاران ٽينگري جي فوت ٿيڻ جي تصديق ڪئي وئي جنهن بعد وارث ٻن ٻارن جا لاش مختلف سوارين ذريعي پنهنجي پنهنجي گهر ڏانهن کڻائي روانا ٿي ويا، لاش گهرن ۾ پهچڻ تي ڪهرام مچي ويو هر طرف روڄ ۽ راڙو پئجي ويو. هوڏانهن تعلقي ٺل جي ڳوٺ نصير سميجو ۾ به معصوم ڀينرون سويرا ۽ عائشه ڀهوڙ گهر پرسان راند ڪيڏندي پاڻي واري تلاءَ ۾ ڪري ٻڏي فوت ٿي ويون آهن جنهن کي وارثن ڳولاهه بعد پاڻي واري تلاءَ مان ڪڍي ورتو ۽ تعلقه اسپتال منتقل ڪيو جتي ڊاڪٽرن پاران ٻنهي ٽينگرين جي فوت ٿيڻ جي تصديق ڪئي وئي جنهن بعد وارث ٽينگرين جا مڙهه ايمبولينس ذريعي کڻائي گهر روانا ٿي ويا، لاش گهرن ۾ پهچڻ تي ڪهرام مچي ويو هر طرف روڄ ۽ راڙو پئجي ويو.

بقايا 17 روزاني عبرت

آيو آهي ورتل ڄاڻ موجب علائقي واسين پاران لاش لڙهندي ڏسي ايڌي سينٽر ڪنڊيارو کي اطلاع ڏنو ويو جن لاش کڍي سينٽر منتقل ڪيو ويو جنهن بعد سندس سڃاڻپ وارثن پاران سيناراجا واسي امجد علي آرائين طور ڪئي وئي ۽ وارثن ڪنڊيارو پهچي لاش وصول ڪيو. واضح رهي ته امجد علي جمع ڏينهن گهر مان نڪرڻ بعد گم ٿي ويو هو جنهن کي وارثن پاران مختلف هنڌن تي تلاش ڪيو ويو . ٻئي طرف لاش گهر پهچڻ تي ڪهرام برپا ٿي ويو.

بقايا 18 روزاني عبرت

خان پبلڪ اسڪول ٿيو جتوئي" کان ڪڍي وئي جيڪا شهر جو چڪر لڳائي جي ايم سيد چوڪ تي پهتي جتي انيس خاصخيلي۽ ڳالهائيندي چيو ته، سنڌ، سنڌين جو تاريخي وطن آهي ۽ سنڌ جا ماڻهو پنهنجي وطن جي ورهاست جو منصوبو ڪڏهن به قبول نه ڪندا.سموري سنڌ جا باشعور سياسي، سماجي ڪارڪن، اديب، شاعر ۽ هاري ناري ڪنهن به صورت ۾ سنڌ ۾ نون صوبن کي تسليم ڪرڻ جي لاءِ تيار نه آهن ۽ نه ئي ٿيندا جيڪڏهن اهڙي قسم جي ڳالهين کي وڌيڪ هوا ڏني وئي ته سنڌ جا ماڻهو پنهنجي پرامن جدوجهد جاري رکندا.ريلي کي جسقم اڳواڻ ڪامريڊ خادم چانڊيئي ،جسم اڳواڻ ڪامريڊ منظور خاصخيلي ۽ سنگت جي اڳوڻي ضلعي رابطا سيڪريٽري سبحان سوز جتوئي پڻ خطاب ڪيو ۽ ريليءَ ۾ موجود ماڻهن کي سنڌ جي موجوده صورتحال کان آگاهه ڪيو ريليءَ ۾ سگهڙ حاجن جانوري،استاد عبدالجبار ڪوسي،محرم ڪوسي،رياض حسين خاصخيلي ، شهزاد علي، قدير علي، قربان ڪوسي، استاد راشد ڪوسي،محمد موسي لاکي، محمد حسين لاشاري،استاد عبدالهادي سومري،امام الدين ملاح، محمد هارون لاکي، لطف خاصخيلي، عنايت سوز خاصخيلي،عابد پنهور ،ڏٿي بخش ڪوسي، مقصود جتوئي، ڊاڪٽرمنصور سومري،احمد رضا، نويد حسين ملاح، استاد نواب خاصخيلي،سرويچ انيس، شهمير خاصخيلي، اسد حيدر ملاح،وزير حسين خاصخيلي، خادم حسين جتوئي،معشوق ڪوسي ۽ ٻين شرڪت ڪئي.ريليءَ جي دوران "سنڌ ۾ نوان صوبا نامنظور"، "سنڌ جي وحدت تي وار نامنظور "، "جاڳو جاڳو سنڌي جاڳو،سنڌ بچايو" ۽ "مرسون مرسون سنڌ نه ڏيسون" جا اپ ڦاڙ نعرا پڻ لڳايا ويا.

بقايا 19 روزاني عبرت

۽ صحافتي حلقن پاران سندس آجيان ڪندي ڀرپور استقبال ڪيو ويو. نويد علي پنڊ سنڌ مان گم ٿيل اجالا پروين سولنگي، پريا ڪماري، فاطمه تيونو سميت ٻين گم ٿيل ٻارڙن جي بازيابي لاءِ ڪراچي کان سکر تائين سائيڪل تي لانگ مارچ شروع ڪيو آهي. لانگ مارچ دوران هو مختلف شهرن مان گذري رهيو آهي ۽ هر هنڌ عوام، سول سوسائٽي ۽ مختلف شعبن سان لاڳاپيل ماڻهن کي اپيل ڪري رهيو آهي ته گم ٿيل ٻارڙن جي بازيابي لاءِ پنهنجو آواز بلند ڪن ۽ متاثر خاندانن سان گڏ بيهن. ميهڙ جي علمدار چوڪ باءِ پاس تي پهچڻ تي اجالا پروين سولنگي جي والد شمس الدين سولنگي، صحافي ۽ ليکڪ مختيار سنڌي، صحافي ظفر علي سولنگي، آصف علي گاڏينچو سميت ڪيترن ئي شهرين پاران نوجوان نويد علي پنڊ جو استقبال ڪيو ويو ان موقعي تي شهرين پاران ڪيس سنڌ جي ثقافت جي علامت ٽوپي ۽ اجرڪ اوڍائي، گلن جا هار پارائي سندس جدوجهد کي ڀيٽا پيش ڪئي وئي. ان موقعي تي علمدار چوڪ باءِ پاس تي احتجاجي مظاهرو پڻ ڪيو ويو جنهن ۾ نويد علي پنڊ، اجالا پروين سولنگي جي والد شمس الدين سولنگي، صحافي ۽ ليکڪ مختيار سنڌي، صحافي ظفر سولنگي، آصف گاڏينچو ۽ ٻين شهرين شرڪت ڪئي. احتجاج دوران گم ٿيل ٻارڙن جون تصويرون ۽ سندن بازيابي لاءِ مطالبا سامهون رکيا ويا، جڏهن ته شرڪت ڪندڙن اجالا پروين سولنگي، پريا ڪماري، فاطمه تيونو سميت سنڌ مان گم ٿيل سمورن ٻارڙن کي جلد بازياب ڪرائڻ جو مطالبو ڪيو مظاهرين جو چوڻ هو ته ٻارڙن جي گمشدگي نه رڳو انهن جي خاندانن لاءِ وڏي اذيت جو سبب بڻيل آهي، پر اهو هڪ سنگين سماجي مسئلو پڻ آهي، جنهن تي لاڳاپيل ادارن ۽ حڪومت کي سنجيدگي سان ڌيان ڏيڻ گهرجي. هنن مطالبو ڪيو ته گم ٿيل ٻارڙن جي ڪيسن جي شفاف ۽ تيز رفتار جاچ ڪرائي وڃي ۽ ٻارڙن کي جلد بازياب ڪرائي سندن والدين حوالي ڪيو وڃي. ان موقعي تي اجالا پروين سولنگي جي والد شمس الدين سولنگي پنهنجي ڌيءَ سميت سنڌ جي ٻين گم ٿيل ٻارڙن جي بازيابي لاءِ آواز بلند ڪندڙ نويد علي پنڊ ۽ ميهڙ واسين جا ٿورا مڃيا. هن چيو ته گم ٿيل ٻارڙن جا والدين پنهنجي پيارن جي واپسي لاءِ سخت پريشاني ۽ تڪليف واري صورتحال مان گذري رهيا آهن، تنهن ڪري سندن آواز کي نظرانداز نه ڪيو وڃي ۽ ٻارڙن جي بازيابي لاءِ هر ممڪن قدم کنيا وڃن صحافي ۽ ليکڪ مختيار سنڌي، صحافي ظفر علي سولنگي، آصف علي گاڏينچو ۽ ٻين پڻ نويد علي پنڊ جي لانگ مارچ کي ساراهيندي چيو ته گم ٿيل ٻارڙن جي بازيابي هڪ اهم انساني ۽ سماجي مسئلو آهي، جنهن لاءِ معاشري جي هر طبقي کي پنهنجو ڪردار ادا ڪرڻ گهرجي. هنن چيو ته والدين کي پنهنجي ٻارن جي واپسي جو انتظار ڪندي ڊگهو عرصو گذارڻو پئجي رهيو آهي، تنهن ڪري اختيارين کي اهڙن معاملن ۾ اثرائتي ڪارروائي ڪرڻ گهرجي. سائيڪل لانگ مارچ ڪندڙ نوجوان نويد علي پنڊ ميهڙ واسين پاران ڪيل شاندار استقبال ۽ احتجاج ۾ شرڪت تي ٿورا مڃيندي چيو ته هو گم ٿيل ٻارڙن جي بازيابي لاءِ پنهنجي مهم جاري رکندو. هن چيو ته ڪراچي کان سکر تائين سائيڪل تي سفر ڪرڻ جو مقصد صرف لانگ مارچ ڪرڻ نه، پر سنڌ جي ماڻهن تائين اهو پيغام پهچائڻ آهي ته گم ٿيل ٻارڙن جي خاندانن کي اڪيلو نه ڇڏيو وڃي ۽ سندن آواز کي هر فورم تي اجاگر ڪيو وڃي. نويد علي پنڊ وڌيڪ چيو ته ميهڙ پهچڻ تي شهرين پاران جيڪا محبت، عزت ۽ حوصلا افزائي ملي آهي، تنهن لاءِ هو ميهڙ واسين جو انتهائي شڪرگذار آهي. هن چيو ته شهرين جي حمايت سندس جدوجهد کي وڌيڪ مضبوط ڪري ٿي ۽ هو سکر تائين پنهنجو سائيڪل لانگ مارچ جاري رکندو.

بقايا 20 روزاني عبرت

حيدري، ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ ڪيو ويو. مظاهرين هٿن ۾ پلي ڪارڊ ۽ نعرا کڻي شهر ۾ وڌندڙ بدامني خلاف سخت احتجاج ڪيو. مظاهرين جو چوڻ هو ته ڳڙهي خيرو شهر ۾ چوري، ڦر ۽ موٽرسائيڪلن جي چوري جا واقعا وڌندا پيا وڃن، جنهن سبب شهري سخت خوف ۽ بيچيني واري صورتحال کي منهن ڏئي رهيا آهن. تازو سينئر صحافي غلام مصطفي جمالي کان موٽرسائيڪل چوري ٿيڻ واري واقعي پڻ شهرين ۽ صحافين ۾ سخت ڪاوڙ پيدا ڪئي آهي. احتجاج ڪندڙن چيو ته شهرين جي جان ۽ مال جي حفاظت پوليس جي بنيادي ذميواري آهي، پر بدامني جي وڌندڙ واقعن سبب عوام پاڻ کي غير محفوظ سمجهي رهيو آهي. هنن مطالبو ڪيو ته چوري ۽ ڦر جي واقعن ۾ ملوث جوابدارن خلاف فوري ڪارروائي ڪري کين گرفتار ڪيو وڃي ۽ چوري ٿيل موٽرسائيڪلون ۽ ٻيو سامان واپس ڪرايو وڃي. صحافين ۽ شهرين وڌيڪ چيو ته ڳڙهي خيرو شهر ۾ امن امان جي صورتحال کي بهتر بڻائڻ لاءِ پوليس گشت وڌايو وڃي، داخلي ۽ خارجي رستن تي سخت نگراني ڪئي وڃي ۽ ڏوهاري سرگرمين خلاف اثرائتي ڪارروائي ڪئي وڃي. مظاهرين خبردار ڪيو ته جيڪڏهن شهر ۾ وڌندڙ بدامني تي ضابطو نه آندو ويو ۽ شهرين جي جان ۽ مال جي تحفظ لاءِ عملي قدم نه کنيا ويا ته احتجاج جو دائرو وڌايو ويندو. آخر ۾ مظاهرين پوليس جي اعلي اختيارين کان مطالبو ڪيو ته ڳڙهي خيرو ۾ امن امان بحال ڪرائڻ لاءِ هنگامي بنيادن تي قدم کڻي شهرين کي تحفظ فراهم ڪيو وڃي، جيئن شهر ۾ ٻيهر امن ۽ سڪون واري صورتحال قائم ٿي سگهي.

بقايا 21 روزاني عبرت

جي رهواسي ٽن نوجوانن غلام رسول چانڊيو ، فراز چانڊيو ۽ شهزاد سنڌو درياءَ ۾ وهنجڻ دوران ٻڏي ويا ،جن جي هن وقت تائين ڳولا جاري آهي، وارثن پاران سپر هائي وي بند ڪري احتجاج مظاهرو ڪيو ويو آهي، جنهن سبب ڪراچي کان حيدرآباد ايندڙ ويندڙ ٽريفڪ معطل ٿي وئي آهي، مظاهرين پاران ضلعي انتظاميه خلاف سخت نعريبازي ڪئي وئي، مظاهرين جو چوڻ آهي ته گذريل ڏينهن اسان جا ٽي ٻار ٻڏي ويا آهن پر هن وقت تائين ضلعي آفيسرن سميت انتظاميه غائب آهي ، ٻڏي ويل نوجوانن ۾ 14 سالن جو غلام رسول چانڊيو 15 سالن جو فراز چانڊيو ۽ 13 سالن جو شهزاد چانڊيو شامل آهن. 24 ڪلاڪ گذرڻ باوجود اسان جي ٻارن جي ڳولا نه ٿي سگهي آهي.

بقايا 22 روزاني عبرت

رابطه سيڪريٽري سيد مختيار شاهه، شاخ نوشهروفيروز جي سيڪريٽري قاضي ذوالفقار، ايم ظفر ٽگر ،پريس ڪلب جي صدر يونس راڄپر خادم حسين مري،يوسف منگي، خادم حسين سيال، فقير ميهر ٻهڻ، علي نواز سولنگي، سوڍل مهر جبار ملاح ۽ ٻين چيو ته سنڌي ادبي سنگت احتجاج جو وقتائتو سڏ ڏنو آهي سنڌ جا شاعر اديب ۽ سياسي سماجي ماڻهو ڪنهن به صورت ۾ سنڌ جو ورهاڱو قبول نه ڪندا. هنن چيو ته سنڌ صوبي پاڪستان کي ٺاهڻ جي قرارداد سڀ کان پهرين منظور ڪئي هاڻي کي ان ٽوڙڻ جي سازش ڪئي پئي وڃي. هنن چيو ته ڪي پي ۽ پنجاب جي صوبائي اسيمبلين ڪيترائي سال اڳ صوبا ٺاهڻ جي قرارداد منظور ڪرايون پر اتي صوبا ناهن ٺاهيا ويا. هنن چيو ته سنڌ کي ٽوڙڻ جي ڪنهن به سازش کي ڪنهن به صورت ۾ قبول نه ڪيو ويندو، فوري طور تي اهڙو راڳ آلاپڻ بند ڪيو وڃي ٻي صورت ۾ سنڌ جا ڪروڙين ماڻهو روڊن تي نڪري ايندا.

بقايا 23 روزاني عبرت

زمينن تي ڪنهن به قسم جي قبضي يا سنڌ کي ورهائڻ جي ڪنهن به سازش کي هرگز قبول نه ڪيو ويندو.هن چيو ته عوامي تحريڪ سنڌ دشمن منصوبن خلاف پنهنجي سياسي ۽ عوامي جدوجهد کي منظم ۽ مسلسل انداز ۾ جاري رکندي، جلالپور ڪئنال سميت سنڌو درياهه تي تجويز ڪيل ۽ تعمير ٿيندڙ سمورن ڪئنالن ۽ ڊيمن خلاف عوامي سطح تي ڀرپور مزاحمت ڪئي ويندي، جڏهن ته سنڌ جي پاڻي، زمين ۽ قدرتي وسيلن جي تحفظ لاءِ هر فورم تي مؤثر آواز اٿاريو ويندو.هن وڌيڪ چيو ته سنڌ جي وحدانيت خلاف ڪا به سازش ڪامياب ٿيڻ نه ڏينداسين ۽ سنڌ جي وسيلن ۽ پاڻي تي ڌاڙو هڻڻ جي اجازت نه ڏني ويندي. سنڌ جي مسئلن خلاف عوامي تحريڪ جي جدوجهد جاري رهندي.وسند ٿري لاڙڪاڻي ۾ سنڌي ادبي سنگت جي ريلي تي مبينا چڙهائي ۽ پريس ڪلبن تي ڪارروائين توڙي وارهه ۾ عوامي تحريڪ جي ڪارڪنن جي گرفتارين جي مذمت ڪندي چيو ته سنڌ جي پاڻي، وحدت ۽ ٻين مسئلن بابت عوام کي سجاڳ ڪرڻ لاءِ سڄي سنڌ ۾ مهم هلائي ويندي.هن معدني وسيلن تي قبضي جي ڪوششن ۽ پاڪستان بار ڪائونسل جي مبينا غير آئيني مطالبن جي پڻ مذمت ڪندي چيو ته سنڌ جي وسيلن جي تحفظ لاءِ جدوجهد جاري رکي ويندي.

بقايا 24 روزاني عبرت

موقعي تي اڳواڻن شهر ۾ وڌندڙ بدامني، چوري ۽ ڦرن جي واقعن تي سخت ڳڻتي جو اظهار ڪندي پوليس جي ڪارڪردگي خلاف نعريبازي ڪئي مظاهرين چيو ته ميرپور ماٿيلو ۾ شهرين جي جان ۽ مال جو تحفظ يقيني بڻائڻ پوليس جي ذميواري آهي، پر بدقسمتي سان شهر ۾ امن امان بحال ڪرائڻ ۾ پوليس مڪمل طور تي ناڪام نظر اچي رهي آهي. ديوان برادري جي گهر مان ٿيل ڌاڙي واري واقعي شهرين ۾ خوف ۽ بيچيني پيدا ڪئي آهي جسقم اڳواڻ فقير رمضان ڪلوڙ چيو ته شهرين جي جان ۽ مال سان ڪنهن به صورت ۾ زيادتي برداشت نه ڪئي ويندي. هن مطالبو ڪيو ته ديوان برادري جي گهر مان ٿيل ڌاڙي ۾ ملوث جوابدارن کي فوري طور گرفتار ڪري ڦر ٿيل سامان واپس ڪرايو وڃي ۽ ميرپور ماٿيلو ۾ امن امان جي صورتحال بهتر بڻائي شهرين کي تحفظ فراهم ڪيو وڃي ٻي صورت ۾ احتجاج جو دائرو وڌايو ويندو

بقايا 25 روزاني عبرت

وقف رکڻ گهرجي آصف زرداري ۽ بلاول ڀٽو اگر صوبن جي حق ۾ مهم هلائي به ته سنڌي قوم سندن استقبال بوٽ ڏيکاري ڪندي اهڙي خيالن جو اظهار دوڙ پريس ڪلب پهچي جسقم بشير خان جي چيئرمين ڊاڪٽر نياز ڪالاڻي دوڙ پريس ڪلب جي اڳوڻي صدر غلام مصطفي بروهي جي وڇوڙي تي تعزيت ڪندي ڪيو هن وڌيڪ چيو ته وفاق پنهنجي هوڙ تان لهي وڃي سنڌ جو سودو موئي ماريي کان سواءِ ڪون ٿيندو اسان پنهنجي جان ته ڏئي سگهون ٿا پر ڌرتي جو انچ به نه ڏينداسين ان موقعي تي پنهل ساريو جساف اڳواڻ حنان عباسي تعلقي صدر طاهر زرداري سائين گڏ هئا

بقايا 26 روزاني عبرت

تي هٿياربندن جي فائرنگ ۽ تشدد سبب ٻه ڄڻا سخت زخمي ٿي پيا ڳوٺاڻا حسين بخش رحيرو، ديدار رحيرو ۽ جمن رحيرو نيشنل هاءِ وي تان لنگهي رهيا هئا ته چيڪنگ بهاني بيهاريل 5 پرسرار هٿياربندن کين يرغمال بڻائي ورتو هٿياربندن سندن وٽ موجود هڪ لک رپيا نقد رقم ۽ 4 قيمتي موبائيل فونن ڦر ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. جڏهن متاثرن پاران مزاحمت ڪئي وئي ته ڌورن فائرنگ ڪري ڏني، جنهن جي نتيجي ۾ ديدار رحيرو ۽ جمن رحيرو شديد زخمي ٿي پيا، جڏهن ته هٿياربند موقعي تان فرار ٿيڻ ۾ ڪامياب ٿي ويا. واقعي واري هنڌ مقامي ڳوٺاڻا ۽ متاثرن جا مائٽ وڏي انگ ۾ پهچي ويا ۽ علائقي ۾ وڌندڙ بدامني ۽ پليس جي نااهلي خلاف سخت احتجاج ڪندي نيشنل هاءِ وي تي ڌرڻو هڻي روڊ تعطل جو شڪار ڪري ڇڏيو. ڌرڻي سبب روڊ جي ٻنهي طرفن کان گاڏين جون قطارون لڳي ويون ۽ آمدورفت معطل ٿي وئي. ايس ايڇ او جي پهچڻ ۽ يقين ڏهاڻي بعد ڌرڻو ختم ڌرڻي واري هنڌ ايس ايڇ او ڳاڙهو فرمان ابڙو ڀاري نفري سان پهچي مظاهرين سان مذاڪرات ڪيا. ايس ايڇ او فرمان ابڙو مظاهرين کي يقين ڏياريو ته 5 ڏينهن اندرواقعي ۾ ملوث پنج ئي ڌورن کي گرفتار ڪري ڦر ٿيل رقم ۽ سامان واپس ڪرايو ويندو. ايس ايڇ او جي پڪي يقين ڏهاڻي ۽ ضامن ڪانپوءِ متاثرن ۽ ڳوٺاڻن احتجاج ختم ڪري روڊ کي آمدورفت لاءِ کولي ڇڏيو پوليس حدن ۾ سرچ آپريشن شروع ڪري ڌورن جي ڳولا شروع ڪري ڏني آهي.

بقايا 27 روزاني عبرت

صدورو , رمضان , گل حسن ذات جا سيٺي ملاح شامل آهن , ان سلسلي ۾ مليل ڄاڻ موجب ٻارهن جوابدارن مان چئن جوابدارن عرفان ملاح ، رمضان ملاح ، شاهنواز ملاح ۽ جاويد ملاح کي گرفتار ڪيو ويو آهي , هوڏانهن مقتول عورت نصرت جي مڙس شمن ملاح جو چوڻ آهي ته منهنجي زال کي ناحق قتل ڪري گهر اجاڙيو ويو آهي , منهنجو مطالبو آهي ته سمورا جوابدار گرفتار ڪري انصاف ڏياريو وڃي .

بقايا 28 روزاني عبرت

وزير سوشل ويلفيئر مير طارق علي خان ٽالپر ڪيو.افتتاحي تقريب ۾ ميڊيڪل سپرنٽينڊنٽ ڊاڪٽر الياس جت، ڊاڪٽر احمد نواز جت، ڊي او ميرپورخاص مير فضل ٽالپر، سردار زئون خان نوحاڻي، ٽي او ميل پرائمري تيجارام جيئساڻي، ٽي او ميل سيڪنڊري درمحمد شالماڻي، مير خان بهادر ٽالپر ايڊووڪيٽ مير مراد ٽالپر ايليمينٽري اسڪول جي هيڊ ماسٽر شاهد علي گوراڻي، استاد طارق گوراڻيه سميت ٻين سياسي ۽ سماجي شخصيتن، صحافين ۽ استادن وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي.افتتاحي تقريب کي خطاب ڪندي مهمان خاص صوبائي وزير سوشل ويلفيئر مير طارق علي خان ٽالپر چيو ته ورلڊ بينڪ جي سهڪار سان تعليم جي فروغ لاءِ مثالي ڪم ٿي رهيو آهي. تعليم هر انسان جو بنيادي حق آهي، ان ڪري حڪومت تعليمي ادارن جي بهتري ۽ شاگردن کي بهتر تعليمي سهولتون فراهم ڪرڻ لاءِ قدم کڻي رهي آهي. هن ڳوٺاڻن کي مخاطب ٿيندي چيو ته اسڪول جي نئين عمارت تعمير ٿي چڪي آهي، هاڻي ان جي سار سنڀال ڪرڻ ۽ ٻارن، خاص طور تي ٻارڙين کي تعليم حاصل ڪرڻ لاءِ راغب ڪرڻ اوهان جي ذميواري آهي.هن وڌيڪ چيو ته موجوده جديد دور ۾ تعليمي نظام ۾ بهتري آڻڻ انتهائي ضروري آهي. نئين تعمير ٿيل اسڪول ۾ جديد فرنيچر ۽ سولر سسٽم جي سهولت سبب ٻارن کي تعليم حاصل ڪرڻ ۾ وڌيڪ آسانيون فراهم ٿينديون.صوبائي وزير مير طارق علي خان ٽالپر تقريب کي خطاب ڪندي ڳوٺاڻن کي يقين ڏياريو ته هو صوبائي وزير تعليم کي اسڪول کي اپ گريڊ ڪرڻ بابت آگاهه ڪندا ۽ ان شاءَ الله اسڪول کي هاءِ اسڪول جو درجو ڏيارڻ لاءِ هر ممڪن ڪوشش ڪندا.

بقايا 29 روزاني عبرت

جو وڏو انگ آبي هنڌن جو رخ ڪندو آهي، جتي غير محفوظ طريقي سان ترڻ ۽ وهنجڻ سبب ٻڏڻ ۽ قيمتي انساني جانين جي ضايع ٿيڻ جو خدشو رهندو آهي.

بقايا 30 روزاني عبرت

زبردستي ڪري ظلم ڪيو آهي. اقرار علي گهر پهچي روئيندي پنهنجي پاڻرن پاڻرن کي ٻڌايو ته گهر ايندي موٽڪي شريف ٽانوري گهلي جنسي ڏاڍائي ڪئي آهي موٽڪي ويهڻ واري جاءِ تي ڏاڍي تڪليف آهي پٽ جي اهڙي حالت ڏسي صبح جو سوير اسان هالائي ٿاڻي تي پهتاسين جتي جوابدار شريف ٽانوري جي خلاف داخلا ڪرائي ليٽر وٺي اسپتال پهتاسين ڊاڪٽرن جو چوڻ آهي ته 24 ڪلاڪن ڪانپوءِ اوهانکي ڪچي رپورٽ ڏينداسين. هوڏانهن هالائي پوليس جوابدار شريف ٽانوري کي گرفتار ڪري آئي جنهن کي پوليس اسان کي ٻڌائڻ بغير جوابدار جي مائٽن کان ڳري رقم وٺي 24 ويهن ڪلاڪن کان اڳ ئي آزاد ڪري ڇڏيو. هنن ڊي آءِ جي شهيد بينظير آباد ايس ايس پي مير روحل خان کوسو ڊي ايس پي محرابپور کان گهر ڪئي ته جوابدار کي ٻيهر گرفتار ڪري اسان جي ايف آءِ آر داخل ڪري اسان سان انصاف ڪيو وڃي. هوڏانهن ٻئي ڌر سان رابطو ڪرڻ باوجود رابطو ٿي نه سگهيو.

بقايا 31 روزاني عبرت

طرفان موڪليل ويل چيئر سندس حوالي ڪئي.ان موقعي تي پريس ڪلب غلام الله جي دوستن امجد ڪريمي جي هن انسان دوست عمل کي ساراهيندي چيو ته معاشري جي معذور ۽ ضرورتمند ماڻهن جي مدد ڪرڻ هڪ بهترين سماجي خدمت آهي. هنن اميد ظاهر ڪئي ته ٻين صاحب حيثيت ماڻهن کي به اهڙن ضرورتمند خاندانن جي مدد لاءِ اڳتي اچڻ گهرجي. ٿيائي جي وارثن سماجي ڪارڪن امجد ڪريمي ۽ پريس ڪلب غلام الله جي دوستن جا ٿورا مڃيندي چيو ته ويل چيئر ملڻ سان صغرا ملاح جي روزاني زندگي ۾ آسانيءَ پيدا ٿيندي.

بقايا 32 روزاني عبرت

ڪري کيس گرفتار ڪيو ويو آهي. ڪيس اي ايس آءِ منصور ٿيبو جي فرياد تي داخل ڪيو ويو جنهن ۾ پوليس پاران علي مراد شاهه تي مبينا طور ڦر جي ارادي سان بيهڻ ۽ بنا لائسنس پستول رکڻ جو الزام لڳايو ويو آهي، جڏهن ته پوليس هٿيار هٿ اچڻ جي به دعويٰ ڪئي آهي. ڪيس داخل ٿيڻ ۽ گرفتاري کان پوءِ علي مراد شاهه کي فيملي ڪورٽ بدين ۾ پيش ڪيو ويو، جتي عدالت ڪيس جوڊيشل ڪسٽڊي ۾ جيل موڪلڻ جو حڪم ڏنو ٻئي طرف صحافي جي گرفتاري خلاف پنگريو سميت مختلف شهرن ۾ صحافين، سياسي ۽ سماجي تنظيمن پاران احتجاجي مظاهرا ڪيا ويا. مظاهرين پوليس ڪارروائي تي سخت خدشن جو اظهار ڪندي ڪيس کي مبينا طور حقيقتن جي ابتڙ ۽ انتقامي ڪارروائي تي ٻڌل قدم قرار ڏنو ۽ علي مراد شاهه جي فوري آزادي جو مطالبو ڪيو احتجاجي مظاهرن کي خطاب ڪندي مقررين الزام لڳايو ته علي مراد شاهه غريب ۽ مظلوم عوام جو آواز آهي ۽ هو عوامي مسئلن کي اجاگر ڪرڻ سان گڏ حق ۽ سچ لکندو رهيو آهي، جنهن جي پاداش ۾ سندس خلاف ڪيس داخل ڪري سندس آواز دٻائڻ جي ڪوشش ڪئي پئي وڃي. مقررين مطالبو ڪيو ته ڪيس ۽ پوليس ڪارروائي جي غيرجانبدار جاچ ڪرائي وڃي ۽ جيڪڏهن الزام بي بنياد ثابت ٿين ته ذميوار عنصرن خلاف به ڪارروائي ڪئي وڃي. واضح رهي ته ڪيس داخل ٿيڻ کان اڳ علي مراد شاهه مبينا طور پنگريو پريس ڪلب کان پنهنجي ڳوٺ ويندي ڪار سوار هٿياربندن زبردستي پاڻ سان گڏ وٺي وڃڻ جي دعويٰ ڪئي وئي هئي. ان وقت سندس پٽ رجب شاهه پڻ ساڻس گڏ هو جنهن مزاحمت ڪئي ته مبينا طور کيس تشدد جو نشانو بڻايو ويو، جڏهن ته هو ڪار سوار ماڻهن جي چنبي مان نڪري وڃڻ ۾ ڪامياب ٿي ويو رجب شاهه بعد ۾ پنگريو جي صحافين ۽ گهروارن کي واقعي بابت آگاهه ڪيو بعد ۾ علي مراد شاهه کي ٽنڊو باگو ٿاڻي تي ظاهر ڪرڻ جي اطلاع ملي، جڏهن ته رات دير سان سندس پٽ حاڪم شاهه سان ملاقات پڻ ڪرائي وئي. بعد ۾ پنگريو ٿاڻي تي ڪيس داخل ٿيڻ ۽ گرفتاري کان پوءِ واقعي بابت صحافتي حلقن ۾ سخت ڳڻتي پکڙجي وئي ۽ پنگريو پوليس جي ڪردار تي سوال اٿاريا ويا. صحافتي، سياسي ۽ سماجي حلقن پوليس جي موقف، هٿيار هٿ اچڻ، علي مراد شاهه کي مبينا طور کڻي وڃڻ ۽ ڪيس داخل ٿيڻ سميت سمورن پاسن جي شفاف جاچ جو مطالبو ڪندي چيو ته صحافين کي آزادانه نموني پنهنجا فرض سرانجام ڏيڻ لاءِ محفوظ ماحول فراهم ڪرڻ رياستي ادارن جي ذميواري آهي.

بقايا 33 روزاني عبرت

اعظم خاصخيلي عوامي جمهوري پارٽي جي ايڊووڪيٽ سعيد پنهور ،مخدوم عدنان مهيسر ،معصوم اجالا پروين سولنگي جي والد شمس الدين سولنگي ، معشوق چانڊيو سليم ڪوسو ۽ فياض چانڊيو سميت ٻين باءِ پاس کان 3 ڪلو ميٽر پيادل مارچ ڪري گهنٽاگهر چونڪ وٽ احتجاجي مظاهرو ڪيو مظاهرين سنڌو درياهه تي جلال پور ڪئنال جي مخالفت، اجالا پروين سولنگي، پريا ڪماري ۽ ٻين گم ٿيل ٻارڙين جي بازيابي، ۽ قومپرست اڳواڻ اياز لطيف پليجو رياض چانڊيو سميت ٻين خلاف داخل ڪيس ختم ڪيا وڃن هنن وڌيڪ چيو ته سنڌ حڪومت سنڌ جي مفادن جو تحفظ ڪرڻ ۾ ناڪام رهي آهي ۽ سياسي قومپرست اڳواڻن خلاف ڪوڙا ڪيس داخل ڪري سنڌ جي آواز کي دٻائڻ جي ڪوشش ڪئي پئي وڃي. اڳواڻن چتاءُ ڏيندي چيو ته سنڌ خلاف سازشون ختم نه ڪيون ويون ته ٻي صورت ۾ احتجاج جو دائرو وڌايو ويندو

بقايا 34 روزاني عبرت

جت، چوڌري شاهنواز ڪاهلو ۽ ٻين اڳواڻن ڪئي.ريلي ۾ جت برادري جي معززين ۽ ڪارڪنن وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي. ان موقعي تي اڳواڻن چيو ته جت ويلفيئر سنڌ جي قيام جو بنيادي مقصد برادري جي ڀلائي ۽ بهبود سان گڏ تعليم ۽ صحت جي شعبي ۾ ادارا قائم ڪرڻ آهي، جڏهن ته غريب ۽ ضرورتمند ماڻهن سميت ٻين ذاتين ۽ برادرين جي به خدمت ڪئي ويندي. اڳواڻن چيو ته اسان سنڌ ۾ رهون ٿا ۽ سنڌ امڙ جي هر ڏک ۽ سک ۾ گڏ بيٺل آهيون. جت ويلفيئر سنڌ کي وڌيڪ منظم ۽ مستحڪم بڻائي سنڌ سميت سڄي ملڪ ۾ تنظيم جو دائرو وڌايو ويندو، جيئن جت برادري سان گڏ ٻين غريب ۽ مستحق ماڻهن کي به فائدو پهچائي سگهجي.هنن چيو ته ان مقصد تحت اڄ سانگهڙ روانا ٿي رهيا آهيون، جتي سنڌ جي مختلف ضلعن مان جت برادري جا معزز ماڻهو به ڪنوينشن ۾ شرڪت ڪندا. سانگهڙ ۾ گڏجي اتحاد ۽ يڪجهتي جو وچن ڪيو ويندو ۽ برادري سان گڏ سنڌ جي غريب ۽ ضرورتمند ماڻهن لاءِ نيڪ نيتي سان خدمت ڪرڻ جو عزم ڪيو ويندو.

بقايا 35 روزاني عبرت

جي يو آءِ تعلقه ميهڙ جي امير مولانا مسعود احمد پنهور مولانا مختيار احمد پنهور قاري منير احمد بروهي جي اڳواڻي ۾ سوين ڪارڪنن جهنڊا کڻي سخت احتجاج ڪندي چيو ته ميهڙ پوليس غنڊا گردي ڪندي مسلسل جي يو آئي جي ڪارڪنن کي ٽارگيٽ ڪرڻ ۽ تشدد ڪري غلط بياني ڪندي رهيو آهي ڊي ايس پي ميهڙ کي هٽايو وڃين ۽ ايس ايس پي دادو پاڻ ڊر بڻيل آهي ڊي آءِ جي حيدرآباد ان ڳالهه جو نوٽيس وٺي ۽ هن احتجاج کي سنجيدگي سان ڏٺو وڃين ورنه ته تمام جلد ميهڙ کي اين شاهه دادو جوهي جي ڪارڪنن کي گڏ ڪري هزارين ماڻهن جو لشڪر ايس ايس پي دادو آفيس جو گهيراءُ ڪري دادو جي امن جو مطالبو ڪرڻ سان گڏوگڏ جي يو آئي جي ڪارڪنن سان انصاف ۽ ازالو ڪيو وڃي

ٽنڊوآدم ۾ مائي مريم گرلز اسڪول جي زمين تي قبضي جي ڪوشش

دروازي بعد ڀت تعمير ٿيڻ تي ڊي او سانگهڙ پهچي صورتحال جو جائزو ورتو

ڪنهن کي به سرڪاري اسڪول جي زمين تي قبضو ڪرڻ جي اجازت نه ڏني ويندي: ڊي او

ٽنڊوآدم (ن ع) ٽنڊوآدم ۾ مائي مريم گرلز اسڪول ٽنڊوآدم جي زمين تي مبينا قبضي جي ڪوشش، دروازي بعد ڀت به تعمير ڪري ڇڏي ڊي او سانگهڙ پاران دورو رپورٽ موجب مائي مريم گرلز اسڪول ٽنڊوآدم جي سرڪاري زمين تي مبينا قبضي جي ڪوشش جو معاملو سامهون اچڻ بعد ڊسٽرڪٽ ايجوڪيشن آفيسر سيڪنڊري اينڊ هائر سيڪنڊري غلام مصطفيٰ لغاري اسڪول جو دورو ڪري صورتحال جو جائزو ورتو ۽ لاڳاپيل انتظامي اختيارين سان رابطو ڪيو. ان موقعي تي علي پاڻون پڻ ساڻس گڏ هو ميڊيا سان ڳالهائيندي ڊي اي او غلام مصطفيٰ لغاري چيو ته ايڊووڪيٽ اسلم رضا نالي شخص پاران مبينا طور اسڪول جي زمين تي قبضي جي ڪوشش ڪئي پئي وڃي هن ٻڌايو ته پهريان ڄاڻايل هنڌ تي دروازو لڳايو ويو جڏهن ته هاڻي اتي پارٽيشن جي ڀت پڻ تعمير ڪئي وئي آهي هن چيو ته ڄاڻايل زمين سنڌ حڪومت جي ملڪيت آهي جيڪا تعليمي اداري لاءِ مخصوص ٿيل آهي تنهنڪري ڪنهن به شخص کي سرڪاري اسڪول جي زمين تي قبضو يا غيرقانوني تعمير جي اجازت نه ڏني ويندي هن ٻڌايو ته معاملي بابت ضلعي ۽ تعلقي انتظاميا سان رابطو ڪيو ويو آهي جن پاران مڪمل سهڪار جي خاطري ڪرائي وئي آهي ڊي اي او چيو ته اسڪول جي زمين ۽ حدن جي تحفظ لاءِ قانون موجب ضروري قدم کنيا ويندا ان موقعي تي اسڪول جي هيڊ مسٽريس فريده اختر ٻڌايو ته هوءَ گذريل 16 کان 17 سالن کان اسڪول جي انچارج طور ذميواريون سرانجام ڏئي رهي آهي سندس چوڻ هو ته اسڪول 2010 ع ۾ فعال ٿيو جڏهن ته اسڪول جي عمارت ان کان اڳ ئي تعمير ٿي چڪي هئي هن چيو ته اسڪول جي قيام کان وٺي اڄ تائين ڪنهن به شخص پاران ڄاڻايل زمين جي ملڪيت بابت ڪا به دعويٰ سامهون نه آئي آهي هيڊ مسٽريس رات جي وقت مبينا طور دروازو ۽ ڀت تعمير ڪرڻ تي ڳڻتي جو اظهار ڪندي چيو ته هي نياڻين جو تعليمي ادارو آهي ۽ اهڙي قسم جي ڪارروائي سان اسڪول انتظاميا ۽ شاگردياڻين ۾ عدم تحفظ جو احساس پيدا ٿئي ٿو هن چيو ته جيڪڏهن ڪنهن شخص کي زمين تي قانوني حق حاصل آهي ته هو عدالت سان رجوع ڪري قانوني حڪم حاصل ڪري، پر قانون هٿ ۾ کڻي تعمير ڪرڻ ڪنهن به صورت ۾ مناسب ناهي فريده اختر ڊي اي او غلام مصطفيٰ لغاري ۽ تعليم کاتي جي ٻين آفيسرن پاران موڪل واري ڏينهن اسڪول پهچي صورتحال جو جائزو وٺڻ ۽ سهڪار ڪرڻ تي ٿورا مڃيا ۽ مطالبو ڪيو ته معاملي جي مڪمل جاچ ڪرائي اسڪول جي سرڪاري زمين جو تحفظ يقيني بڻايو وڃي ٻئي طرف اسڪول جي استادن ۽ عملي پڻ مبينا قبضي جي ڪوشش جي مذمت ڪندي لاڳاپيل اختيارين کان فوري قانوني ڪارروائي جو مطالبو ڪيو آهي

سنڌ ورهائڻ جي سازش خلاف ٽنڊوآدم ۾ سنڌي ادبي سنگت جي جاڳرتا ريلي

ريلي ۾ سياسي ۽ سماجي تنظيمن جي اڳواڻن سميت شهرين وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي

سنڌ جي تاريخي ۽ ثقافتي سڃاڻپ کي نقصان پهچائڻ واري هر قدم جي مزاحمت ڪئي ويندي: اڳواڻ

ٽنڊوآدم (ن ع) سنڌ ورهائڻ جي سازش خلاف سنڌي ادبي سنگت شاخ ٽنڊوآدم پاران "سنڌ منهنجي امان" جي عنوان هيٺ محمدي چوڪ کان پريس ڪلب ٽنڊوآدم تائين جاڳرتا ريلي ڪڍي وئي، جنهن ۾ شهر جي سياسي، سماجي، علمي ۽ ادبي تنظيمن جي اڳواڻن، ڪارڪنن ۽ باشعور شهرين وڏي انگ ۾ شرڪت ڪئي ريلي جي اڳواڻي سنڌي ادبي سنگت شاخ ٽنڊوآدم جي سيڪريٽري محمد اخلاق ورياهه ۽ ٻين ڪئي شرڪت ڪندڙن سنڌ جي وحدت ۽ بقا جي حق ۾ نعريبازي ڪندي سنڌ دشمن سازشن خلاف پنهنجو احتجاج رڪارڊ ڪرايو ريلي کي خطاب ڪندي محمد اخلاق ورياهه، شاهجهان جوڻيجو غلام قادر پجو ڪامريڊ محمد خان پنهور سرور ابڙو لڪاڏنو خاصخيلي، زبير ماڪوڙائي ۽ ٻين چيو ته سنڌ پنهنجي تاريخ، ثقافت، ٻولي ۽ تهذيبي سڃاڻپ رکندڙ ڌرتي آهي سنڌ کي ورهائڻ جي ڪنهن به سازش کي سنڌ جو عوام قبول نه ڪندو هنن چيو ته سنڌ جي وحدت ۽ وسيلن جي تحفظ لاءِ سنڌي عوام کي اتحاد ۽ شعور سان پرامن جمهوري جدوجهد جاري رکڻي پوندي. هنن وڌيڪ چيو ته سنڌ جي تاريخي ۽ ثقافتي سڃاڻپ کي نقصان پهچائڻ واري هر قدم جي ڀرپور مزاحمت ڪئي ويندي ۽ سنڌ جي وحدت خلاف سازشن کي عوامي طاقت سان ناڪام بڻايو ويندو ان موقعي تي عبدالڪريم ڳاهو ڪامريڊ محمد خان پنهور عبدالڪريم جوڻيجو زاهد ميمڻ جبل ڪوسو لال بلوچ، باغي مجاهد ٿهيم دودو پنهور پير غلام حيدر سهتو شفيع محمد سائد ڊاڪٽر هدايت الله ڪيريو ساگر ڏهراج عمران هنگورو عبدالغفور ڪيريو معشوق پنجارو قيوم پنهور سميت سياسي سماجي علمي ۽ ادبي حلقن سان لاڳاپيل ڪيترائي اڳواڻ ۽ ڪارڪن موجود هئا

ڪوٽڙي محمد ڪبير جي دڪاندار جو پوليس جي زيادتين خلاف احتجاج

مظاهرين فداحسين سهتو غلام رباني عبدالحميد ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ احتجاج ڪيو

پرچون دڪان مان چور لکين رپين جو سامان ٻهاري ويا آهن پوليس خاموش تماشائي بڻيل آهي: مظاهرين

ڪوٽڙي محمد ڪبير (ن ع) ڏيوڻ شاخ اسٽاپ تي دوڪاندارن پوليس جي خلاف احتجاجي مظاهرو ڪيو. مظاهري جي اڳواڻي ڪامريڊ فدا حسين سهتو . غلام رباني سهتو ۽ عبدالحميد سهتو ڪئي هنن دانهيو ته ويهه ڏينهن اڳ رباني سهتي جي پرچون دوڪان مان روز مره شين جو چور لکين رپين جو سامان کڻي ويا هئا چورن کان چوري ٿيل ڪجهه سامان به برآمد ٿيو آهي. ان کان پوءِ اسان هالائي ٿاڻي تي نامينٽ ايف آءِ آر پڻ داخل ڪرائي آهي. ويهه ڏينهن گذري چڪا آهن پوءِ به پوليس جوابدار گرفتار ڪرڻ بدران خاموش تماشائي بڻيل آهي. جڏهن ته جوابدار ڏيوڻ شاخ تي سرعام گهمي رهيا آهن ۽ موت مار ڌمڪيون ڏئي رهيا آهن ته ڪيس تان هٿ کڻو ورنا توهان کي ڏسي رهنداسين. هنن چيو ته جوابدار بااثر ۽ ڌاڌئي قسم جا ماڻهون آهن هر وقت جوابدار هٿيار کڻي گهمندا آهن. اسان کي هنن مان خوف ٿئي ٿو ته ڪنهن وقت به حملو ڪري نقصان پهچائي سگهن ٿا. هنن ايس ايس پي نوشهروفيروز ۽ ٻين اعلي اختيارين کي اپيل ڪئي ته ڏوهه ۾ ملوث جوابدارن کي ترت گرفتار ڪري انصاف فراهم ڪيو وڃي.

سنڌ بار ڪائونسل جو اياز پليجو کي نوٽيس ملڻ خلاف عدالتي بائيڪاٽ جو اعلان

حيدرآباد، سکر ۽ دادو ڊسٽرڪٽ بار ايسوسيئيشنن پاران به عدالتن ۾ ڪارروائين کان بائيڪاٽ جو فيصلو

سنڌ بار ڪائونسل نوٽيس واپس وٺڻ ۽ اظهار راءِ تي وڪيلن خلاف جابراڻي ڪارروائي نه ڪرڻ جو مطالبو ڪيو

حيدرآباد (رپورٽ غلام حسين خاصخيلي)قومي عوامي تحريڪ جي سربراهه اياز لطيف پليجو کي سائبر ڪرائيم ايجنسي پاران نوٽيس جاري ڪرڻ خلاف سنڌ بار ڪائونسل پاران سڄي سنڌ۾ (اڄ) عدالتي بائيڪاٽ جو اعلان سپريم ڪورٽ جي وڪيل ۽ قومي عوامي تحريڪ جي سربراهه اياز لطيف پليجو کي نيشنل سائبر ڪرائيم انويسٽيگيشن ايجنسي پاران نوٽيس جاري ڪرڻ واري عمل جي مذمت ڪئي آهي جڏهن ته حيدرآباد، سکر، دادو ڊسٽرڪٽ بار ايسوسيئيشن ان عمل خلاف (اڄ) عدالتي ڪارروائين جي بائيڪاٽ جو اعلان ڪيو آهي.سنڌ بار ڪائونسل جي وائيس چيئرمين بئريسٽر اشتياق احمد ميمڻ، ايگزيڪيوٽو ڪميٽي جي چيئرمين اياز حسين ٽنيو ۽ ٻين ميمبرن چيو آهي ته سنڌ ۽ عوامي اهميت وارن معاملن بابت راءِ جو اظهار ڪرڻ آئين تحت بنيادي حق آهي، تنهن ڪري قانوني برادري جي سينيئر ميمبر کي اهڙو نوٽيس جاري ڪرڻ ڳڻتي جوڳو معاملو آهي سنڌ بار ڪائونسل پنهنجي پڌرائي ۾ مطالبو ڪيو ته اياز لطيف پليجو کي جاري ڪيل نوٽيس فوري طور واپس ورتو وڃي ۽ راءِ جي اظهار تي قانوني برادري جي ڪنهن به ميمبر يا عهديدار خلاف جابراڻي ڪارروائي نه ڪئي وڃي.ٻئي پاسي حيدرآباد ڊسٽرڪٽ بار ايسوسيئيشن ڊسٽرڪٽ اينڊ سيشن جج حيدرآباد کي خط لکي چيو آهي ته اياز لطيف پليجو سان يڪجهتي جي اظهار لاءِ حيدرآباد جا وڪيل (اڄ) سومر تي عدالتي ڪارروائين ۾ شرڪت نه ڪندا. بار جي صدر اشعر مجيد ڪوڪر ۽ سيڪريٽري بابر ميمڻ سمورين عدالتن جون ڪارروائيون معطل رکڻ جي پڻ درخواست ڪئي آهي

حيدرآباد ڊويزن ۾ سنڌو درياهه، واهن، ڍنڍن ۽ ندي نالن ۾ وهنجڻ تي پابندي لاڳو

ڪمشنر پاران لڳايل پابندي فوري طور تي لاڳو هوندي ۽ 30 ڏينهن تائين برقرار رهندي

حڪمن جي ڀڃڪڙي ڪندڙن خلاف قانوني ڪارروائي ڪئي ويندي، نوٽيفڪيشن جاري

حيدرآباد (اي پي پي) حيدرآباد ڊويزن جي ڪمشنر فياض حسين عباسي سانوڻي دوران جاني نقصان کان بچاءَ لاءِ حيدرآباد ڊويزن جي حدن اندر سنڌو درياهه، واهن، ڍنڍن ۽ ندي نالن ۾ ترڻ ۽ وهنجڻ تي مڪمل پابندي لاڳو ڪري ڇڏي آهي نوٽيفڪيشن موجب پابندي فوري طور تي لاڳو هوندي ۽ 30 ڏينهن تائين برقرار رهندي، جڏهن ته حڪمن جي ڀڃڪڙي ڪندڙن خلاف قانوني ڪارروائي ڪئي ويندي

اسپين ۾ هزارين پرڏيهين جي اوچتو آمد، اٽلي سان سفارتي تڪرار ۾ واڌ

حڪومت اطالوي شهرين لاءِ سرحدي نگراني جي قدمن جو اعلان ڪري ڇڏيو

نون سرحدي قدم لاڳو، بارسلونا ايئرپورٽ پهتل اطالوي شهرين جي چيڪنگ ڪئي وئي

ميڊرڊ (اي پي پي) اسپين جي علائقي سيوٽا ۾ هزارين پرڏيهين جي اوچتو آمد جي معاملي تي ان جو اٽلي سان سفارتي تڪرار شدت اختيار ڪري ويو. حڪومت اطالوي شهرين لاءِ سرحدي نگراني جي قدمن جو اعلان ڪري ڇڏيو اهو فيصلو اٽلي پاران اسپين آيل مسافرن تي پابنديون لڳائڻ جي ردعمل ۾ ڪيو ويو پرڏيهي ميڊيا ٻڌايو ته رات جو دير نوان سرحدي قدم لاڳو ڪرڻ بعد بارسلونا ايئرپورٽ پهتل اطالوي شهرين جي پوليس چيڪنگ ڪئي اهي قدم گهٽ ۾ گهٽ هڪ مهيني تائين جاري رهندا. اهو فيصلو ان وقت ڪيو ويو جڏهن اطالوي وزيراعظم جارجيا ميلوني جمعي تي اسپين جي ان تنبيهه کي رد ڪري ڇڏيو ته جيڪڏهن اٽلي 9 آگسٽ جي مقرر ڪيل تاريخ تائين پنهنجون پابنديون ختم نه ڪيون ته اسپين پنهنجن شهرين جي مفادن ۽ وقار جي تحفظ لاءِ مناسب قدم کڻندو

آمريڪي بلينيئر ايلون مسڪ پاران چنڊ تي فيڪٽريون قائم ڪرڻ جو منصوبو

اسان چنڊ تي وڏي مقدار ۾ سامان لاهينداسين، فيڪٽريون قائم ڪنداسين: اسپيس ايڪس سربراهه

واشنگٽن (اي پي پي) ٽيڪ بلينيئر ايلون مسڪ جي ڪمپني اسپيس ايڪس چنڊ تي فيڪٽريون قائم ڪرڻ جي منصوبي تي ڪم ڪري رهي آهي جتي ڳري نوعيت جا اڪثر ڪم روبوٽس انجام ڏيندا. پرڏيهي ميڊيا مطابق اسپيس ايڪس جي سربراهه ايلون مسڪ ڪجهه ڏينهن اڳ ڪمپني جي پهرين ٽه ماهي مالياتي بريفنگ دوران اها ڳالهه چئي ايلون مسڪ چيو ته اسان چنڊ تي وڏي مقدار ۾ سامان لاهينداسين. فيڪٽريون قائم ڪنداسين ۽ روبوٽس ان ڪم ۾ تمام مددگار ثابت ٿيندا. پرڏيهي ميڊيا مطابق اهو ڪو نئون منصوبو ناهي. مسڪ پهريون ڀيرو فيبروري ۾ ان ويزن جو ذڪر ڪيو هو جڏهن هن هڪ بلاگ پوسٽ ذريعي پنهنجي قائم ڪيل ڪمپني ايڪس اي آءِ جي اسپيس ايڪس سان خريداري جو اعلان ڪيو هو. منصوبي مطابق چنڊ تي قائم ڪيل اهي فيڪٽريون اسپيس ايڪس جا اسٽار آءِ سيٽلائيٽس تيار ڪنديون. ڪمپني ايندڙ سالن ۾ زمين جي مدار ۾ ڏهه لک سيٽلائيٽس تي ٻڌل اسٽار مائنڊ جو هڪ وڏو نيٽ ورڪ قائم ڪرڻ چاهي ٿي جنهن بعد انهن سيٽلائيٽس کي زمين جي مدار کان به اڳتي موڪلڻ جو منصوبو آهي

سنڌ ۽ بلوچستان جي سمنڊ ڪناري رهندڙ مهاڻن کي وڏا چئلينجز درپيش آهن: جنيد انوار چوڌري

روائتي ماحولياتي علم سان موسمياتي، سامونڊي تحفظ ۽ پائيدار ماهيگيري کي هٿي ملي سگهي ٿي

انڊس ڊيلٽا جا مهاڻا مٺي پاڻي جي کوٽ، ڪٽا ۽ ماهيگيري ۾ تبديلي جو منهن ڏسي رهيا آهن

اسلام آباد (اي پي پي) سامونڊي معاملن واري وفاقي وزير محمد جنيد انوار چوڌري سمنڊ ڪناري رهندڙن جي روائتي ماحولياتي علم کي وڌ کان وڌ تسليم ڪرڻ تي زور ڀريندي چيو آهي ته ان سان موسمياتي موافقت، سامونڊي تحفظ ۽ پائيدار ماهيگيري کي هٿي ملي سگهي ٿي. سامونڊي معاملن واري وزارت پاران گڏيل قومن جي 2026 ع جي ٿيم تحت ملهائجندڙ مقامي ماڻهن جي عالمي ڏينهن جي موقعي تي جاري پنهنجي بيان ۾ وفاقي وزير روائتي ۽ مقامي علمي نظام جي وسيع اهميت ۽ نسلن ۾ ان جي منتقلي کي اجاگر ڪيو هن چيو ته روائتي سامونڊي ڪناري رهندڙ برادريون لهرن، ماهيگيري جي ميدانن، سامونڊي جدت، موسم جي قسمن مينگروز ۽ سامونڊي ماحولياتي نظام بابت نسلن کي علم منتقل ڪيو محمد جنيد انوار چوڌري چيو ته روائتي علم صرف ماضي جي ميراث ناهي پر هي هڪ جيئرو جاڳندو وسيلو آهي جيڪو موسمياتي لچڪ، پائيدار ماهيگيري ۽ اسان جي سامونڊي ماحولياتي نظام جي تحفظ ۾ ڪردار ادا ڪري سگهي ٿو هن چيو ته ڪراچي ۽ انڊس ڊيلٽا کان وٺي گوادر ۽ جيواڻي تائين سمنڊ ڪناري رهندڙ برادريون ماهيگيري، مينگرووز ويٽ لينڊز ۽ ٻين سامونڊي وسيلن تي تمام گهڻو ڀاڙن ٿيون وفاقي وزير چيو ته ڪراچي جي سمنڊ ڪناري رهندڙ وسندين ۾ ماهيگيري جي ڪميونٽيز کي شهر ڪاري، گدلاڻ ۽ رهائشگاهن جي تباهي جي وڌندڙ دٻاءَ کي منهن ڏيڻو پوي ٿو جڏهن ته انڊس ڊيلٽا جي ڪميونٽيز مٺي پاڻي جي کوٽ، ڪٽا ۽ ماهيگيري ۾ تبديلي جو منهن ڏسي رهيون آهن هن چيو ته بلوچستان جي سمنڊ ڪناري رهندڙ روائتي ماهيگيري برادرين کي به اهڙي طرح جا چئلينجز سامهون آهن جنهن سان سون مياڻي، اورماڙه، پسني گوادر ۽ جيواڻي شامل آهن هن چيو ته مقامي ماهيگيرن کي سامونڊي طوفانن هوائن ماهيگيري جي موسم ۽ سامونڊي جدت ۾ ٿيندڙ تبديلين جي تفصيلي ڄاڻ هوندي آهي اهڙي طرح جي علم کي سائنسي تحقيق سان ڳنڍڻ سان ماهيگيري جي انتظام ماحولياتي نظام جي بحالي ۽ آفتن کي منهن ڏيڻ جي تياري ۾ بهتري اچي سگهي ٿي هن چيو ته جديد سائنس ۽ روائتي ماحولياتي علم کي هڪٻئي جي مڪمل ڪرڻ گهرجي نسلن کان سمنڊ سان رهندڙ ڪميونٽيز پنهنجي ماحول ۾ ٿيندڙ تبديلين کي انهن طريقن سان سمجهن ٿيون جيڪي رسمي آبهوا ۽ سامونڊي پاليسين کي مضبوط بڻائي سگهن ٿيون وفاقي وزير چيو ته موسمياتي تبديلي اڳ ئي سمنڊ جي گرمي پد، مڇين جي ورڇ برساتن لوڙهيات، سامونڊي ڪٽا ۽ انتهائي موسم ۾ تبديلين ذريعي روائتي معاشي طرز کان متاثر ڪري رهيون آهن

نوري آباد ويجهو ڳوٺاڻن جو ٻن نوجوانن کي کڻي گم ڪرڻ خلاف موٽر وي تي ڌرڻو

پوليس بلاجواز گهرن تي چڙهائي ڪري سبزعلي ۽ عيسب خاصخيلي کي کڻي گم ڪري ڇڏيو آهي: مظاهرين

ڊي ايس پي ڪليم الله سومرو ڪلاڪ بعد ڌرڻي واري هنڌ پهچي مظاهرين کي انصاف جو يقين ڏياري ڌرڻو ختم ڪرايو

نوري آباد(رپورٽ: شمس ٻالاڻي) نوري آباد موٽر وي تي ڳوٺاڻن جو ڌرڻو گاڏين جون ڊگهيون قطارون لڳي ويون نوري آباد موٽر وي روڊ تي ڳوٺاڻن پاران احتجاج ڪندي ڌرڻو هنيو ويو جنهن سبب موٽر وي تي گاڏين جون ڊگهيون قطارون لڳي ويون هڪ ڪلاڪ ٽريفڪ جي رواني متاثر ٿي وئي احتجاج ڪندڙ ڳوٺاڻن جو الزام آهي ته پوليس پاران سندن گهرن تي چڙهائي ڪري سبزعلي ۽ عيسب خاصخيلي کي گرفتار ڪري گم ڪيو ويو آهي اطلاع ملڻ تي بقايا نمبر 1 ڏسو صفحو 5

نوري آباد: ڳوٺاڻا روڊ بلاڪ ڪري احتجاج ڪري رهيا آهن

ڌانڌلي نه ٿي ته پي ايس 30 تي
وڏي اڪثريت سان ڪامياب
ٿيندس: آزاد اميدوار موسيٰ ٻرڙو

گمبٽ(ت ر) پي ايس 30 تي 16 آگسٽ تي ٿيندڙ ضمني اليڪشن گمبٽ سوڀوديرو تڪ جو تحريڪ لبيڪ پاران آزاد اميد وار انجنيئر محمد موسيٰ ٻرڙو سنڌ پريس ڪلب گمبٽ تي ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته پي ايس 30 گمبٽ سوڀوديرو تڪ تي اسان جي ورڪ مهم ڏينهن رات جاري آهي ۽ اسان پوري تڪ بقايا نمبر 2 ڏسو صفحو 5

ڏهرڙي پرسان ڪار ڪلٽي ٿيڻ سبب ميزان بئنڪ جو آپريشنل مينيجر فوت، ٻه ڄڻا زخمي

ميرواهه روڊ تي سنهري اسٽاپ وٽ ڪراچي کان ڏهرڙي ايندڙ ڪار حادثي جو شڪار ٿي اونڌي ٿي پئي

حادثي سبب ميزان بئنڪ جو آپريشنل مئنيجر رميز آرائين موقعي تي فوت، ٻه ڄڻا سخت زخمي ٿي پيا

اطلاع تي امداد ٽيمون پهچي لاش ۽ زخمين کي ڪڍائي اسپتال منتقل ڪيو، ڪارروائي بعد مڙهه وارثن حوالي

ڏهرڙي(ن ع) ڏهرڙي ميرواهه روڊ تي سنهري اسٽاپ وٽ ڪراچي کان ڏهرڙي ايندڙ ڪار خوفناڪ حادثي جو شڪار ٿي اونڌي ٿي پئي، جنهن جي نتيجي ۾ ڏهرڙي جي سونار پاڙي جو رهواسي ميزان بئنڪ جو آپريشنل مينيجر رميز آرائين فوت ٿي ويو جڏهن ته حادثي ۾ ٻه ڄڻا سخت زخمي ٿيڻ جا اطلاع آهن حادثو سنهري اسٽاپ وٽ پيش آيو جتي ڪار بي قابو ٿي بقايا نمبر 8 ڏسو صفحو 5

گهوٽڪي: موٽر سائيڪل سوار هٿيارٻندن جي فائرنگ ۾ مارجي ويل ٻن ڀائرن جا لاش

شڪارپور ۾ اياز لطيف پليجو تي ڪيس داخل ڪرڻ خلاف لڳل ڌرڻو پوليس ختم ڪرائي ڇڏيو

ايڊووڪيٽ ظفر علي چنه ۽ ٻين اڳواڻي ۾ هزارجوڪ تي لڳل احتجاجي ڪئمپ پوليس زبردستي ختم ڪرائي ڇڏي

سنڌ حڪومت پوليس معرفت جڏهن لاءِ احتجاج ۽ رواداري ويجهي اظهار جي آزادي ۽ جمهوريت جي توهين ڪئي آهي: اڳواڻ

سنڌ جي وحدت، وسيلن ۽ آئيني حقن جي تحفظ لاءِ جدوجهد ڪري ڪنهن به دٻاءَ هيٺ خاموش نه ڪيو ويندو

شڪارپور(ن ع) قومي عوامي تحريڪ جي سربراهه اياز لطيف پليجو خلاف نيشنل سائبر ڪرائيم ايجنسي ۾ ڪيس داخل ڪرڻ سنڌ ٽوڙڻ جي سازش ۽ درياءَ تي ڌاڙي خلاف شڪارپور ۾ ضلعي صدر ايڊووڪيٽ ظفر علي چنه ايڊووڪيٽ زاهد پنهور سيد واجد بخاري، رفيق ڪمبوهه ۽ بقايا نمبر 9 ڏسو صفحو 5

ڏڙي ۾ پاڪستان زنده باد بيسڪ آرگنائيزيشن ضلع سجاول جي تنظيم سازي مڪمل

پريس ڪلب ڏڙو ۾ اهم افتتاحي گڏجاڻي، فدا حسين ڪانڌڙو اتفاق راءِ سان چيئرمين چونڊجي ويو

ڏڙو (ن ع) ڏڙي ۾ پاڪستان زنده باد بيسڪ آرگنائيزيشن ضلع سجاول جي تنظيم سازي مڪمل باڊي تشڪيل ڏني وئي اڳواڻن ۽ ميمبرن جي وڏي انگ ۾ شرڪت، ڏڙي ۾ پاڪستان زنده باد بيسڪ آرگنائيزيشن ضلع سجاول جي اهم افتتاحي گڏجاڻي پريس ڪلب ڏڙو آفيس تي ٿي گذري، جنهن ۾ اتفاق راءِ سان پاڪستان زنده باد بيسڪ آرگنائيزيشن ضلع سجاول لاءِ چئرمين فدا حسين ڪانڌڙو سينئر وائيس چئرمين سلطان محمد ڪانڌڙو بقايا نمبر 10 ڏسو صفحو 5

راڻيپور ۾ جسقم ڪارڪنن پاران
شهيد بشير خان قريشي جي 67
هين سالگرهه جو ڪيڪ ڪاٽيو ويو

راڻيپور(ن ع) : سنڌ جي نامياري قومپرست اڳواڻ ۽ شهيد بشير خان قريشي جي 67 هين سالگرهه جي موقعي تي جسقم يونٽ شهيد بشير خان قريشي راڻيپور پاران بقايا نمبر 11 ڏسو صفحو 5

جيڪب آباد جي مختلف علائقن ۾ واهن ۽ تلاءُ ۾ 4 معصوم ٻار ٻڏي فوت

ٿل ۾ ٻه معصوم ڀينرون سويرا ۽ عائشه ڀوڙ ڳهر پرسان راند ڪيڏندي پاڻي تلاءُ ۾ ڪري ٻڏي فوت ٿي ويون

نيو واٽر سپلاءِ اسڪيم پرسان 4 ورهين جو ابراهيم جکراڻي پاڻي واري واهه ۾ ڪري ٻڏي فوت ٿي ويو

عبدالوهاب چاچڙ جي 8 ورهين جي معصوم نينگري ويران چاچڙ رند واهي ۾ ڪري ٻڏي فوت ٿي وئي

جيڪب آباد/ٿل (نمائندن وڪان) جيڪب آباد ۾ انتهائي افسوسناڪ واقعا پيش، مختلف علائقن ۾ واهن ۽ پاڻي واري تلاءُ ۾ ٻڏي 4 معصوم ٻار فوت، ڳهرن ۾ ڪهرام خبر موجب: جيڪب آباد جي صدر ٿاڻي جي حد نيو واٽر سپلاءِ اسڪيم پرسان سيف الله جکراڻي جو 4 ورهين جو معصوم پٽ ابراهيم جکراڻي پاڻي واري واهه ۾ ڪري ٻڏي فوت ٿي ويو جنهن کي وارث ڳولاهه بعد واهه مان ڪڍي سول اسپتال ڪٺائي آيا جتي ڊاڪٽرن پاران نينگر جي بقايا نمبر 16 ڏسو صفحو 5

اسلام ڪوٽ: مفت طبي ڪئمپ جو افتتاح ڪيو پيو وڃي، ٻئي طرف مريضن جي چڪاس ڪئي پئي وڃي

ڳڙهي خيرو ۾ بدامني خلاف صحافين ۽ شهرين جو احتجاجي ڌرڻو، روڊ بلاڪ

مظاهرين سنڌ ۽ بلوچستان جي دنگ تي ڌرڻو هڻي روڊ بلاڪ ڪري ڇڏيو، ٽريفڪ معطل

سينئر صحافي غلام مصطفيٰ جمالي جي چوري ٿيل موٽرسائيڪل ۽ ٻيو سامان واپس ڪرايو وڃي:مظاهرين

شهر ۾ امن امان جي صورتحال کي بهتر بڻائڻ لاءِ پوليس گشت وڌايو وڃي، داخلي ۽ خارجي رستن تي سخت نگراني ڪئي وڃي

ڳڙهي خيرو(ن ع) ڳڙهي خيرو شهر ۽ ڀرپاسي ۾ وڌندڙ بدامني، چورين ۽ ڦرن جي واقعن خلاف صحافين ۽ شهرين پاران سخت احتجاج ڪيو ويو صحافين ۽ شهرين وڏي انگ ۾ روڊن تي نڪري سنڌ ۽ بلوچستان جي دنگ تي ڌرڻو هڻي روڊ بلاڪ ڪري ڇڏيو جنهن سبب ٽريفڪ جي اچ وڃ ڪلاڪن تائين متاثر ٿي احتجاجي مظاهرو سينئر صحافي اي ڊي کوکر خادم حسين بروهي، جانب لهن ساگر پٽي شهري اتحاد جي اڳواڻن سليم الله بروهي اسد الله بقايا نمبر 20 ڏسو صفحو 5

دادو: نئين گاج ۾ لڙهي فوت ٿيل نوجوان جو لاش پيل آهي

نوشهروفيروز س ا س پاران سنڌ جي وحدت تي وار خلاف احتجاجي ريلي

مظاهرين سيد مختيار شاهه، قاضي ذوالفقار ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ احتجاج ڪيو

شاعر اديب ۽ سياسي سماجي ماڻهو ڪنهن به صورت ۾ سنڌ جو ورهاڱو قبول نه ڪندا: اڳواڻ

نوشهروفيروز (ڏ ر) سنڌ جي وحدت تي وار خلاف سنڌي ادبي سنگت جي مرڪزي سڏ تي سنڌ منهنجي امان جي سري هيٺ اعلانيل احتجاج کي سڏ تي سنڌي ادبي سنگت شاخ نوشهروفيروز پاران احتجاجي ريلي ڪڍي وئي جنهن ۾ وڏي انگ ۾ شاعرن اديبن صحافين ٽوڙي سجاڻ ماڻهن شرڪت ڪئي احتجاجي ريلي کي خطاب ڪندي سنڌي ادبي سنگت جي ضلعي ا بقايا نمبر 22 ڏسو صفحو 5

ٺٽي ۾ سنڌو درياهه سميت سمورن آبي
ذخيرن تي وهنجڻ تي 30 ڏينهن لاءِ
پابندي، نوٽيفڪيشن جاري

ٺٽو (ڏ ر) ڪمشنر حيدرآباد ڊويزن فياض حسين عباسي مون سون جي موسم ۽ آبي ذخيرن ۾ پاڻي جي سطح ۾ واڌ کي نظر ۾ رکندي حيدرآباد ڊويزن سميت ضلعي ٺٽي ۾ به سنڌو درياهه جي پڪنڪ پوائنٽس سميت سمورن واهن درياهن جي ڪنارن تلاءُن نالن ڊسٽريبيوٽرين ۽ ڍنڍن ۾ ترڻ ۽ وهنجڻ تي مڪمل پابندي لاڳو ڪري ڇڏي آهي ڪمشنر حيدرآباد پاران جاري ڪيل حڪم نامي موجب پابندي فوري طور تي لاڳو ٿيندي ۽ 30 ڏينهن تائين برقرار رهندي، جڏهن ته ان کان اڳ به پابندي ۾ تبديلي يا ان کي واپس ورتو وڃي سگهي ٿو حڪم نامي ۾ چيو ويو آهي ته مون سون جي موسم دوران پاڻي جي سطح ۾ واڌ سبب شهرين ۽ خاندانن بقايا نمبر 29 ڏسو صفحو 5

اسان پنهنجي جان ته ڏئي سگهون ٿا پر ڌرتي جو انچ به نه ڏينداسين: نياز ڪالاڻي

وفاق پنهنجي هوڏ تان لهي وڃي سنڌ جو سودو مُئي مارائي کان سواءِ ڪونه ٿيندو

پيپلز پارٽي پردي پٺيان لڪل آهي ان کي پنهنجو واضع موقف رکڻ گهرجي

دوڙ (ن ع) سنڌ هڪ آهي هڪ رهندي سنڌ جي وحدت خلاف ڪنهن جي زبان کي برداشت نه ڪنداسين چاهي اهو ملڪ جو ڪهڙو به معتبر ادارو ڇو نه هجي 22 آگسٽ تي حيدرآباد ۾ جدوجهد جي شروعات ڪنداسين پيپلز پارٽي پردي پٺيان لڪل آهي پيپلز پارٽي کي پنهنجو واضع بقايا نمبر 25 ڏسو صفحو 5

سجاول: سنڌي ادبي سنگت پاران سنڌ ۾ وڌيڪ صوبن خلاف احتجاج ڪيو پيو وڃي

هالاڻي ۾ جوابدار پاران درويش صفت نينگر کي اغوا ڪرڻ بعد مبينا زيادتي، پيءُ جو احتجاج

جوابدار شريف ٽانوري 12 ورهين جي درويش پٽ اقرار علي کنيي زيادتي جو نشانو بڻايو آهي: امير مهيسر

پوليس ليڊر ڏئي اسپتال موڪلي جوابدار کي گرفتار ڪري وڏي رقم وٺڻ بعد آزاد ڪري ڇڏيو آهي

ڊي آءِ جي، ايس ايس پي نوابشاهه ۽ ٻيا وسوار عملدار معاملي جو نوٽيس وٺي انصاف فراهم ڪن

هالاڻي (رپورٽ:حفيظ گوپانگ) منهنجي درويش پٽ سان جنسي ڏاڍائي ڪري وڏي زيادتي ڪئي خدا ڪيس کي غرق ڪندو. والد امير علي مهيسر پنهنجي درويش پٽ اقرار علي مهيسر ۽ ٻن ٻين محمد ياسين ۽ محمد شفيق مهيسر کي ساڻ وٺي هالاڻي پريس ڪلب پهتو جتي هنن ڏانهيندي ٻڌايو ته اسان جي 12 سالا اقرار علي مهيسر درويش ٻار ۽ پٽ سان شريف ٽانوري اقرار عليءَ کي زوريءَ ڪنهن هڪ ٿلهه جڳهه ۾ وٺي ڪيس کي ڪيڻ کان آجو ڪري بقايا نمبر 30 ڏسو صفحو 5

جشن آزادي مبارڪ
14 آگسٽ
وطن عزيز جي آزاديءَ واري عظيم ڏهاڙي جي قائد عوام شهيد ذوالفقار علي ڀٽو شهيد محترمه بينظير ڀٽو صاحب کي خراج عقيدت پيش ڪريون ٿا
انجنيئر حاجي سونو خان لاشاري
جنرل سيڪريٽري
پيپلز انجنيئرنگ فورم ضلعو

ميرپورماٿيلو: خانپور مهر ۾ قتل ٿيل عبدالرحيم گڏاڻي جي قاتلن جي گرفتاري لاءِ احتجاج ڪيو پيو وڃي

خيرپور ۾ آءِ بي اي ٽيسٽ پاس اميدوارن جو آفر آرڊر جاري نه ٿيڻ خلاف مظاهرو

اميدوارن فرحان ٽوناري، شوڪت سولنگي، عبدالڪبير جلباڻي ۽ ٻين احتجاج ڪيو

ريٽنگ اميدوارن کي بنا دير آفر آرڊر جاري ڪري پڪڙيل ڀيجهڻي ختم ڪئي وڃي

خيرپور(ڊ ر)خيرپور ۾ آءِ بي اي ٽيسٽ پاس پي ايس ٽي ۽ جي اي ايس ٽي ريٽنگ اميدوارن پاران آفر آرڊر جاري نه ٿيڻ ۽ مبينا طور من پسند اميدوارن کي آفر آرڊر جاري ڪرڻ خلاف پريس ڪلب ٻاهران احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو احتجاج جي اڳواڻي فرحان ٽوناري، شوڪت سولنگي، عبدالڪبير جلباڻي، عطا الرحمان شيخ ۽ ٻين ڪئي ان موقعي تي اميدوارن هٿن ۾ پلي ڪارڊ کڻي تعليم کاتي جي اختيارين خلاف نعريبازي ڪئي احتجاج ڪندڙ اميدوارن جو چوڻ هو بقايا نمبر 3 ڏسو صفحو 5

نوشهروفيروز ۾ ڪنڊيارو ٽائون جي ملازمن جو پگهارون نه ملڻ خلاف مظاهرو

ملازمن شاهد شيخ، فائزا شيخ، غمگين سيال ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ احتجاج ڪيو

ٽائون آفيسر بلاجواز ٽن مهينن کان اسان جي پگهار بند ڪري ڇڏي آهي: مظاهرين

نوشهروفيروز(ڏ ر)نوشهروفيروز ۾ ٽائون ڪميٽي ڪنڊيارو جي ملازمن پاران ٽن مهينن جون پگهارون نه ملڻ ۽ ٽائون ڪميٽي جي ٽائون آفيسر جي ظلمن خلاف پريس ڪلب آڏو احتجاجي مظاهرو ڪيو جنهن جي اڳواڻي شاهد شيخ، فائزا شيخ، غمگين سيال ڪري رهيا هئا جن نعريبازي به ڪئي ان موقعي تي ميڊيا اڳيان ڏانهيندي فائزه شيخ ۽ ٻين چيو ته ٽائون آفيسر سليم ميمڻ مونکي ناجائز تعلقات رکڻ لاءِ زور ڀريندو رهيو جنهن جو چوڻ نه بقايا نمبر 4 ڏسو صفحو 5

حيدرآباد: عوامي تحريڪ جو صدر وسند ٿري ميڊيا سان ڳالهائي رهيو آهي

سيوهڻ ۾ سنڌي ادبي سنگت شاخ پاران سنڌ مخالف منصوبن خلاف ريلي

مظاهرين ڊاڪٽر الياس پتافي، مير حاجن مير ۽ ٻين جي اڳواڻي ۾ احتجاج ڪيو

سنڌ جو هڪ ٻار به جيستائين زنده آهي تيستائين ورهاست جو خواب ساڀيان نه ٿيندو: اڳواڻ

سيوهڻ(ن ع)سنڌي ادبي سنگت شاخ سيوهڻ جي سنڌ تي "سنڌ منهنجي امان" جي عنوان هيٺ سنڌ جي وحدانيت ۽ سجاڻپ جي تحفظ لاءِ اديبن شاعرن اديبن ۽ نوجوان شاگردن پاران وڏي انگ ۾ بينر کڻي ريلي ڪڍي نيشنل پريس ڪلب پهچي سنڌ جي وحدانيت تي وار ڪندڙن خلاف سخت نعريبازي ڪئي ان موقعي تي ريلي کي ڊاڪٽر الياس پتافي مير حاجن مير رجب آزاد ٻگهيو مشتاق بخاري، ناچيز قريشي، نور محمد سيال ۽ ٻين خطاب بقايا نمبر 12 ڏسو صفحو 5

ڪوٽڙي سائيٽ مان کنيي گم ڪيل نوجوانن جي بازيابي لاءِ وارثن جو احتجاج

دانيال ۽ هوشو جاگيراڻي جي بازيابي لاءِ وارثن ڊي سي آفيس گيٽ آڏو احتجاج ڪيو

ساده ڪپڙا پهريل اهلڪارن اسان جي نوجوانن کي کنيي گم ڪيو آهي انصاف ڪيو وڃي

ڪوٽڙي سائيٽ (ن ع) ڪوٽڙي سائيٽ مان ٻن نوجوانن دانيال ۽ هوشو جاگيراڻي جي بازيابي لاءِ وارثن پاران ڊپٽي ڪمشنر ڄامشورو آفيس گيٽ اڳيان احتجاجي مظاهرو احتجاج ڪندي محمد ايوب جاگيراڻي شاهد حسين جاگيراڻي ميڊيا سان ڳالهائيندي چيو ته 4 ڏينهن اڳ ڪوٽڙي سائيٽ سڄل سرمست ڪالوني رات جي اونداهي ۾ پوليس ۽ ساده ڪپڙا پهريل اهلڪارن اسان جي گهر ۾ گهڙي چادر چوديواري جو تقدس پائمال ڪري ٻن نوجوان بقايا نمبر 13 ڏسو صفحو 5

سيتارجا مان ٽي ڏينهن اڳ پراسرار طور گم ٿيل ميڊيڪل اسٽور مالڪ جو لاش هٿ، گهر ۾ ڪهرام

روهڙي ڪئنال ڪنڊيارو وٽ لاش ڏسي رهواسين جي اطلاع تي پوليس ڪڍائي اسپتال منتقل ڪيو

لاش جي سڃاڻپ سيتارجا واسي ميڊيڪل اسٽور مالڪ امجد علي آرائين طور ٿيڻ تي وارثن ۾ ڪهرام

سيتارجا(ن ع) سيتارجا جو مشهور ميڊيڪل اسٽور مالڪ امجد علي آرائين ٽن ڏينهن کان پراسرار طور گم ٿيڻ بعد روهڙي ڪئنال ڪنڊيارو وٽان سندس لاش هٿ. وارثن پاران تصديق، لاش ڪڍائي آيا. اطلاع تي گهر ۾ ڪهرام. تفصيلي خبر موجب سيتارجا شهر جو مشهور ميڊيڪل اسٽور مالڪ امجد علي آرائين جيڪو گذريل 3 ڏينهن کان گهر مان نڪرڻ بعد پراسرار نموني گم ٿي ويو هو ان جو روهڙي ڪئنال ڪنڊيارو پل وٽان لاش هٿ بقايا نمبر 17 ڏسو صفحو 5

ڪوٽ غلام محمد: جٽ ويلفيئر پاران سانگهڙ ۾ ڪنوينشن ۾ شرڪت لاءِ قافلو روانو ٿي رهيو آهي

سنڌو درياهه ۾ ٻڏي ويل ٽن نوجوانن جا لاش هٿ نه آيا، وارثن جو ڌرڻو

قاسم آباد واسي جا غلام رسول، فراز ۽ شهزاد درياهه ۾ وهنجندي ٻڏي ويا هئا

نوجوانن جي ڳولا نه ٿيڻ خلاف مظاهرين سپرهاءِ وي بند ڪري ڇڏيو، ٽريفڪ معطل

حيدرآباد (اسٽاف رپورٽر) گذريل ڏينهن سنڌو درياءَ ۾ ٻڏي ويل ٽن نوانن جي ڳولا نه ٿي سگهي، وارثن پاران قومي شاهراهه بند ڪري احتجاج ڪيو ويو، حيدرآباد جي علائقي قاسم آباد گلشنِ مهراڻ سوسائٽي بقايا نمبر 21 ڏسو صفحو 5

سنڌ کي ٽڪرا ڪرڻ جي سازش پٺيان پيپلز پارٽي به شريڪ آهي:وسند ٿري

ان جو اصل مقصد ڪارپوريٽ فارمنگ ذريعي سنڌ جي زمينن تي آسائي سان قبضو ڪرڻ آهي

سنڌ جي وحدت، وسيلن ۽ زمينن تي ڪنهن به قسم جي قبضي يا سنڌ ورهائڻ جي سازش قبول نه ڪنداسين

حيدرآباد(اسٽاف رپورٽر) عوامي تحريڪ جي مرڪزي صدر وسند ٿري چيو آهي ته سنڌ کي ٽڪرا ڪرڻ جي سازش پٺيان پيپلز پارٽي به شريڪ آهي جڏهن ته ان جو اصل مقصد ڪارپوريٽ فارمنگ ذريعي سنڌ جي زمينن تي آسائي سان قبضو ڪرڻ آهي.حيدرآباد ۾ عوامي تحريڪ جي مرڪزي ڪائونسل جي اجلاس بعد قاسم آباد ۾ ميڊيا بريفنگ ڏيندي عوامي تحريڪ جي مرڪزي صدر ايڊووڪيٽ وسند ٿري چيو ته سنڌ جي وحدت، وسيلن ۽ بقايا نمبر 23 ڏسو صفحو 5

ڳاڙهو ويجهو ڦرجي ڪوشش، مزاحمت تي 2 ڄڻا زخمي، متاثرن جو ڌرڻو

نيشنل هاءِ وي تي 5 هٿيارٻندن 3 ڄڻن کان ڪيش ۽ موبائل ڦرجي ڪوشش ڪئي

هٿيارٻندن جي فائرنگ ۾ ديدار ۽ جمن شديد زخمي ٿي پيا، هٿيارٻند موقعي تان فرار

غلام الله (ن ع) ڳاڙهو ويجهو نيشنل هاءِ وي تي جت اسٽاپ وٽ اڄ صبح جو 5 هٿيارٻندن روڊ بلاڪ ڪري 3 ڄڻن کان هڪ لک رپيا ڪيش ۽ 4 موبائيل فونون ڦر ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي مزاحمت ڪرڻ بقايا نمبر 26 ڏسو صفحو 5

علي بابا آرٽس ڪائونسل پاران
علي بابا لٽريچر فيسٽيول
ڪوٽڙي: علي بابا لٽرل فيسٽيول ۾ اديب ۽ ڪلاڪار اسٽيج تي ويٺل آهن

پنگريو جي صحافي علي مراد شاهه جي گرفتاري خلاف قلم ڌڻين جو احتجاج

مختلف شهرن ۾ صحافين سياسي ۽ سماجي تنظيمن پاران مظاهرا ڪري نعريبازي ڪئي وئي

علي مراد شاهه غريب ۽ مظلوم عوام جو آواز آهي، ڪيس داخل ڪري آواز دٻائڻ جي ڪوشش ڪئي پئي وڃي:مظاهرين

پنگريو (ن ع) پنگريو جي سينيئر صحافي علي مراد شاهه خلاف ڪيس بنالائسنس پستول هٿ اچڻ جي دعويٰ، گرفتاري خلاف صحافين جو احتجاج.پنگريو جي سينيئر صحافي ۽ پريس ڪلب پنگريو جي جنرل سيڪريٽري علي مراد شاهه خلاف پنگريو ٿاڻي تي سرڪاري فرياد تي ڪيس داخل بقايا نمبر 32 ڏسو صفحو 5

ڪوٽ غلام محمد جٽ ويلفيئر سنڌ جي سوين ڪارڪنن تي مشتمل ريلي سانگهڙ روانو

سانگهڙ ڪنوينشن ۾ شرڪت لاءِ ريلي حاجي امتياز علي ڪاهلو جي اڳواڻي ۾ ڪڍي وئي

جٽ ويلفيئر سنڌ جي قيام جو بنيادي مقصد برادري جي ڀلائي آهي: اڳواڻ

[illegible] بقايا نمبر 34 ڏسو صفحو 5

ميهڙ ۾ جي يو آءِ جو ڊي ايس پي خلاف احتجاجي مظاهرو

مظاهرين مدرسه فيض القرآن کان ٻه ڪلو ميٽر پيادل مارچ ڪيو نعريبازي

پوليس مسلسل ٽارگيٽ ڪري رهي آهي، ڊي ايس پي کي هٽايو وڃي: مظاهرين

[illegible] بقايا نمبر 35 ڏسو صفحو 5

خيرپور ۾ شهيد بشير خان قريشي جي سالگرهه تقريب تي پوليس چڙهائي، نياز ڪالاڻي ۽ ٻيا گرفتار

واپڊا اسڪارپ ڪالوني ۾ پوليس چڙهائي ڪري ڊاڪٽر نياز ڪالاڻي، حنان عباسي ۽ ٻين کي گرفتار ڪيو

ڪارروائي کان پوءِ علائقي ۾ ڇڪتاڻ واري صورتحال ڪارڪنن پاران پوليس ڪارروائي خلاف احتجاج

پرامن پروگرام دوران پوليس پاران ڪارروائي ڪري اڳواڻن ۽ ڪارڪنن کي گرفتار ڪرڻ مذمت جوڳو عمل آهي: مظاهرين

خيرپور(رپورٽ: عبدالمجيد پنهور) خيرپور جي واپڊا اسڪارپ ڪالوني ۾ جسقم شهيد بشير خان قريشي گروپ پاران شهيد بشير خان قريشي جي سالگرهه جي حوالي سان رکيل پروگرام مٿان پوليس چڙهائي ڪري جسقم ۽ جساف جي مرڪزي اڳواڻن سميت ڪيترن ئي ڪارڪنن کي گرفتار ڪري ورتو پوليس چڙهائي دوران جسقم شهيد بشير خان قريشي گروپ جي مرڪزي چيئرمين ڊاڪٽر نياز ڪالاڻي، جساف جي مرڪزي صدر حنان عباسي، زيد ڦلپوٽو بقايا نمبر 5 ڏسو صفحو 5

ڪڪڙ: ٻڏي فوت ٿيل ٻارڙي جو لاش پيل آهي

ميرپورماٿيلو ۾ عبدالرحيم گڏاڻي جي قتل خلاف گڏاڻي برادري جو احتجاج

6 ڏينهن گذرڻ باوجود پوليس قتل ۾ ملوث جوابدارن کي گرفتار ناهي ڪيو: مظاهرين

ميرپورماٿيلو(ن ع) خانپورمهر ۾ 6 ڏينهن اڳ ڏينهن ڏٺي جو 13 ورهين جي معصوم عبدالرحيم گڏاڻي جي بي رحمانڻي قتل ۽ پنج ڄڻن کي زخمي ڪري فرار ٿيل جوابدارن خلاف گڏاڻي برادري پاران شهيد نصرالله گڏاڻي پريس ڪلب آڏو سخت احتجاج ڪيو ويو احتجاج دوران مظاهرين بقايا نمبر 6 ڏسو صفحو 5

سيتارجا پوليس پاران گرفتار چوري جي
جوابدار کي آزاد ڪرڻ خلاف فريادي جو
احتجاج، انصاف جو مطالبو

ٺري ميرواهه (ن ع)سيتارجا جي رهواسي غلام اصغر لنڊ احتجاج ڪندي ميڊيا کي بيان ڏيندي الزام هنيو آهي ته سندس چوري جي معاملي ۾ سيتارجا پوليس هڪ جوابدار کي گرفتار ڪيو هو پر بعد ۾ ايس ايڇ او پاران مبينا طور ڳري رشوت بقايا نمبر 7 ڏسو صفحو 5

سِنڌ جو ورهاڱو نامنظور
پاران قومي عوامي تحريڪ ضلعو ڪشمور
ڪنڌڪوٽ: قومي عوامي تحريڪ پاران سنڌ جي مبينا ورهاڱي خلاف ريلي ڪڍي پئي وڃي

دادو: نئين گاج ۾ وهنجڻ دوران 16 ورهين جو نوجوان فوت، گهر ۾ ڪهرام

جوهي واسي محسن علي وهنجندي اوچتو بيهوش ٿي پيو، نازڪ حالت ۾ دادو اسپتال منتقل

ڊي ايڇ ڪيئر اسپتال ۾ ڊاڪٽرن نوجوان جي فوت ٿيڻ جي تصديق ڪئي، وارثن ۾ روڄ راڙو

دادو(د-ر) نئين گاج ۾ وهنجڻ دوران 16 ورهين جو نوجوان بيهوش، اسپتال ۾ فوت، گهر ۾ ڪهرام، نئين گاج ۾ وهنجڻ دوران جوهي واسي 16 ورهين جو نوجوان اوچتو بيهوش ٿي پيو جنهن کي ڳنڀير حالت ۾ علاج لاءِ دادو جي ڊي ايڇ ڪيو اسپتال منتقل ڪيو ويو جتي ڊاڪٽرن سندس فوت ٿيڻ جي تصديق ڪئي.تفصيل موجب جوهي واسي نوجوان محسن علي ولد سيد علي اصغر شاهه نئين گاج ۾ وهنجڻ دوران اوچتو بيهوش ٿي ويو. وارثن پاران بقايا نمبر 14 ڏسو صفحو 5

دڙو: مين هول ۾ ٻڏي فوت ٿيل نينگر جو لاش پيل آهي

ڳڙهي ياسين پوليس تحويل ۾ فوت نوجوان آصف پناڻ جا قاتل گرفتار نه ٿيڻ شٽربند هڙتال

سياسي سماجي، مذهبي، قومپرستن جماعتن جي اڳواڻن ۽ ڪارڪنن دڪان بند ڪرائي احتجاج ڪيو

آصف پناڻ جي ڪيس ۾ گهربل جوابدار اڳوڻي ايس ايڇ او سميت سمورن جوابدار گرفتار ڪيا وڃن: مظاهرين

ڳڙهي ياسين(رپورٽ سليم احمد سومرو) ڳڙهي ياسين شهر ۾ شٽر بند هڙتال احتجاجي مظاهرو ۽ ڌرڻو شهرين پاران پوليس تحويل ۾ فوت ٿيل نوجوان آصف پناڻ جا جوابدار گرفتار ڪرڻ جي گهر ڳڙهي ياسين جي شهري نوجوان آصف پناڻ جي ڪيس گهربل جوابدار گرفتار ڪرڻ لاءِ مهراڻ شاپ ڪيپرس ايسوسيئيشن ۽ شهري اتحاد جي سڏ تي شهر جي سياسي سماجي مذهبي قومپرستن جماعتن جي اڳواڻن دوڪان بند بقايا نمبر 15 ڏسو صفحو 5

گم ٿيل ٻارڙن جي بازيابي لاءِ سائيڪل لانگ مارچ ڪندڙ نويد پنهور ميهڙ پهتو، ڀرپور استقبال

نويد پنهور ميهڙ پهچڻ تي شهرين، سياسي، سماجي ۽ صحافتي حلقن پاران آجيان ڪئي وئي

عملدار چوڪ تي اجالا پروين جو والد شمس الدين، نويد پنهور، صحافين، سياسي سماجي اڳواڻن احتجاج پڻ ڪيو

ٻارڙن جي گمشدگي نه رڳو خاندانن لاءِ وڏي اذيت جو سبب آهن پر اهو هڪ سنگين سماجي مسئلو پڻ آهي:مظاهرين

ميهڙ (رپورٽ: نعمت الله مهيسر) سنڌ مان گم ٿيل ٻارڙن جي بازيابي لاءِ آواز اٿارڻ ۽ سندن خاندانن سان يڪجهتي جي اظهار طور ڪراچي کان سکر تائين سائيڪل تي لانگ مارچ ڪندڙ نوجوان نويد علي پنهور ميهڙ جي علمدار چونڪ ٻاءِ پاس تي پهچي ريو جتي شهرين سياسي سماجي بقايا نمبر 19 ڏسو صفحو 5

ميهڙ: گم ٿيل ٻارڙن جي بازيابي لاءِ ڪراچي کان سکر تائين سائيڪل ريلي ڪيندڙ نوجوان جو آڌر ڀاءُ ڪيو پيو وڃي

مورو ۾ سنڌي ادبي سنگت شاخ نوان
جتوئيءَ پاران "سنڌ منهنجي امان" جي
عنوان هيٺ احتجاجي ريلي ڪڍي وئي

مورو (ن ع) سنڌي ادبي سنگت شاخ نوان جتوئيءَ پاران "سنڌ منهنجي امان" جي عنوان هيٺ احتجاجي ريلي، س.ا.س شاخ نوان جتوئيءَ جي سيڪريٽري انيس خاصخيليءَ جي اڳواڻيءَ ۾ ڪڍي وئي جنهن ۾ شهر جي سياسي ۽ سماجي ڌرين ڀرپور شرڪت ڪئي ريلي "راضي بقايا نمبر 18 ڏسو صفحو 5

ميرپور ماٿيلو ۾ ديوان برادري جي گهران لڳل ڌاڙي خلاف جسقم پاران احتجاجي ڌرڻو

جسقم جي سڏ تي مختلف تنظيمن پاران رمضان ڪلوڙ، اڪرم ميتلو ارشاد سنڌي جي اڳواڻي ۾ ڌرڻو هنيو ويو

شهر ۾ وڌندڙ بدامني، چوري ۽ ڌاڙن جي واقعن باوجود پوليس خاموش تماشائي بڻيل آهي: مظاهرين

ديوان برادري جي گهر مان ڌاڙي ۾ ملوث جوابدارن کي فوري طور گرفتار ڪري سامان واپس ڪرايو وڃي

ميرپور ماٿيلو (رپورٽ: اشفاق بلوچ) ٻه ڏينهن اڳ ميرپور ماٿيلو ٿاڻي پرسان لڇي رام محلي ۾ چار هٿيارٻندن پاران درشن لال جي گهر ۾ گهڙي هٿيارن جي زور تي گهر ڀاتين کي يرغمال بنائي ڦرلٽ ڪرڻ واري واقعي خلاف جسقم پاران جسقم جي وائيس چيئرمين فقير رمضان ڪلوڙ ايس يوپي اڳواڻ اڪرم خان ميتلو سنڌ سڀا اڳواڻ ارشاد سنڌي جي اڳواڻي ۾ ريلي ڪڍي احتجاجي مظاهرو ڪري ڌرڻو هنيو ويو ان بقايا نمبر 24 ڏسو صفحو 5

دولتپورصفن لڳ قتل ٿيل نصرت ملاح جو ڪيس 12 جوابدارن خلاف داخل

مقتول جي مڙس شمن ملاح جي فرياد تي صاحب ملاح ۽ ٻين خلاف ڪيس داخل ڪيو ويو

گهٽيءَ مان لنگهه جي معاملي جوابدارن فائرنگ ڪري زال کي قتل ڪيو آهي: موقف

دولت پور صفن (ن ع) دولتپورصفن ويجهو ڪجي جي ڳوٺ صفن ۾ گذريل ڏينهن ملاح برادري جي جهيڙي ۾ قتل ٿيل عورت نصرت زال شمن ملاح جو قتل ڪيس 12 ٻارهن جوابدارن خلاف داخل ڪيو ويو آهي، چار جوابدار گرفتار. دولتپورصفن ٿاڻي تي داخل ڪيل ڪيس ۾ فريادي شمن ملاح چاڙايو آهي ته اسانجو گهٽيءَ مان لنگهه جي معاملي تي صاحب ملاح وارن سان تڪرار هلندڙ هئو. جنهن تان جوابدارن حملو ڪري فائرنگ ڪئي . جنهن ۾ منهنجي زال نصرت ملاح رائيفل جا فائر لڳڻ سبب قتل ٿي وئي . جوابدارن ۾ صاحب ملاح ، جاويد ، شهزور ، عرفان ، علي گل ، شاهنواز ، ممتاز ، عبدالرزاق ، عمران ، بقايا نمبر 27 ڏسو صفحو 5

ملتان: روڊ ڪناري هڪ نينگر ٻئي نينگر جي ڳل تي قومي جهنڊو چٽي رهيو آهي

ورلڊ بينڪ جي سهڪار سان تعليم جي فروغ لاءِ مثالي ڪم ٿي رهيو آهي:مير طارق ٽالپر

حڪومت تعليمي ادارن جي بهتري ۽ شاگردن کي بهتر تعليمي سهولتون فراهم ڪرڻ لاءِ قدم کڻي پئي

اسڪول جي سار سنڀال ڪرڻ ۽ ٻارن خاص طور تي نياڻين کي تعليم حاصل ڪرڻ لاءِ راغب ڪرڻ اوهان جي ذميواري آهي

ڏگهڙي پرسان ورلڊ بينڪ جي سهڪار سان تعمير ٿيل ايليمينٽري اسڪول جي افتتاحي تقريب کي خطاب

ڏگهڙي(ن ع)ڏگهڙي پرسان ديهه 160يونين ڪائونسل پيڙ ۾ ورلڊ بينڪ جي سهڪار سان تعمير ٿيل گورنمينٽ ايليمينٽري اسڪول جي نئين عمارت جو افتتاح صوبائي وزير مير طارق علي خان ٽالپر ڪيو.ڏگهڙي پرسان ڳوٺ ديهه 160، يونين ڪائونسل پيڙ ۾ ورلڊ بينڪ جي سهڪار سان تعمير ٿيل گورنمينٽ ايليمينٽري اسڪول جي نئين عمارت جو افتتاح صوبائي بقايا نمبر 28 ڏسو صفحو 5

ڏگهڙي: صوبائي وزير مير طارق ٽالپر ورلڊ بئنڪ جي سهڪار سان جوڙايل اسڪولي عمارت جو افتتاح ڪري رهيو آهي

غلام الله: سوشل ورڪر امجد
ڪريمي طرفان معذور نياڻي صغرا
ملاح لاءِ ويل چيئر جو تحفو

غلام الله (ن ع) غلام الله: ميرپور ساڪرو جي سماجي ڪارڪن محترم امجد ڪريمي طرفان غلام الله لڳ ڳوٺ گل حسن ملاح جي رهواسي رمضان ملاح جي معذور نياڻي صغرا ملاح لاءِ موڪليل ويل چيئر پريس ڪلب غلام الله جي دوستن طرفان نياڻي جي ڳوٺ پهچي حوالي ڪئي وئي پريس ڪلب غلام الله جي صدر دولت رام ڪوهستاني احمد ڪاتيار ۽ هادي بخش ملڪاڻي نياڻي صغرا ملاح جي گهر پهچي سماجي ڪارڪن امجد ڪريمي بقايا نمبر 31 ڏسو صفحو 5

ميهڙ ۾ عوامي پورهيت تحريڪ جو مسئلن جي حل لاءِ احتجاجي مظاهرو

سنڌ حڪومت سنڌ جي مفادن جو تحفظ ڪرڻ ۾ ناڪام رهي آهي: مظاهرين

ميهڙ (ن ع) عوامي پورهيت تحريڪ ميهڙ پاران سنڌ جو پاڻي بند ڪرڻ معصوم نياڻين جي اغوا ڪاري سياسي قومپرست جماعتن جي اڳواڻن مٿان ڪيس داخل ڪري سنڌي عوام کي هيسائڻ خلاف عوامي پورهيت تحريڪ جي وڪيل اڳواڻن رحيم بخش ٻگهيو ايڊووڪيٽ پنهل ڪوسو بقايا نمبر 33 ڏسو صفحو 5

جشن آزادي مبارڪ
وطن عزيز اسلامي جمهوريه پاڪستان جي 79هين جي
آزاديءَ جي موقعي تي شهيد قائدين کي خراج تحسين پيش ڪريون ٿا
نور محمد نظاماڻي
چيئرمين
ٽائون ڪميٽي پيارو لنڊ، ضلع ٽنڊوالهيار

هي اخبار پرنٽر ناصر جمال سومرو پبلشر پرنٽرز سان چيئرمين عبرت گروپ آف پبليڪيشنز جي تحت عبرت بلڊنگ گاڏي کاتو حيدرآباد مان ڇپرائي جاري ڪئي.